

MİMARLAR ODASI

48. DÖNEM (2022-2024)

“TOPLUM HİZMETİNDE BİR MİMARLIK İÇİN”

ÇALIŞMA PROGRAMI

SUNUŞ

ÇALIŞMA İLKELERİ

ÇALIŞMA ALANLARI

MİMARLIK VE ÜLKE GÜNDEMİ

KRİZ KOŞULLARI, MESLEKİ VE DEMOKRATİK TALEPLER, SEÇİM SÜREÇLERİ

Cumhurbaşkanı ve 28.Dönem Milletvekili Genel Seçimi, Yerel Yönetim Seçimleri

TOPLUM HİZMETİNDE MİMARLIK

Kent, Kültür ve Mimarlık Buluşmaları

Mimarlık Müzesi

Mimarlar Odası 70.Kuruluş Yılı

MİMARLIK POLİTİKALARI, KENTSEL SORUNLAR VE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Afetler, Planlama ve Mimarlık

Mimarlık ve Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED)

CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINA DOĞRU MİMARLIK VE KENTLEŞME

KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ

Cumhuriyetin Mimari Mirası

Kırsal Mimarlık Mirası

Ulusal Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumu

MESLEKİ DEĞİŞİM SÜRECİ VE MİMARLIĞIN GELECEĞİ

MESLEKİ UYGULAMA POLİTİKALARI VE STANDARTLARI

Yapı Üretim Süreci Bütünselliği

Fikri ve Mesleki Hakların Korunması ve Geliştirilmesi

Mesleki Denetim Sürecinin Değerlendirilmesi

Mesleki Yeterliliklerin Belirlenmesi ve Karşılıklı Tanınması

MESLEKİ ÇALIŞMA ALANLARI

Mimarlık Hizmetleri

Yapı Denetimi

Şantiye Şefliği Hizmetleri, İşçi Sağlığı ve Güvenliği

Bilirkişilik Alanında Çalışmalar

MESLEKİ YARIŞMALAR

MİMARLIK ARAŞTIRMALARI

MİMARLIK VE EĞİTİM

MİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE AKREDİTASYON

MESLEĞE KABUL VE KAYIT

MİMARLIK VE EĞİTİM KURULTAYI

MİMARLIK EĞİTİMİ ALANINDAKİ YAPILANMALARLA İLİŞKİLER

MESLEKİ GELİŞİM / YAŞAM BOYU ÖĞRENME

SUREKLİ MESLEKİ GELİŞİM (SMG)

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

ULUSLARARASI MİMARLAR BİRLİĞİ / INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS (UIA)
AVRUPA MİMARLAR KONSEYİ / ARCHITECTS COUNCIL OF EUROPE (ACE)
AVRUPA MİMARLIK POLİTİKALARI FORUMU / EUROPEAN FORUM FOR ARCHITECTURAL POLICIES (EFAP)
KARADENİZ BÖLGESİ MİMARLAR FORUMU / FORUM OF ARCHITECTS OF THE BLACK SEA REGION (FABSR)
AKDENİZ MİMARLAR BİRLİĞİ / UNION OF MEDITERRANEAN ARCHITECTS (UMAR)
BALKAN KONFERANSI
ASYA MİMARLAR BÖLGESEL KONSEYİ / ARCHITECTS REGIONAL COUNCIL ASIA (ARCASIA)
ULUSLARARASI MİMAR ODALARI BİRLİĞİ / МЕЖДУНАРОДНАЯ АССОЦИАЦИЯ СОЮЗОВ АРХИТЕКТОРОВ (MACA)
İKİLİ İLİŞKİLER

MİMARLIK VE HUKUK

MİMARLAR ODASI HUKUK BÜROSU VE KURUMSALLAŞMA
TMMOB VE BAĞLI ODALARLA ORTAK HUKUKSAL İLETİŞİM ÇALIŞMALARI
ODA İÇ MEVZUATINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

GENEL KURUL VE DANIŞMA KURULLARI

48. DÖNEM 1. MERKEZ DANIŞMA KURULU
48. DÖNEM OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL
48. DÖNEM 2. MERKEZ DANIŞMA KURULU
49. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURUL

ÖRGÜTLENME VE KURUMSAL YAPININ GELİŞTİRİLMESİ

MİMARLAR ODASI ÖRGÜTLENMESİ
ÜYE SİCİL BİLGİ SİSTEMİ ÇALIŞMALARI
ÖĞRENCİ ÜYELİK VE TEMSİLCİLER KURULU ÇALIŞMALARI
İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ EŞGÜDÜM ÇALIŞMALARI
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARI
ENGELLİ MİMARLAR VE MESLEK HASTALIKLARI
GENÇ VE EMEKLİ MİMARLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR
ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI MESLEK GRUBU
TMMOB VE PLANLAMA - TASARIM - YAPI ODALARIYLA İLİŞKİLER
DİĞER KURULUŞLARLA İLİŞKİLER
ODA MEKÂNLARI
MALİ YAPILANMA

MESLEKİ PROGRAMLAR

XVIII. ULUSAL MİMARLIK SERGİSİ VE ÖDÜLLERİ PROGRAMI
SİNAN ÖDÜLLÜ MİMARLAR PROGRAMI (2018-2020)
ANMA PROGRAMI (2018-2020)
OKTAY EKİNCİ BASIN ÖDÜLLERİ ve ÇEVREYE KATKI ÖZEL ÖDÜLÜ

BASIN, YAYIN, İLETİŞİM VE BİLİŞİM

YAYIN
Mimarlık Dergisi
e-Bülten
Süresiz Yayınlar
BASIN ÇALIŞMALARI
Web Yayıncılığı
Sosyal Medya
Youtube
BİLİŞİM ÇALIŞMALARI

SONSÖZ

SUNUŞ

Mimarlar Odası 48. Çalışma Dönemini; halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkilerine el konduğu, mutlak siyasi gücün denetimsiz olarak bir kişide toplandığı, düşünce ve ifade, özgürlüğü, örgütlenme, sağlıklı bir çevrede yaşam hakkı gibi temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı, demokrasinin bütün kurumlarının baskı altına alınarak işlevsizleştirildiği, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının ortadan kaldırıldığı, ekonomik, sosyal ve siyasi krizin etkileri ile giderek ağırlaşan koşullarda karşılamaktayız.

Ülkemiz hukuksuzluğun, demokrasi ve uygarlaşma karşıtı uygulamaların, temel insan hakları ihlallerinin, baskı ve şiddet politikalarının egemen olduğu, Cumhuriyetin bütün kazanımlarının ve kültürel mirasının yok edildiği karanlık bir dönemden geçmekte, uygarlık yolunda ilerleme hedefinden uzaklaştırılmaktadır.

2002 yılından bu yana, kamusal ve toplumsal alanlarda oluşturulan siyasi hegemonya aracılığıyla; kamu idari yapısı ile kamusal hizmet alanları yeniden yapılandırılmış, anayasa değiştirilerek fiilen kurulan "Otokratik Rejim" ile birlikte Olağanüstü hal kalıcı hale getirilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin erkler ayrılığı ilkesi çerçevesinde etkinliğinin artırılması ve yargı bağımsızlığının sağlanması yerine var olan hukuksuzluk ve kişiye özgü yönetim rejimi uygulamaları anayasal güvenceye kavuşturulmuştur.

Hukuka aykırı düzenlemeler yoluyla kamu kurumlarının yapıları değiştirilmiş veya kapatılmış, çalışanları tasfiye edilmiş, yükseköğretim kurumlarının özerk yönetim yapılarında yer alan rektörlük seçimleri kaldırılmış, basın-yayın organları ve sivil toplum kuruluşları kapatılmış; meslek alanlarımıza, doğal ve kültürel miras alanlarında yapılaşmaya yönelik pek çok sermaye odaklı düzenleme gerçekleştirilmiştir.

"Saray'ın emrinde yerel yönetimler" yaratmak için yapılan düzenlemelerle; yerel yönetimler üzerinde hiyerarşik ilişki oluşturulmuş, demokratik yönetim ve seçim kanunları yok sayılarak seçme ve seçilme hakkı Anayasaya aykırı biçimde kısıtlanmıştır.

Tüm dünyada ve ülkemizde etkili olan salgın ve kriz koşullarında dahi iktidar; egemen sermaye sınıflarıyla işbirliği yoluna giderek ekonomik sürekliliği sağlamaya odaklanmış ve kolaylaştırıcı uygulamaları yürürlüğe sokmuş; kamuya ait kaynakların, gelir ve fonların yatırımcı ve sermaye sahiplerine aktarılmasının önünü açmış; bilim insanları, meslek odaları ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporları göz ardı etmiştir.

Toplum sağlığının korunarak sağlıklı çalışma koşullarının oluşturulmasına, yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine, eğitim, çalışma ve iş güvencesinin sağlanmasına, çalışan, işsiz ve yoksul yurttaşların salgından korunmalarına yönelik önlem alınmamış; kamuya ait kaynaklar sermayeye aktarılırken; kentler, doğal, kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine yönelik yasal düzenlemelerle kriz koşulları fırsata dönüştürülmüştür.

Ekonomik krizle birlikte toplumsal ve siyasi kriz koşullarının ağırlaştığı, ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen salgın hastalık ve afetlerin giderek arttığı süreçte; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Meslek Odalarını baskı altına almaya yönelik müdahaleler Cumhurbaşkanının talimatı ile yeniden gündeme getirilmiştir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Meslek Odaları, Türk Tabipleri Birliği ve bağlı Odaları, Türkiye Barolar Birliği ve bağlı Barolarla ilgili gündeme getirdiği düzenlemelerle iktidar; anayasaya ve tarafı olunan uluslararası sözleşmelere aykırı biçimde; kamu hizmetlerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yürütülmesini engellemeyi, meslek kuruluşlarının görev ve yetkilerini daha da kısıtlamayı, örgütlü yapılarını zayıflatarak görevlerini kamu ve toplum yararına yerine getirmelerinin olanaklarını tamamen ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

Yakın dönemde ise; toplumsal yaşamımızı, yaşam değerlerimizi ve mesleki uygulama alanlarımızı derinden etkileyen yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar uygarlığımızın ulaştığı düzey, hukuk ve demokrasi normları bakımından kabul edilemez koşullar yaratmıştır. Kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribata, temel insan hak ve özgürlüklerine yapılan gerici müdahalelere karşı mücadele eden meslek örgütlerine, sivil toplum kuruluşlarına ve yükseköğretim kurumlarına ve toplumsal muhalefete uygulanan baskı ve şiddet uygulamaları yeni boyutlar kazanmıştır.

Toplumsal ilerlemenin ve gelişmenin öncüleri olmakla yükümlü olan üniversitelerin demokratik ve özgürlükçü yapılarına müdahale edilerek baskı altına alınmaya çalışılmakta; Gezi Parkı ile başlayan eşitlik, insan hakları, demokrasi, insancıl ve onurlu bir yaşam hakkı talepleriyle büyüyen mücadele ve toplumsal muhalefet siyasi iktidar tarafından yeniden hedef alınmaktadır. Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin simgesi olan tarihi, kültürel ve mimari miras yok edilmek istenmektedir.

Toplumsal ve sosyo-kültürel yapıya dair bu düzenlemelerin yanı sıra; ülkemizin tamamında, kentsel ve kırsal alanların, tabiat varlıklarının, koruma alanlarının, ormanların, kıyıların, milli parkların, doğal sit alanlarının, meraların, yaylaların ve kışlakların yapılaşmaya açılarak metalaştırılmasına ve sermayeye tahsisine yol açacak pek çok kanun ve mevzuat değiştirilmektedir.

Sağlıksız ve hukuk dışı kentleşme koşullarında; yapılaşma büyük ölçüde mimarlık katkısı olmadan gerçekleştirilmektedir. İzlenen tutarsız ve hukuksuz politikaların önünde engel olarak görülen nitelikli mimarlık hizmetleri ve nitelikli planlama hizmetleri sunan meslek mensuplarının hakları kısıtlanmakta; hizmetlerin üretim süreçleri kısa zamanda ve çok sayıda yapı üretilmesi baskısıyla önemsizleştirilmektedir.

Çalışma Dönemi içerisinde gerçekleştirilecek Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Seçimleri ile Yerel Yönetim Seçimleri; baskı, tehdit, eşitsizlik ve adaletsizlik ortamında yapılan hukuksuz seçimlerle kurulmuş olan "Otokratik Rejim"i'nin değişmesi, uygar bir gelecek için laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Bu dönemde; kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Siyasi iktidarın yirmi yıllık erkinin aynı politikalarla sürekliliğinin sağlanması öngörülürken; mesleğimiz, mesleki haklarımız, kentlerimiz ve ülkemiz açısından çok ağır sonuçları olabilecek bir yasama süreci ve uygulamaları gündemdedir.

Türkiye'de yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, demokrasinin ve barışın mekân örgütlenmesine aracılık etmesinin sağlanması Mimarlar Odası'nın, mimarların, kamu yönetiminin, yerel yönetimlerin, ilgili tüm kesimlerin ve kurumların, ülke adına ortak sorumluluğudur.

Hukuk ve demokrasinin savunulması, özel olarak meslek alanımızda ve meslek Odalarında anti-demokratik süreçler ve hukuk dışı dayatmalar karşısında kazanımların korunması, öncelikli ve yaşamsal bir gündem olarak değerlendirilmiştir.

Demokratik-mesleki haklar ve kentli hakları ile ilgili giderek artan ihlallere karşı tavır konulması, toplumun tüm nefes alma alanlarına, mesleklerin örgütlenmelerine ve kendilerini ifade etme biçimlerine yönelik tahammülsüzlük, müdahale ve yok etme girişimlerinin durdurulmasına yönelik çabaların kararlılıkla sürdürülmesi öngörülmektedir.

Küresel ölçekte yaşanmakta olan ekonomik kriz, zaten yapısal sorunları olan ve her bakımdan krizler içerisinde çalkalanan ülkemizi derinden etkilemiş, pek çok temel konuda da sorunların büyümesinin kaynağı olmuştur. Mimarlık ve meslek alanımızı bu süreçlerin olumsuz etkilerine karşı korumak; bu çerçevede mimarlık ve meslek alanımızın savunulması; meslektaşlarımızın desteklenmesi ve Oda yapısının güçlendirilmesi bütün mimarların ortak sorumluluğudur.

Mesleğimize ve meslektaşımıza sahip çıkma çabasının yükseltilmesi, mimarlığın toplumla buluşması ve nitelikli mekânsal olanakların yaratılması, doğal ve kültürel değerlerimizin korunması yönündeki özverili çalışmaların desteklenmesi ve yaygınlaştırılması en önemli hedeflerimizdendir.

Mimarlar Odası; kamu yararının gözetilmesini ve toplum hizmetinde mimarlığı temel alan 70 yıllık tarihiyle ülkemizin, mesleğimizin, doğal ve kültürel çevrenin, yaşam değerlerinin korunması için hukuka ve demokrasiye inanan meslek odaları üzerinde oluşturulmaya çalışılan bütün siyasi baskılara karşı özverili çalışmalarını ve mücadelesini sürdürme kararlılığındadır.

Temel insan hak ve özgürlüklerine dair hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlamanın yaşanmadığı; insan onuruna yakışır, eşit, sağlıklı, güvenli yaşam koşullarında nitelikli yaşam çevrelerinin oluşturulduğu çağdaş ve uygar bir gelecek için bilimin rehberliğinde ve kamu yararı doğrultusunda oluşturulacak programların Mimarlar Odası çalışma programına yansıtılması amaçlanmaktadır.

Cumhuriyetle birlikte eğitim, bilim, kültür, sanat ve örgütlenme alanlarında başlatılan aydınlanma ve uygarlık sürecinde çağdaş yapıya kavuşan Mimarlar Odası'nın, toplum hizmetinde mimarlık anlayışı ile yürütülecek olan 48.Dönem çalışmaları; meslektaşlarımız, Oda Birimleri ve çalışanlarının yanı sıra ilgili tüm kesimlerin katkılarıyla sürdürülecektir.

Yetmiş yıllık deneyim ve birikimiyle, kamu yararı ve toplum hizmetinde bir mimarlık için mücadele eden Mimarlar Odası'nın yeni dönem çalışmaları; meslek ve toplum yararına görev ve sorumluluklarımızı paylaşan tüm duyarlı kesimlerin katkılarıyla başarılı olacaktır.

ÇALIŞMA İLKELERİ

Ülkemiz yeryüzünün en köklü uygarlık birikimlerine sahiptir. Ancak günümüzde mevcut uygarlık birikimlerine yakışmayan kentleşme ve yapı üretim pratikleri içinde kentler kimliksiz ve insan odaklı olmayan bir anlayışla büyümektedirler. Yaşam alanlarındaki mimarlıktan yoksun biçimlenmelere, mekânsal yozlaşmalara, toplumsal ve kültürel erozyonlara karşı "kalıcı, sürdürülebilir, kimlikli ve çağdaş" bir çevrenin elde edilmesi esas hedef olmalıdır. Ülkemizin kendine özgü koşulları ve evrensellik bağlamında nitelikli bir planlama - kentleşme ve konut politikasının oluşturulması gerekmektedir.

Kamusal politikaların, her düzeyde yapıların ve kamusal mekânların kalitesine değer veren bir kültürel yapı oluşturmaya çalışması; tarihi ve doğal güzelliklere, kentlerin ortak belleği olan kamusal mekâna ve yapı çevreye, kültürel yapıya değer veren planlama süreçleri ve koruma-yaşatma projeleri oluşturması, tüm bu değerleri anlamaya yönelik farkındalığı hayata geçirecek program ve etkinlikleri kurumsallaştırarak sürdürmesi gereklidir.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde üretilmesi, Mimarlar Odası'nın, mimarların, kamu yönetiminin, yerel yönetimlerin, ilgili tüm kesimlerin ve kurumların, ülke adına ortak sorumluluğudur.

Mimarlar Odası bu sorumluluğun yerine getirilebilmesi için mimarlığın; rol alan tüm aktörlerin katılımıyla; çevresel, ekonomik ve sosyal sorunları temel alan insan odaklı, katılımcı politikalarla üretilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Kuruluşundan bu yana, kamu yararını öncelik olarak belirleyen ve toplum hizmetinde çalışmalar yürüten Mimarlar Odası; 48.Çalışma Dönemi programını ve hedeflerini; Genel Kurulda yapılan ortak değerlendirmelere bağlı olarak, güncel sorunların üye ve örgütsel seferberliğe dayalı bir süreç ile aşılabileceği ilkesiyle şekillendirmeyi benimsemiştir. Anayasal güvence altında olan yetki ve sorumluluklarımızın gereğinin kararlı bir şekilde yerine getirmesi yönündeki çalışmalar 48.Dönemde de sürdürülecektir.

Bu doğrultuda, Mimarlar Odası yeni dönem Çalışma Programında;

- yaşam değerlerimizin korunması, nitelikli ve sağlıklı yaşam çevrelerinin, kentsel ve kırsal yapı çevrenin şehircilik ve planlama esaslarına bağlı üretilmesi,
- tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi,
- temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanma hakkının sağlanması,
- mimarlık eğitiminde standartların ve kalitenin yükseltilerek geliştirilmesi, mesleki hak ve yetkilerin korunması,
- kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşumuzun özerk ve bağımsız yapısının korunması ve geliştirilmesi,
- mimarlık ve planlama kültürünün toplumla buluşması, Cumhuriyet değerlerinin korunması, demokrasinin ve evrensel insan haklarının geliştirilmesi,
- tarihi varlıkları ve doğal çevreyi tahrip eden, kültürel değerleri yozlaştıran ve hukuksal denetimi devre dışı bırakan anlayışa karşı; tüm meslektaşlarımız, örgütümüz ve duyarlı toplum kesimlerinin birlikteliğine dayalı bir dayanışma anlayışı ile mücadele edilmesi,

için gerekli çalışmaların yürütüleceği bir dönemin sorumluluğunu üstlenmektedir.

Kamunun; mimarların mesleki yeterlilik, beceri ve dürüstlüklerine olan güveninin sağlanması, Mimarlar Odası'nın kurulduğu tarihten bugüne toplum için yürüttüğü kamu yararı mücadelesinin kentlerimizin içinde bulunduğu değişim sürecindeki rolünün anlaşılması; sürecin sağlıklı yürütülebilmesi açısından önemsenmektedir.

Mimarlar Odası 48.Çalışma Döneminde; tüm kısıtlamalardan bağımsız olarak, mimarlar arasında entelektüel, bilimsel ve profesyonel bağları güçlendirerek ortak bir platformda buluşturmayı; sağlıklı ve yaşanabilir kentlere ulaşmak için yüksek standartlara ulaşmayı hedeflemekte ve çalışma ilkelerini bu amaca yönelik olarak belirlemektedir.

48. Dönem Merkez Yönetim Kurulu, dönem süresince çalışmaların verimli olabilmesi için bütün örgüt birimlerinin görüş, öneri ve katkılarının alınmasını önemsemektedir. Bu amaçla birimler arası dayanışmanın güçlendirmesi, iletişim ve koordinasyonun sağlanması yoluyla; merkezi çalışmalarda uyum ve üretkenliğin artması mümkün olabilecektir.

Çalışma Programı ilke ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi, hızlı ve doğru karar süreçlerinin organize edilmesi, birimlerle ve diğer kurumlarla ilişkilerin geliştirilmesi için organizasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir. Yönetim Kurulu Sekreteri koordinatörlüğündeki Sekreteryarın Oda çalışmalarına aktif katkı koymasının sağlanması ve çalışma düzeninin daha fazla işlerliğe kavuşturulması doğrultusunda çalışmalar yapılması söz konusu olacaktır.

Onur Kurulu ve Denetleme Kurulu çalışmalarının daha iyi organize edilmesi ve sürekliliğinin sağlanması için gerekli olan çalışma ortamı, belgeleme, arşiv, donanım vb. olanaklarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ülkemizdeki mühendislik, mimarlık, planlama ve tasarım alanındaki meslekler ve meslek örgütleri pek çok ortak sorunla karşı karşıya bulunmaktadır. Ortak sorunların çözümlerinin birlikte üretilmesi, mesleklerin kesişen alanlarının birer koordinasyon ve dayanışma alanı olarak değerlendirilmesi için Merkez Yönetim Kurulu, TMMOB'ye bağlı diğer Odalarla ilişkilerin geliştirilmesini önemsemekte, meslek alanlarının daraltılmasına yönelik her türlü girişime karşı mesleki hakların ödünsüz bir şekilde savunulmasını benimsemektedir.

Meslek alanı ve Oda iç hukuku ile ilgili çözüm ve işlerliğe kavuşturulmayı bekleyen konularda çalışmalar yapılacaktır. Gereksinim duyulması halinde söz konusu öncelik ve çalışma ilkeleri kapsamında Olağanüstü Genel Kurul'un organize edilmesi, nitelikli ve verimli geçmesinin sağlanması ve başarıya ulaştırılması öngörülmektedir.

Merkez Yönetim Kurulu olarak; yukarıda belli başlıklarını belirlediğimiz Çalışma Programı öncelikleri ve Çalışma İlkelerini yaşama geçirmek amacıyla tüm örgüt birimlerinin görüşlerinin alınmasını ve birlikte hareket etmeyi hedeflemekteyiz.

ÇALIŞMA ALANLARI

48.Olağan Genel Kurul sürecinde; ülke gündemine, kentlerimize ve doğal çevreye, tarihi, kültürel ve mimari mirasa, yapılı çevre üretim sürecine, mimarlık meslek ve eğitim ortamına, meslek mensuplarının çalışma koşullarına ve mesleki hak ve yetkilere dair yapılan saptamalar, görüş ve öneriler ışığında yeni dönem çalışma alanları şekillendirilecektir.

48. Çalışma Döneminde, çalışma ilkelerimiz doğrultusunda meslek ve meslek örgütü hakkında oluşturulan ulusal politikalar ve siyasi gündem, mimari ve kentsel alanlarda kamu eliyle planlanan/gerçekleştirilen uygulamalar, mesleki tanınma ve akreditasyon süreçleri, uluslararası meslek örgütleriyle ilişkiler, çeşitlenen ve gelişen mimarlık hizmetleri, mimarlık ve eğitim, sürekli mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme, mesleki standartların geliştirilmesi, mesleki uygulamanın denetlenmesi, mesleki haklar, ulusal ve uluslararası yarışmalar, afetler, Oda-Üye ilişkileri ve Oda örgütlenmesi temel çalışma alanları olarak planlanmaktadır.

1. Toplumun eğitimi ve katılımı ile merkezi-yerel yönetimler daha nitelikli mimarlık ve kent ortamlarının oluşturulabilmesini sağlayabilir. Bu kapsamda, **yapılı çevrenin geleceğine ve sorunlarına karşı ortak çözüm arayışına yönelik, merkezi-yerel yönetim işbirliğiyle, kentlilerin, kentli kuruluşların, toplumun demokratik katılımını içeren eylem programları yürütülmesi** hedeflenmektedir.

Kentsel çevre için yeni politikaların oluşturulmasında tüm kesimlerin rol alması büyük önem taşımaktadır. Nitelikli yaşam ortamı için kentler ve bölgeler arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlanması gereklidir.

Türkiye'de mimarlık mesleğine, yapılı çevreye ve planlamaya olan siyasi yaklaşım ve bu çerçevede yürütülen politikalar yerel aktörlerin rolünü azaltarak merkezileşme ve otoriterleşmenin yolunu açmıştır.

Mimarlar Odası bu süreçte merkezi yönetimlerin düzenleyici ve belirleyici rolünü toplumla paylaşarak, geleceğe yönelik hazırlayacağı politikalarla ilgili raporlarını kamuoyuna sunmayı hedeflemektedir.

2. Kamu yönetimi; yerleşmelerin, ülke coğrafyasına dengeli biçimde dağılımını, kültürel ve doğal değerleri tahribatını önlemeyi ve afet tehdidi altındaki kentlerin büyüme hızını durdurmayı hedefleyen bir planlama sürecini ve kaliteli yaşam çevrelerini sağlamakla yükümlüdür.

Yasa koyucu niteliğiyle, **mimari kaliteyi güvence altına alarak destekleyen bir Mimarlık Politikasının sağlıklı olarak uygulanması için yasal düzenlemeler** gerçekleştirmelidir. Yönetim yasal düzenlemelerin hazırlanmasında, evrensel anlamda kamu ve mimarlık hukukunu gözetmeli, uluslararası hizmet ticareti düzenlemelerinde ülkemiz mimarlığını ve mimarlarının haklarını korumalıdır.

Toplumdaki refah ve canlılık kamu kullanımına ve erişimine açık kaliteli hizmetlere bağlıdır. Yaşam çevresinde yüksek bir mimari nitelik elde edilmesi ve dolayısıyla sürdürülebilirliğe katkıda bulunulması hedefi, mimarlık hizmetlerinin ekonomik ve politik çıkarlardan olabildiğince bağımsız elde edilmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla, kamu kurumları yeni ihale modelleri uygularken, gelişimine katkıda buldukları projelerin mimari kalitesini sağlama yükümlülüklerinden sorumlu olmalıdırlar.

Kamu yönetimi ve kurumları, yetki ve yükümlülükleri çerçevesinde sorumluluklarını, üst ölçekte belirlenen politikalar nedeniyle ihmal etmiş ve sağlıksız yaşam çevrelerinin oluşmasına, kültürel ve doğal değerlerin tahrip olmasına ve afet tehdidi altındaki kentlerin kontrol dışı büyüerek değişmesine yol açmıştır. Bu kontrolsüz büyümeler sonucunda, yaşam çevrelerinin dönüşümü benimsenmiş ancak bu süreçlerde uzman profesyoneller, meslek örgütleri, ilgili kurumlar ve kentliler sürecin dışında bırakılmıştır.

48.Dönemde **Mimarlar Odası mesleki etik ve profesyonel standartlar çerçevesinde uygulamalar yürüten üyeleri ile birlikte kamu yararına çalışmalarını sürdürerek yönetimlerin yanlış uygulamalarına karşı mücadelesini** sürdürecektir.

3. Uluslararası gelişmeler ve ülke gerçekleriyle bağlantılı olarak kullanıcının, mimarlık hizmetinin ve mimarın, toplum ve kamu yararına güvenceye alınması; tüm uluslararası politikalar, önlemler ve programlarda bu konunun dikkate alınarak eylem planı oluşturulması gerekmektedir.

Meslek örgütleri ile ulusal ve uluslararası ölçeklerde kurulan işbirliğinin süreklilik ve sürdürülebilirliği; meslek alanındaki gelişmelerin takibi ve meslek mensuplarının haklarının korunmasında bütünsellik sağlayacaktır. Ülkemizde yakın dönemde yaşanan gelişmelerin, meslek ortamına dair bilgilerin Mimarlar Odası'nın yürüttüğü çalışmaların uluslararası kamuoyu ve meslek ortamı ile paylaşılmaya devam edilmesi ve **dünya mimarlarının bilgi birikimi ve deneyimleriyle ortak politikalar üretilmesi** hedeflenmektedir.

4. Mimarlık hizmetleri ve mimarların hizmet alanları çeşitlenmiş ve mimarlık eğitiminden hizmet üretimi aşamasına kadar değişik aşamalarda farklı disiplinlerle işbirliğine ihtiyaç duyar hale gelmiştir. Yapılı çevrede bir projenin gerçekleştirilmesi için gerekli entelektüel hizmetlerin çeşidi konusunda kullanıcı, hizmet üreten ve hizmet alanın yeterince bilgilendirilebilmesi için uygun bilgi sistemleri aracılığıyla yürütülmelidir.

Kentsel planlama, tasarım ve yönetim politikalarına ilişkin yürütülmekte olan katılımcı süreçler tüm ilgili grupları içermeli ve kentsel çevrenin kalitesi için sağlıklı yönetim ilkelerine dayanan ortak sorumluluk anlayışı geliştirilmelidir.

Yapı üretiminde yer alan tüm disiplinlerin, meslek ve uzmanlıkların ortak sorumluluğu; bilimsel çalışmalar, teknolojik gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda değişmektedir. Mesleki yeterliliklerin yüksek standartlara kavuşturulması yaşanan gelişmelere ve değişime eş zamanlı uyum sağlanmasına bağlıdır. **Yapı üretim sürecinin ve mimarlık hizmetinin denetiminin sağlanarak hem meslek mensuplarının hem de kullanıcıların haklarının güvenceye alınmasını sağlayan yapının tüm**

mimarlar tarafından benimsenerek uygulamaya geçirilmesi; mimarlık hizmetlerinin toplum karşısındaki sorumluluğunu mesleki etik kurallarına bağlı olarak garanti altına alacaktır.

Ülkemizde **mesleki hakların kısıtlanması yoluyla, uzmanların sunduğu nitelikli hizmetlerin topluma ulaşmasını ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini engelleyecek koşullar oluşturulmakta;** mimarlık hizmetleri, tasarım, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirilmektedir. Meslek mensupları **kamuda ve özel sektörde ücretli veya serbest sunulan mimarlık hizmetlerine dair geçtiğimiz dönemde tespit edilen sorunların çözüme ulaştırılabilmesi; mesleki sorumluluk, hak ve yetkilerin, özlük haklarının korunarak iyileştirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.**

Tasarım, uygulama ve kontrol süreci başta olmak üzere tüm mimarlık hizmet alanlarında oluşan **fikri hakların, yaşanan son değişikliklere rağmen, yasal güvenceye tekrar kavuşturulması ve hukuki uygulamalarla geliştirilmesi** gerekmektedir. Meslek mensuplarının Mimarlar Odası çalışmaları ile bilgilendirilerek, **mimari müelliflik ve telif haklarının korunması için mücadele edilmesi** zorunludur.

Merkezi-yerel yönetimin ve inşaat sektörünün mimarlık hizmetlerinden daha fazla yararlanması için bu sektörlere ilişkin yasal düzenlemeler ve sorunların çözümüne yönelik programlar geliştirilmesi önemsenmektedir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için kamu yapıları ve kentsel çevre düzenlemeleri için mimarlık yarışmaları açılması ve tasarımların yarışmayla elde edilmesi için özendirici çalışmalar yapılmalıdır.

Mimari tasarım yarışmaları, kamu yararı yaklaşımı ve mimarlık hizmetlerinin elde edilmesinde nitelik ve yenilikçi fikirleri artırmaya katkıda bulunması açısından başarılı bir yöntem olarak görülmektedir. Ancak ülkemizde son dönemde; mimari tasarım yarışmaları, ekonomik ve siyasi politikaların kentsel ölçekte uygulanması için bir araç olarak kullanılmaya başlanmış; sağlıksız yapılaşma ve rant odaklı uygulamaların meşrulaştırılmasının yolu açılmıştır.

48.Dönem çalışma programı çerçevesinde, **yarışmaların niteliğe dayalı seçimi sağlayan, kamu yararını gözeten, meslekle ilgili mevzuat ve düzenlemeler temelinde önceden belirlenmiş ölçütlere göre yürütülen yöntemler olarak uygulanması için çaba sarf edilecek ve bu bağlamda yarışmalar etkinlik programı düzenlenecektir.**

5. Mimarlık eğitimi uluslararası meslek ortamında yaşanan gelişmeler ve uygulanan programlardan edinilen deneyimler ışığında yeniden değerlendirilmekte ve **nitelikli mimarlık eğitimi verilmesi, gerekli bilgi ve becerilerin kazanılması ve mimarlık uygulamalarına geçilmeden önce pratik deneyim edinilmesi** benimsenmektedir. Mimarlık eğitimi, **mimarlık uygulamaları ve meslek örgütünün ortak bir platformda bulunduğu Mimarlık ve Eğitim Kurultayları mesleki yeterlilik standartlarının geliştirilmesi ve ilgili kesimler arasında bilgi alışverişinin sağlanması** açısından sürekliliği önemsenen etkinliklerdir.

Yapılı Çevre Eğitimi tanımlaması ile kapsamı daha da genişleyen Mimarlık ve Eğitim alanı, yapılı çevre kültürünün de yaygınlaştırılması yoluyla mimarlık mesleğinin toplumsallaştırılması anlamında önemli bir açılım sunmaktadır.

Bu doğrultuda, Mimarlar Odası'nın lisans ve yüksek lisans öğrencilere yönelik yarışmaları bu açılımı somutlamak ve yaymak için önemli düşünsel aygıtlar olarak belirlemiştir ve bu dönemde bu alanların genişlemesine olanak sağlanacaktır.

Sürdürülebilirliğin sosyoekonomik, kültürel ve çevresel yönleriyle değerlendirildiğinde; **mimarların meslek yaşamları süresince bilgi ve becerilerinin değişen teknolojik sosyal ve hukuki ortama uyum sağlaması sürekli mesleki gelişimin temel bir şart haline gelmesiyle mümkün olacaktır.**

Mimarlık ortamını oluşturan tüm taraflarca, mimarlık eğitiminin planlama, kentsel tasarım, peyzaj, iç mimarlık ve endüstriyel tasarım yönleriyle bütünsel olarak geliştirilmesi kamu yönetimi işbirliği ile sürekli mesleki gelişimin sistemli hale getirilmesiyle mümkün olacaktır. Mimarlar Odası sürekli mesleki gelişim alanındaki çalışmalarını yeni dönem programı çerçevesinde ilgili tüm kesimlerin işbirliği ile sürdürecektir.

6. Afetler ve kriz durumlarında başarılı iyileşme süreçleri, müdahalede yer alan tüm aktörlerin koordinasyonu ve müdahalede bulunacakları alanlarla ilgili tanım ve verilerin kesin tanımlarıyla mümkündür.

Afetler ve afet sonrası iyileşme süreçlerinde mimarlık alanıyla ilgili olarak yer alan bölgesel, ulusal ve uluslararası ölçekteki farklı aktörlerin belirlenerek aralarında iletişim ağı kurulması ve koordinasyonun kolaylaştırılması gerekmektedir. Afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimi hakkında merkezi-yerel yönetimlerce geliştirilecek politikaların ilgili tüm kesimleri dikkate alması ve işbirliği sağlaması gerekmektedir.

Ancak ülkemizde yakın dönemde yaşanan afetler, üst ölçekte oluşturulan politikaların yetersizliğini ortaya koymuştur. **Kentsel ve yapı çevrenin sağlıklı ve hukuka uygun gelişimi; afetlere hazırlık süreçlerinin meslek mensupları, kullanıcılar, kentliler, merkezi ve yerel yönetimler ile meslek örgütlerinin yer aldığı ortak çalışmalar ile üretimi ve ülke genelinde ilgili tüm kesimlerin erişimine açık veri ve bilgi tabanları yoluyla uygulanması** Mimarlar Odası afet çalışmaları kapsamında değerlendirilecektir.

7. Mimarlar Odasına üye tüm mimarların, ilgili tüm kesimlerle bir araya gelerek yapı çevrenin geleceğine ve sorunlarına karşı ortak çözüm arayışına yönelik Oda çalışmalarında yer alması önemsenmektedir.

Nitelikli yaşam çevrelerinin üretimi sürecinde, kamu yönetimi güvencesinde, merkezi olduğu kadar yerel yönetimlerin işbirliğiyle, kentlilerin, kentli kuruluşların ve toplumun demokratik katılımını içeren eylem programlarının oluşturulması ve yürütülmesi hedeflenmektedir. Bunun için Mimarlar Odası birimlerinin koordinasyon içinde olmasının gerekliliği yanı sıra, ilgili diğer disiplinlerle işbirliği sağlanması ve örgütlü çalışmalar yürütülmesi sağlanacaktır.

MİMARLIK VE ÜLKE GÜNDEMİ

KRİZ KOŞULLARI, MESLEKİ VE DEMOKRATİK TALEPLER, SEÇİM SÜREÇLERİ

Cumhurbaşkanı ve 28.Dönem Milletvekili Genel Seçimi, Yerel Yönetim Seçimleri

Mimarlar Odası 48. Olağan Genel Kurulu; halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkilerine el konduğu, mutlak siyasi gücün denetimsiz olarak bir kişide toplandığı, düşünce ve ifade, özgürlüğü, örgütlenme, sağlıklı bir çevrede yaşam hakkı gibi temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı, demokrasinin bütün kurumlarının baskı altına alınarak işlevsizleştirildiği, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının ortadan kaldırıldığı, ekonomik, sosyal ve siyasal krizin etkileri ile giderek ağırlaşan koşullarda gerçekleştirilmiştir.

48. Dönemi kapsayacak 2022-2024 yılları arasında ülkemiz açısından önemli üç seçim birden yaşanacaktır. Geleceğimizin belirleneceği böylesi bir tarihsel bir sürecin içinde, cumhuriyetin kazanımları ve değerleri ile birlikte binlerce yıllık kültürün bir parçası olan mimarlık kültürümüz ve mesleğimiz tehdit altındadır.

Ülkemiz hukuksuzluğun, demokrasi ve uygarlaşma karşıtı uygulamaların, temel insan hakları ihlallerinin, baskı ve şiddet politikalarının egemen olduğu, Cumhuriyetin bütün kazanımlarının ve kültürel mirasının yok edildiği karanlık bir dönemden geçmektedir.

15 Temmuz 2016'da yaşanan "darbe girişimi" bahane edilerek 21 Temmuz 2016 tarihinde Olağanüstü Hal ilanı ve çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar yürürlüğe konmuştur.

Bu çerçevede kamu kurumlarına, çalışanlarına, meslektaşlarımıza, doğal ve kültürel miras alanlarında sermaye odaklı yapılaşmaya, temel insan hak ve özgürlüklerine yönelik pek çok düzenleme gerçekleştirilmektedir. Hukuka aykırı düzenlemeler yoluyla kamu kurumlarının yapıları değiştirilmiş veya kapatılmış, çalışanları tasfiye edilmiş, yükseköğretim kurumlarının özerk yönetim yapılarında yer alan rektörlük seçimleri kaldırılmış, basın-yayın organları ve sivil toplum kuruluşları kapatılmıştır.

Toplumsal ve sosyo-kültürel yapıya dair bu düzenlemelerin yanı sıra; ülkemizin tamamında, kentsel ve kırsal alanların, tabiat varlıklarının, koruma alanlarının, ormanların, kıyıların, milli parkların, doğal sit alanlarının, meraların, yaylaların ve kışlakların yapılaşmaya açılarak metalaştırılmasına ve sermayeye tahsisine yol açacak pek çok kanun ve mevzuat değiştirilmektedir.

21 Temmuz 2016 tarihinde ülke genelinde üç ay süreyle ilan edilen OHAL (Olağanüstü Hal) bugüne kadar uzatılmış ve hala yürürlüktedir. Bu süreçte, ülke genelinde kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribata; temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalelere; çalışma hayatında sermaye ve finans odaklı dönüşüme gösterilen toplumsal muhalefet OHAL düzenlemeleri ile engellenmiş ve yasama yetkisi parlamentodan alınmıştır.

Anayasal sorumlulukları yerine getirmek üzere seçilen ve görev üstlenen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri kuvvetler ayrılığı ilkesi çerçevesinde yasama yetkisine sahiptir. Kanun taslak ve tekliflerini ihtisas komisyonlarının raporları ardından görüşen ve Cumhurbaşkanı'nın onayı ile yürürlüğe sokan Meclis'in yasama yetkisi bypass edilmiş; toplumsal yaşama ve temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasına dair pek çok kısıtlama OHAL çerçevesinde devreye sokulmuştur.

İktidar, siyasi erki sürdürebilmek için; Devleti tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi, herkesin temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanma hakkının sağlanması ve korunmasıyla görevlendiren, bunun için gerekli yasaları koymak ve önlemleri almakla yükümlü kılan Anayasanın değiştirilmesi için çalışmalar yapmış, bütün siyasi yetkileri kendinde toplayan sistem değişikliği öngören tartışmaları gündeme taşımıştır.

Kişiyi özgü bir yönetim rejimini öngören bu değişiklikler, 16 Nisan 2017 tarihinde halkoylamasına sunulurken OHAL koşullarında meşru olmayan bir seçimle yürürlüğe sokulmuştur.

Çağdaş anayasaların ortak noktası olan çok yönlü denge ve denetim yapısının sağlanabilmesi için gerçekleştirilmesi gereken anayasal düzenlemeler ve yüzyılı aşkın süredir denenen parlamenter rejimi işler kılmak için yapılması gerekli değişiklikler yerine, ülkemizin demokrasi birikimini yok sayan siyasi hedeflere yönelik bu düzenlemeler hukuka ve Anayasaya aykırıdır.

16 Nisan tarihinden sonra; toplumsal ve sosyo-kültürel yapıya, kamu düzenine ve kamu kurumlarına, çalışanlarına, temel insan hak ve özgürlüklerine, tarihi ve doğal güzelliklere, kentlerin ortak belleği olan mekâna ve yapı çevreye, kültürel yapıya dair süreçleri belirleyecek olan kamusal politikaları üretmekle görevli parlamentonun; yani Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin erkler ayrılığı ilkesi çerçevesinde etkinliğinin artırılması ve yargı bağımsızlığının sağlanması yerine Var olan hukuksuzluk ve kişiyi özgü yönetim rejimi uygulamaları anayasal güvenceye kavuşturulmuştur.

Filili "Başkanlık Sistemi"nin yasal zemine taşınmasının ardından; yağma ve şiddet politikaları ile beslenen merkezileşme ve otoriterleşme yönünde radikal adımlar atılmış; erken seçim tartışmaları gündeme getirilmiştir.

Yaklaşan küresel ve bölgesel ölçekteki kriz döneminde 3 Kasım 2019 tarihinde yapılması gereken Cumhurbaşkanlığı ve 27.Dönem Milletvekili Genel Seçimleri 24 Haziran 2018 tarihine alınmış, Yerel Seçimler Mart 2019'da demokratik güvencelerden uzak, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı baskı ortamında yapılmıştır.

"Saray'ın emrinde yerel yönetimler" yaratmak için; Olağanüstü Hal (OHAL) şartlarında gerçekleştirilen Anayasa Değişikliğinin ardından halkın iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin yetkilerine el konduğu, mutlak siyasi gücün denetimsiz olarak bir kişide toplandığı "Otokratik Rejim" koşullarında 31 Mart 2019 ve 23 Haziran 2019 Yerel Seçimleri gerçekleştirilmiştir.

Seçimlerin üzerinden geçen beş ayın ardından 19 Ağustos 2019 tarihinde İçişleri Bakanlığı, "demokrasi ve hukuk normlarına" aykırı bir şekilde; Diyarbakır, Mardin ve Van Büyükşehir Belediye Başkanları'nı görevden uzaklaştırmış; Diyarbakır, Mardin ve Van Valilerini başkan vekili olarak görevlendirmiştir.

Türkiye'nin de tarafı olduğu uluslararası sözleşmeler ve Anayasa gereği; yerel yönetimlerin gizli seçim sistemine göre serbestçe seçilmiş üyelerce yerinden yürütülmesi esastır. Yapılan düzenlemelerle yerel yönetimler üzerinde hiyerarşik ilişki oluşturulmuş; demokratik yönetim, temel insan hak ve özgürlükleri ve hukukun üstünlüğü gibi evrensel ilkeler yok sayılmıştır. Seçme ve seçilme hakkı Anayasaya ve seçimlerin temel hükümlerini belirleyen ilgili kanunlara aykırı biçimde kısıtlanmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi ilan edilen küresel yeni Koronavirüs (Covid-19) salgını; 2019 yılı Aralık ayından başlayarak tüm dünyaya yayılmıştır. Mimarlar Odası 46. Çalışma Dönemi içerisinde başlayan olağanüstü salgın koşulları, 47. Çalışma Dönemi'nde de devam etmiş; enfeksiyon artışı ülke genelinde etkili olmuştur.

Tüm dünyada ve ülkemizde etkili olan salgın ve kriz koşullarında dahi iktidar; egemen sermaye sınıflarıyla işbirliği yoluna giderek ekonomik sürekliliği sağlamaya odaklanmış ve kolaylaştırıcı uygulamaları yürürlüğe sokmuş; kamuya ait kaynakların, gelir ve fonların yatırımcı ve sermaye sahiplerine aktarılmasının önünü açmış; bilim insanları, meslek odaları ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporları göz ardı etmiştir.

Toplum sağlığının korunarak sağlıklı çalışma koşullarının oluşturulmasına, yaşamsal ihtiyaçların giderilmesine, eğitim, çalışma ve iş güvencesinin sağlanmasına, çalışan, işsiz ve yoksul yurttaşların salgından korunmalarına yönelik önlem alınmamış; kamuya ait kaynaklar sermayeye aktarılırken; kentler, doğal, kültürel değerlerin yatırım araçlarına dönüştürülmesine yönelik yasal düzenlemelerle kriz koşulları fırsata dönüştürülmüştür.

Nüfusun büyük çoğunluğunun kentlerde yaşadığı ülkemizde; doğal yaşamı ve ekolojik dengeyi bozan büyük altyapı projeleri, hızlı ve yoğun yapılaşma, iklim değişikliği, nüfus artışı ve göçün dönüştürücü etkileri büyük kentlerde yoğun olarak etkisini göstermeye başlamış; yaşanmakta olan salgın ve benzeri afetlere karşısında alınması gereken önlemlerin uygulanması da bu ölçüde güçleşerek neredeyse olanaksız hale gelmiştir.

Devlet tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlüdür. Salgın, afetler ve kriz koşullarında başarılı iyileşme süreçleri için alınacak önlemlerin bilimsel ilkeler ve gerçeklerle, toplum yararı gözetilerek oluşturulması; rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikalarının terk edilmesi; sosyal devlet anlayışıyla geliştirilecek politikalarda bilim insanlarının, meslek odalarının, akademik kuruluşların ve tüm ilgili kesimlerin koordinasyonunun ve işbirliğinin sağlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede; 48.Dönemde sahip olduğumuz mesleki uzmanlık, deneyim ve birikim kapsamında her koşulda tüm kurumsal varlığımız ile toplumla dayanışmanın sürdürülmesi önemsenmektedir.

Ekonomik krizle birlikte toplumsal ve siyasal kriz koşullarının ağırlaştığı, ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen salgın hastalık ve afetlerin giderek arttığı Mayıs 2020'de; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Meslek Odalarını baskı altına almaya yönelik müdahaleler Cumhurbaşkanının talimatı ile yeniden gündeme getirilmiştir.

Temmuz 2020'de Avukatlık Kanunu'nda yapılan değişiklikle Türkiye Barolar Birliği'nin yapısında getirilen değişikliklerin ardından; Ekim 2020'de Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği gibi diğer meslek kuruluşlarının yapılarında da benzer değişiklikler öngören tasarıların hazırlandığı ve Aralık 2020'den sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulacağı kamuoyuna yansımıştır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Meslek Odaları, Türk Tabipleri Birliği ve bağlı Odaları, Türkiye Barolar Birliği ve bağlı Barolarla ilgili gündeme getirdiği düzenlemelerle iktidar; anayasaya ve tarafı olunan uluslararası sözleşmelere aykırı biçimde; kamu hizmetlerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yürütülmesini engellemeyi, meslek kuruluşlarının görev ve yetkilerini daha da kısıtlamayı, örgütlü yapılarını zayıflatarak görevlerini kamu ve toplum yararına yerine getirmelerinin olanaklarını tamamen ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır.

Bağımsız, eşitlikçi, özgürlükçü ve demokratik rejimlerin temeli olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile tüm yerinden yönetim kurumlarının özerk yapıları, anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altında bulunmaktadır.

Meslek alanlarımıza ilişkin "hak ve örgütlenme" mücadelesinin, yaşam hakkından, demokrasiden, özgürlüklerden ve insan haklarından bağımsız düşünülemez bir anlayışla; meslek alanına ve örgütlülüğüne yapılan hukuksuz müdahalelere ve meslek kuruluşları üzerinde denetim adı altında oluşturulmaya çalışılan bütün siyasi baskılara karşı mücadele Birliğimiz, tüm Birimlerimiz, örgütümüz, meslektaşlarımız ve duyarlı toplum kesimleriyle birlikte sürdürecektir.

48.Çalışma Dönemi içerisinde gerçekleştirilecek olan Haziran 2023 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Seçimleri ile Mart 2024 Yerel Yönetim Seçimleri; baskı, tehdit, eşitsizlik ve adaletsizlik ortamında yapılan hukuksuz seçimlerle kurulmuş olan "Otokratik Rejim"ın değişmesi, laik demokratik parlamenter sistemin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız bu dönemde; bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilmesi, tarihsel bir sorumluluktur.

Genel Seçimlerin, asıl sorunların gündeme taşındığı bir platform olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde iktidar, daha da pervasız bir tutum takınacak, ülkemiz, giderek uzaklaştığı "Cumhuriyet ideallerine bağlı, laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olma niteliği"ni onarılamaz biçimde tamamen kaybedebilecektir.

Bu bağlamda sürecin, Mimarlığın ve Oda'nın gündeminin ülke gündemiyle örtüşeceği ve birbirini karşılıklı olarak hem etkileyeceği hem de besleyeceği bir süreç olarak oldukça iyi bir biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ülke ve kent demokrasisinin geleceği için kente ve mimarlığa karşı suç işleyenlerin deşifre edilmesi, Türkiye Mimarlık Politikası çalışmalarının yerel / ulusal eylem programlarının oluşturulması bağlamında mimarlığın etkinliğinin artırılması için bir olanak olarak algılanmalıdır.

Toplumsal sorumluluklarımız çerçevesinde seçimlere yönelik düzenlenecek kampanya ve etkinliklerde "yağma ve otoriter" anlayıştan yana olanların teşhir edilmesi; "demokratik yerelleşme ve sağlıklı kentleşme" anlayışlarının teşvik edilmesinin gündeme taşınmasını önemsemekteyiz.

Bu nedenle; örgütsel koordinasyonun sağlanması, birimlerin Oda merkeziyle koordineli çalışmalar yürütmesi için "Mimarlar Odası Seçim Koordinasyonu" oluşturularak; Oda çalışma Programı kapsamında birimlerin kendi hinterlandında bölgesel konular için sorunları ve çözüm önerilerini destekleyecek çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir. Bu çalışma kapsamında Mimarlar Odası'nın kent, mimarlık, çevre, kültür ve demokrasi politikalarına ilişkin raporu oluşturularak, birimlerce hazırlanacak yerel konularla ilgili bildirgelerle birlikte seçim sürecinde kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Seçim süreci gündemine yeterli ve etkin katılımı sağlamak için, tüm birimlerimizle çalışmalara biran önce başlamayı, bugünden seçim amaçlı yatırım söylemlerine başlayan merkezî ve yerel siyasi organların kentsel yağma sürecine katkılarını izlemeyi ve geleceğe ilişkin önerilerimizi kamuoyuna ve ilgililere sunmayı programlamaktayız.

TOPLUM HİZMETİNDE MİMARLIK

Ülkemiz; her alanında baskıcı ve otoriter uygulamaların yürürlüğe konduğu; hukuksuzluğun, demokrasi ve uygarlaşma karşıtı uygulamaların, temel insan hakları ihlallerinin, baskı ve şiddet politikalarının egemen olduğu, Cumhuriyetin bütün kazanımlarının ve kültürel mirasının yok edildiği, ülke genelinde kentsel ve kırsal alanda tüm doğal çevrenin yapılaşmaya açılarak geri dönülemez biçimde tahrip edildiği bir dönemden geçmektedir.

Bu süreçte; yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran, temel hak ve özgürlüklere gerici müdahalelerde bulunan, sermaye ve finans odaklı dönüşümü benimseyen politikalara karşı gösterilen toplumsal muhalefet ise OHAL düzenlemeleri ile engellenmektedir.

Toplumun; aidiyet ve kimlik duygularının sanatsal ve mekânsal ifadesi olan kamusal alanlara, geleceğin mirasını oluşturan yapıyı çevreye ve ülkenin tarih, kültür ve yaşam dokusuna sahip çıkılması ve yapıyı çevrenin ekolojik, ekonomik ve sosyal sorunları temel alan insan-odaklı, katılımcı politikalarla üretilmesi talebi, merkezi-yerel yönetimler tarafından yok sayılmaktadır.

Oysa kamusal politikaların; tarihi ve doğal güzelliklere, kentlerin ortak belleği olan kamusal mekâna ve yapıyı çevreye, kültürel yapıya değer veren planlama süreçleri ve koruma-yaşatma projeleri oluşturulması, tüm bu değerleri anlamaya yönelik farkındalığı hayata geçirecek program ve etkinlikleri kurumsallaştırarak sürdürmesi gereklidir. Bilimsel esaslara dayalı, kentlilerin ve kentli

kuruluşların katılımı sağlanarak yürütülmesi gereken bu programlar; uygulanan rant odaklı politikalar, kamusal ve özel alanlardaki muhafazakar müdahaleler nedeniyle azalmaktadır.

48.Çalışma Döneminde; geçmişten bugüne Oda çalışmalarının temelini oluşturan "Mimarlar Odası toplum hizmetinde" anlayışıyla "Toplum ve Mimarlık" başlığıyla tüm kesimlerle birlikte bir değerlendirme ve sorunlara çözüm üretmek üzere ortak zemin yaratmayı hedefleyen program ve etkinliklerin sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Bu bağlamda; içinde bulunulan olağanüstü koşullar ve toplumsal sorumluluklarımız çerçevesinde; demokrasinin güçlendirilmesi, temel insan hak ve özgürlüklerinin eşitçe, sağlıklı ve güvenli bir çevrede kullanımının sağlanması, tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin, tarım arazilerinin ve orman alanlarının korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi, nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer almasının sağlanması için "Toplum ve Mimarlık" kapsamında öncelikle;

- kentsel ve kırsal alanların, tabiat varlıklarının, koruma alanlarının, ormanların, kıyıların, milli parkların, doğal sit alanlarının rant alanı haline getirildiği ülkemizde; yok olan doğal kaynaklara; kentsel, kırsal çevre sorunlarına odaklanan "kent, çevre ve mimarlık",
- kentleşme, mimarlık süreçlerini altüst eden ve toplumu kaosa sürükleyen olağanüstü hal ve koşullarda; hızla kimliksizleşen ve yıkıma uğrayan kentsel çevrenin irdelenmesi bağlamında "kültür, demokrasi ve mimarlık"

alanlarında yürütülecek programların ele alınması düşünülmektedir.

Kent, Kültür ve Mimarlık Buluşmaları

Mimarlar Odası; 42.Dönemde başlayan Kent, Kültür ve Demokrasi Forumu etkinlikleriyle 2010 yılından bugüne, kentleşme ve mimarlık alanlarındaki dönüşümün değişik bölgelerde ve özellikle kıyı kentlerindeki etkilerini incelemiştir.

Kentlerimizde yaşanan süreçlerin tüm aktörleriyle beraber değerlendirilerek arşivlendiği önemli bir kaynak olarak görülen "Kent, Kültür ve Demokrasi Forumu" buluşmaları önceki dönemlerde; "Kıyı Bölgelerinde Mimarlık", "Göç ve Mimarlık", "Koruma" ve "Kamu Yararı" temaları ile, Mimarlık ve Kent Sempozyumları ile Mimarlık ve Toplum Buluşmaları formatında düzenlenmiştir.

48.Dönemde buluşmaların; kültür politikalarına ve demokratik geleneklerin oluşturulmasına katkı sağlaması hedefiyle dönemin koşulları çerçevesinde sürdürülmesi, kent, kültür, sanat çevreleri ve toplumla buluşması amaçlanmaktadır. Programın bütçe olanakları çerçevesinde farklı coğrafi bölgelerde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Mimarlık Müzesi

Mimarlar Odası kurulduğu tarihten bugüne, altmış beş yılı aşan deneyim ve birikimiyle; mesleğin, meslek mensuplarının ve meslek kuruluşunun gündeminde yer alan konuları ele aldığı yayın çalışmalarının yanı sıra belgeleme ve arşiv çalışmalarını sürdürmektedir.

Mimarlık mesleğinin ve mimarlık ortamının değişimi ve gelişimi; meslek mensuplarının kişisel arşivlerinde bulunan ve bağışlanan araç-gereçler, fotoğraflar, çizimler, maketler ve benzeri ürünlerle belgelenmesi ve kamuoyu ile paylaşılmasına yönelik çalışmalar 1990'lı yıllarda başlatılmıştır.

Odamıza farklı dönemlerde bağışlanan yayınlar, eskizler, projeler, fotoğraflar ve belgelerle oluşturulan birikimin geleceğe aktarılması; kurumsal ve mesleki hafızanın kalıcılaştırılarak kamuoyu ile paylaşılabilmesi için Mimarlık Müzesi çalışmalarının sürekliliğinin sağlanması; Odanın öncelikli hedefleri arasındadır.

Toplumsal kültür ögesi olan mimarlığın toplumun tüm kesimlerine erişimini sağlamak üzere açılması hedeflenen müzenin bugüne kadar farklı katkılarla zenginleşen arşivi; 9-28 Şubat 2018 tarihlerinde ilk kez "Mimarlık Müzesi'ne Doğru" Sergisi ile İstanbul'da meslektaşlarımız, mimarlık ortamı ve kamuoyu ile paylaşılmasının ardından 5 Ekim 2018-2 Kasım 2018 tarihleri arasında Ankara'da sergilenmiştir.

Meslektaşlarımız tarafından bağışlanan yayınlar, mimarlık eskizleri, projeler, fotoğraflar, belgeler ve araç-gereçlerin ilgileriyle buluştuğu sergi daha sonra Mimarlar Odası Birimlerinde de sergilenmiştir.

48.Çalışma Döneminde; mesleğe, meslek mensuplarına ve meslek kuruluşuna ait birikimin geleceğe aktarılması; kurumsal ve mesleki hafızanın kalıcılaştırılarak kamuoyu ile paylaşılabilmesi hedefiyle Mimarlık Müzesi çalışmalarının sürekliliğinin sağlanması ve "Mimarlık Müzesine Doğru" etkinliğinin düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Mimarlar Odası 70.Kuruluş Yılı

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı tüm Odalar; meslek mensuplarının ortak gereksinmelerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararları uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak; meslek ve çıkarları ile ilgili işlerde, resmî makamlar ve öteki kuruluşlar ile işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve önerilerde bulunmak üzere çalışmalarını yürütmekle sorumludurlar.

1954 yılında 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile kurulan Mimarlar Odası; kurulduğu tarihten bugüne çalışmalarını ülke ve kamu yararı doğrultusunda yürütmekte; kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi için emek harcamaktadır. Mesleğin kamu yararına gelişimi ve meslek mensuplarının yetki ve sorumlulukları çerçevesinde; mimarlığın, yapı çevrenin ve toplumsal kültürün üretiminde asli bir öge olduğunun toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi ve toplumsal bir kültür ögesi olan nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer alması için mücadele etmektedir.

Antik uygarlıkların kesiştiği bir coğrafyada yer alan, çok değerli mimarlık ve sanat eserlerinin olduğu, kültürel ve tarihî zenginliklerin beşiği ülkemizde; nitelikli eğitim ve uygulamalar önemsizleştirilerek mimarlık, planlama ve yapı çevre üretim sürecinden uzaklaştırılmış; toplumun nitelikli mimarlık hizmetlerine erişimi gerçekleştirilememiştir.

Yaşam çevrelerinin nitelikli mimarlık hizmetlerinden yoksun biçimlenmesine neden olan bu süreç; yapı kültürümüzün yozlaşmasına, yaşam değerlerimizin yitirilmesine, kentsel yaşam kalitesinin düşerek toplumsal eşitsizliğin yükselmesine, kentlerin kimiksizleşmesine ve afetlere daha açık hale gelmesine yol açmaktadır.

70 yıllık tarihinde; yapı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde üretilmesi, tarihsel, kültürel ve doğal değerlerin korunması, kent ve planlama politikalarının kamu yararına geliştirilmesi; nitelikli mesleki hizmetlerin kamusal politikaların her düzeyinde yer alması, güvenli ve sağlıklı yaşam çevrelerinin oluşması Mimarlar Odası tarafından ülke adına sorumluluk olarak benimsenmiştir.

Kurulduğu tarihten bu yana çalışmalarını, ülke ve kamu yararına yürütmekte ve kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi için emek harcamaya devam eden Mimarlar Odası sağlıklı ve düzenli kentleşmeye yol açacak şehirlik bilim ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı mücadelesini sürdürmektedir.

70.Yılında, kuruluşundan bugüne gerçekleştirdiği çalışmalar, deneyim ve birikimler çerçevesinde geçmişini değerlendirerek geleceğe yönelik öngörülerde bulunmak ve katkı sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülmesi hedeflenmektedir.

MİMARLIK POLİTİKALARI, KENTSEL SORUNLAR VE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Kapitalizmin tüm dünyada kendisini yeniden yapılandırdığı küreselleşme ve neo-liberal değişim döneminde; sermaye odaklı ve finans merkezli ekonomik yapılanma kentsel alanları sermaye üretim aracı olarak belirlemiştir. Ülkemizde de yeni yapılanma dinamiklerine uygun olarak kentsel rantı kamu yararı önceliğinin yerine alan merkezi ve yerel yönetim politikaları egemen olmuştur.

2002 yılından bugüne siyasi iktidar, var olan kentsel düzen içinde egemen sermaye sınıfları ile işbirliği yoluyla ekonomik sürekliliği sağlamaya odaklanmış, tüm kentsel ve kırsal alanlarda yapılaşmanın önünü açacak yasal düzenlemeleri getirmiştir.

Kentsel ve kırsal alanlar sermayenin yeni yatırım alanları olarak önem kazanmış; bir kısmı kentin merkezinde olan eski gecekondu bölgeleri ve sanayi alanları değişim değeri kazanarak emlak geliştiricilerinin ilgisine neden olmuşlardır. Geçmişte merkezi ve yerel yönetimlerce plansız yapılaşmaya göz yumulan bu alanlar; el koyma yoluyla kent toprakları üzerinden sermaye birikimi ve emlak rantı sağlanmasının kaynağı olmuşlardır.

El konulan alanlarda yaşayanlar ise kentin çeperlerine gitmeye zorlanarak toplumsal yaşamdan dışlanmıştır. Mimarlık ve planlama bu süreçte; farklı ekonomik, sosyal, kültürel, etnik ve dini kökenlerden gelen bu kesimlerin kent yaşamındaki görünürlüklerinin azaltılmasının aracı haline gelmiştir.

Sermaye birikiminin kent toprakları üzerinden el koyma ve sınırların yeniden belirlenmesi yoluyla yürütüldüğü bu dönemde; yeni siyasi rejimin gerekliliklerine uygun olarak yerel yönetimlerin özerk yapıları da değiştirilmiştir.

Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle özerk yapıları güvence altına alınmış olan yerel yönetimler ile meslek kuruluşları üzerinde kurulan baskı; işlevsizleştirme ve yetki kısıtlaması gibi düzenlemeler her geçen gün bir adım ileri taşınarak, "özerk ve demokratik" yapıları yok sayılmakta, idari ve mali yapıları değiştirilmeye çalışılmaktadır.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, korunması ve kullanılması; kamu yönetiminin, merkezi ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ülke adına ortak sorumluluğudur.

48.Dönem içerisinde, ülke kaynaklarının doğa, tarih ve kentsel değerleri yok ederek hukuk tanımaz bir şekilde tahrip edilmesine karşı mücadele; yasal düzenlemeler ve değişiklikler konusunda görüş ve değerlendirmelerin kamuoyuyla paylaşılması; kente, planlamaya ve kent kültürüne dair görüş ve politika üretilmesi, kentleşme, planlama ve mimarlığa ilişkin sorunların belirlenmesi ve tüm bu süreçlere kamu yararı doğrultusunda müdahale edilmesi amacıyla çalışmaların sürdürülmesi bu dönemin temel önceliği olarak ele alınmıştır.

Kentleşme, Mimarlık ve Mesleki Denetimde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Danışma Kurulu; topraklarının tamamı afet riski altında bulunan ülkemizde kentlerimizin afetlere karşı hazırlanması, afet öncesi, afet ve afet sonrası süreçlerin yönetimi hakkında bilim insanları, meslek odaları, akademik kuruluşlar ve ilgili tüm kesimlerin dikkate alınarak politikaların oluşturulması için Oda çalışmalarının daha etkin kılınmasını benimsemiştir.

Bu alanda Genel Merkez ve Oda birimlerimizde kente, planlamaya ve kent kültürüne dair görüş ve politika üretilmesi, Planlama ve ÇED Danışma Kurulu çalışmaları ile sorunların altının çizilmesi ve tüm bu süreçlere kamu yararı doğrultusunda müdahale edilmesi hedeflenmektedir.

Afetler, Planlama ve Mimarlık

Ülkemizde Cumhuriyet tarihinde ilk kez, nüfusun çoğunluğu kırsal alanlar yerine kentlerde yaşamaktadır. Son derece yüksek olan kentleşme hızı, biyolojik çeşitliliğin tehdit altında olması, doğal yaşam alanlarının tahrip edilmesi yalnızca deprem değil; tüm afetler karşısında ülkemizi savunmasız bırakmaktadır.

Kentleşme süreçlerinin yeniden yapılandırıldığı kentsel dönüşüm uygulamalarıyla; Anayasa ile koruma altına alınan, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam ve mülkiyet hakları yok sayılmakta, doğal ve yapılı yaşam çevrelerine el konmaktadır.

Bu uygulamalar, sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel kayıplara neden olmasının yanı sıra; merkezi ve yerel yönetimlerce kamu yararı ilkesinin göz ardı edilmesiyle hak ihlalleri ve toplumsal ayrışmayı da beraberinde getirmiştir.

Rant odaklı olan kentsel dönüşüm projeleri yoluyla merkezi yönetim; ağırlıklı olarak alt gelir gruplarının yaşadığı kent topraklarına el koyarak planlama ilkelerine aykırı imar hak ve ayrıcalıkları ile yeniden yapılaşmaya açmıştır.

Kentler ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyıları, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar ve kırsal alanlar; taşıdıkları doğal ve kültürel değerlerle birlikte hızla, yıkımın ve plansız yatırımların şantiyesi haline gelmiştir.

Çevre felaketine yol açabilecek Kanal İstanbul ve büyük altyapı projeleri, imar uygulamaları ve kısa zamanda çok sayıda yapı üretilmesi baskısıyla kentlerimiz bu süreçte; deprem ve tüm diğer afetler karşısında güvencesiz hale gelmiştir.

Topraklarının tamamı depremsellik koşullarında bulunan, çeşitli afet riskleri taşıyan ülkemizde, güvenli yapılaşma ve kentleşme politikalarının geliştirilmesi ve ödünsüz uygulanması için yürütülecek çalışmaların kurumsallaştırılması önemsenmektedir.

48.Dönemde afetlerin büyük tahribata ve insan kayıplarına yol açmasının temelindeki mimarlık ve şehircilik ilkelerine aykırı gerçekleştirilen planlama ve yapılaşma gerçeği karşısında bu konudaki deneyimin afetlerin yıkıcı etkisini yaşayacak kentlerimiz için kentsel iyileştirme politikası ve planlamasına yönlendirilmesi hedeflenmektedir.

Mimarlık ve Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED)

Ülkemizin tamamında, kentsel ve kırsal alanları, tabiat varlıkları, bütün koruma alanları, ormanlar, kıyıları, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar, kışlaklar vb. tüm çevre rant alanları haline getirilmekte ve doğal kaynaklar yok olmakta, yeraltı ve yerüstü su kaynakları kirletilmekte, kentsel, kırsal çevre sorunları hızla artmaktadır. Buna karşın, birbiri ardına planlanan ve yürürlüğe sokulan bu projelerle ilgili meslek odaları ve hatta kamu kurumları tarafından düzenlenen raporlar göz ardı edilmektedir.

Mersin Akkuyu Nükleer Santrali, Hasankeyf İlisu Barajı ve İstanbul 3.Köprü ve çevre otoyolu, 3. havaalanı ve Hidroelektrik Santraller (HES) ve benzeri birçok projenin çevreye olan etkileri değerlendirilmeden uygulanmasının önü açılmaktadır. Bu projeler nedeniyle oluşacak çevre tahribatı geri dönülemez boyutlara ulaşmadan önce, projeler hakkında hazırlanan raporlar kamuoyu ile paylaşılmalı ve ilgili idarelerce incelenerek gerekli önlemler alınmalıdır.

Geçmişten bugüne ÇED uygulamaları sürecinde önemli deneyimler ve kazanımlar elde edilmiştir. Bu deneyimler ışığında ÇED uygulama ve yönetmeliğinin geliştirilmesi gereksinimi vardır. Bu amaçla ÇED uygulamalarının yaygınlaştırılması, tüm Oda birimlerinin ÇED uygulamalarını öncelikli olarak ele alması, düzenli raporlamalarını yaparak Genel Merkezimizle paylaşması ve ÇED denetiminde karşılaşılan sorunlara da açıklık getirecek bir şekilde geliştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması sağlanacaktır.

Mimarlar Odası Mesleki Denetimde ÇED (Mimari Çevresel Etki Değerlendirmesi) Yönetmeliği'nin 5. maddesi uyarınca Oda MD/ÇED Danışma Kurulu'nun doğal üyelerinin oluşturulması ve sürekli görev yapacak temsilcilerin şubelerden istenmesi planlanmaktadır. 48.Dönemde Kurul'un çalışmalarını Kentleşme, Planlama, Mimarlık ve Afet Komitesi ile bütünsellik içinde yürütmeye devam etmesi, yönetmelik doğrultusunda tüm şubelerde ÇED uygulamasının yaşama geçirilmesi konusunda gereken çalışmaların yapılması programlanmaktadır.

CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINA DOĞRU MİMARLIK VE KENTLEŞME

Küresel ve bölgesel ölçekteki kriz dönemlerinde ekonomik istikrarın sürdürülebilmesi; geçmişten bugüne kadar öncelikle, inşaat ve yapı sektöründe getirilen düzenlemelerle sermayenin kent toprağı ve emlak rantına yönlendirilmesi yoluyla sağlanmaya çalışılmıştır.

Ülkemizde her dönemde siyasi düzen; planlama ve mimarlık uygulamaları yoluyla kentlerde yansımaları bulmuştur. Genç Türkiye'de modernleşme ile insanın kent için değil, kentin insan için var olması gerektiği anlayışı ile biçimlenen kentlerimiz, ilerleyen yıllarda benimsenen politikalar sonucu göç, kaçak yapılaşma ve gecekondulaşma; ardından siyasi iktidarlarca benimsenen imar afları, kentsel dönüşüm ve yenileme süreçleri ile bozulmuştur. Tarihsel miras ve doğal çevre tutarsız ve rant odaklı planlama politikaları nedeniyle geri dönülemez biçimde değişmiştir.

Kapitalizmin dünya ölçüsünde yaşadığı bu krizlere çözüm bulabilmek adına tüm dünyada kendisini yeniden yapılandırdığı küreselleşme döneminde kentler, küresel ekonominin en kârlı alanlarından birisi olan servis sektörünün mekânları haline getirilmiş ve bu hizmetlerin sunumuna insan ve sermaye çekmek üzere kentlerin bütün olanaklarının seferber edilmesi öngörülmüştür.

Ülkemizde ve dünyada kentler, üretimin örgütlendiği mekânlardan tüketimin örgütlendiği mekânlara dönüştürülmüş ve küresel sermayenin kentsel alanlara girmesinin yarattığı dinamiklere uygun olarak finansa, iletişime ve ulaşımına ilişkin altyapının geliştirilmesine, lüks barınma, konaklama ve eğlence tesislerinin kurulmasına öncelik verilmiştir.

İçinde bulunduğumuz dönemde; Cumhuriyetin devrimi ile eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki değerli kazanımları, Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin modernleşme sürecini yansıtan özgün mimarlık mirası ve bellek değerleri, uygarlık birikimlerimizle birlikte yok edilmektedir.

Cumhuriyetin kuruluşunun 100.Yıldönümünü karşılamaya hazırlandığımız ülkemizin, uygarlık yolunda ilerleme hedefinden uzaklaştırıldığı bu dönemde; Cumhuriyetin bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü değerlerinin, eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve diğer pek çok alandaki birikim ve kazanımlarının, tehdit altında bulunan ve giderek yok olan mimari ve kültürel mirasının güncel durumunun ele alınarak içinde bulunduğu durum tespit edilmesi öncelikli hedefdir.

Bu kapsamda kamu yararına ve toplum hizmetinde yürütülen çalışmalar kapsamında; ülke geneline yayılan etkinlikler dizisi gerçekleştirilmesi benimsenmiştir;

- ADANA
- ANKARA
- ANTALYA
- EDİRNE
- ESKİŞEHİR
- VAN

Etkinlik organizasyonunun Mimarlar Odası sekreterliğinde yürütülürken; sanat, kültür, bilim insanları, akademisyenler, basın ve sivil-demokratik kuruluş temsilcilerinden oluşan Danışma Kurulu ile düşünsel olarak desteklenmesi planlanmaktadır.

Danışma Kurulu tarafından belirlenen temaya bağlı olarak planlanacak olan etkinliklerin; kentlerin kamusal belleğinde mekânlarda kentlilerin, yerel yöneticilerin, yerel sanatçıların, bölge üniversiteleri akademisyenlerinin ve sivil toplum örgüt temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilebilmesi, tartışma ve değerlendirme ortamı sağlayan programların oluşturulması hedeflenmektedir.

Yürütülen çalışma ve etkinliklerin ardından, elde edilen verilerle Mimarlar Odası'nın Cumhuriyet Dönemi Mimari Mirasına ilişkin politikasının belirlenmesi ve konunun kamuoyu gündemine taşınması yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

KÜLTÜREL MİRASIN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ

Ülkemiz birçok uygarlığın ürünlerini verdiği bir coğrafyadadır. Bugün kültürel miras olarak nitelendirdiğimiz bu ürünlerin korunması, geliştirilmesi ve toplum yararına kullanılması ana hedefimizdir. Korumanın, toplumun kalkınması ve gelişmesinin karşısında olmadığı, aksine kalkınmanın yadsınamaz bir girdisi olduğunu benimsiyoruz. Uygulama politikaları tartışmalı olmakla birlikte özellikle son yıllardaki yasal düzenlemeler, koruma alanında yeni örgütlenme modelleri getirmekte ve yeni kaynaklar sağlamaktadır. Bu gelişmeler göz önüne alınarak, kültür mirasımıza ilişkin politikalarımızı şu temel ilkeler yönlendirecektir:

- Koruma kültürünün geliştirilmesi,
- Korumanın kültür varlıklarının sahip ve kullanıcılarının odağında yer aldığı sosyal ve ekonomik boyutlarının da ele alınması,
- Koruma ve geliştirme konularında, başta meslektaşlarımız olmak üzere, yerel yöneticiler, sivil toplum örgütleri ve giderek tüm topluma yönelik bilgilendirme ve mevcut bilgileri güncelleştirmeyi amaçlayan bilimsel ve mesleki toplantılar ile yayınların çoğaltılması,
- Kültürel mirasın korunması konusunda hizmet veren uluslararası ve ulusal kurum ve kuruluşlarla kurulan ilişkiler geliştirilmesi.

Mimarlar Odası tarafından; mimari ve kültürel mirasın korunması, gelecek nesillere aktarılması ve kamu yararına geliştirilmesi amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında; 2010 yılından bugüne ulusal ölçekte düzenlenen Mimari Koruma ve Proje Uygulamaları Sempozyumu bu dönemde de düzenlenerek, bu alandaki çalışmalara katkı sağlanacaktır.

Şubelerimizin etkinlikleri içerisinde yer alan arkeolojik ve kültürel değerlerin tanıtılması, değerlendirilmesi ve tahribatının önlenmesi yönündeki geçtiğimiz dönemlerde başlatılan çalışmalar; merkezi bir koordinasyona kavuşturularak geliştirilecek; belgeleme, envanter, araştırma, hukuksal veya değişik toplumsal yaptırım uygulamalarıyla "koruma-yaşatma modelleri" oluşturulmaya çalışılacaktır. Birimlerimizin zengin birikimlerini bir araya getirerek "Tehdit Altındaki Kültür Mirası" projesinin tamamlanması planlanmaktadır.

Kent ve kasabalarımızdaki mimari mirasın belgelenmesini amaçlayan ve şubelerimiz tarafından başlatılan Mimarlık Rehberi, Bina Kimlikleri ve benzeri proje ve çalışmalar; tüm Birimlerimizce sahiplenilmesi gereken etkinlikler olarak görülmekte, bu konulardaki teknik ve bilimsel altyapının geliştirilmesi önemsenmektedir.

Cumhuriyetin Mimari Mirası

Planlama ve mimarlık uygulamaları yoluyla kentlerde yansımaları bulan siyasi düzen; ekonomik sürekliliğin sağlanması için sermayeyi kent topraklarına ve emlak rantına yönlendirmekte, kentlerin bütün olanaklarını seferber etmektedir. Tarihi kent merkezlerinin, doğal sit alanlarının ve taşınmaz kültür varlıklarının; sermaye ve finans odaklı politika hedefleri çerçevesinde yapılması süreci ise saldırı ve çatışma ortamı nedeniyle zarar gören yerleşim yerlerinin dönüştürülmesi ile hız kazanmıştır.

Cumhuriyet devrimi ve genç Türkiye'nin modernleşme sürecinin simgesi olan mimarlık mirası yapılar; simgesel, kültürel ve mimari değerleri yok sayılarak dönüştürülmeye, yıkılmaya başlanmıştır. İller Bankası Binası, TBMM Halkla İlişkiler Binası, TBMM Camisi, Atatürk Kültür Merkezi gibi, yapıldıkları dönemin mimari tasarım ve yapı tekniklerinin yanı sıra çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin de yansıması olan yapılar Anadolu'nun birçok kentinde yıkılarak yok edilmek istenmektedir.

Geçmiş dönemlerde çalışmalarına başlanan "Cumhuriyetin Mimari Mirası" projesinin ele alınarak hızlandırılması; tehdit altındaki Cumhuriyet Dönemi Mimarlık Mirasının güncel durumunun tespit edilmesi 48.Dönemin öncelikli hedeflerindedir.

48.Dönemde daha önce değişik kurum ve kuruluşlarca yapılan mevcut envanterler kullanılarak, tehdit altında bulunan ve giderek yok olan Cumhuriyet Dönemi mimarlık yapılarının durumunun tespit edilmesi Cumhuriyet dönemi kültür varlıkları ile ilgili envanter çalışması yapılması; yapılar için gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi hedeflenmektedir. Daha sonra mevcut envanterlerde bulunmayan yapıların saptanarak "korunması gerekli kültür varlığı olarak" tescil edilmelerinin sağlanması ve koruma altına alınması amaçlanmaktadır.

Küresel ve ulusal ölçekte yaşanan ekonomik krizin ötelenmesinin bir aracı olarak gündeme gelen "Kentlerin Yeniden Yapılandırılması Stratejisi" nedeniyle kentsel değerlerimiz ve mimarlığımızın tahrip edilmesi yeni boyutlar kazanmıştır. Bu nedenlerle doğal ve kültürel mirasın korunması konusundaki çabaların artırılması gerekmektedir. Bu konuda şubelerin yaptığı çalışmalara destek verilerek ve bu çalışmaların ülke ölçeğinde sahiplenilmesi sağlanacaktır.

Bu kapsamda hükümet tarafından satılması gündemde olan Cumhuriyet dönemi kültür varlıkları ile ilgili envanter çalışması yapılması ve konunun kamuoyu gündemine taşınması yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Kırsal Mimarlık Mirası

Kırsal yerleşimlerde tehdit altında olan ve tahrip edilen kırsal alan kültür varlıklarına ve kırsal mirasa yönelik çalışmalar yapılarak; kırsal değerlere dikkat çekilmesi, koruma konusunda duyarlılık oluşturulması hedeflenmektedir.

Dönem içerisinde kırsal miras çalışmalarının değerlendirilmesi için bölgesel etkinlikler yoluyla; bölgenin kırsal değerlerine dikkat çeken alt başlıklarla çalıştaylar yapılması planlanmaktadır.

Ulusal Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumu

Mimarlar Odası, kültürel ve doğal mirasın korunması ve kamu yararına değerlendirilebilmesi için kararlılıkla çaba göstermektedir. Bu bağlamda Mimarlar Odası'nın bugüne kadar korumanın farklı alanlarında yapmış olduğu etkinlikler, ülkemizin kültür mirasına gösterdiği duyarlılığın bir göstergesidir.

Mimarlar Odası, kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusundaki bu geleneksel tutumundan yola çıkarak, bu mirası oluşturan yapı ve yapı gruplarının bilimsel ölçütler gözetilerek onarılması ve günlük yaşamımıza katılması süreçlerini değerlendirmek amacıyla 2010 yılından beri ulusal ölçekte Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumları düzenlemektedir. Bu etkinlikte kültür varlıklarının korunması ve kullanımına yönelik proje ve uygulama yapan mimarların deneyimlerini mimarlık camiası ile paylaşması ve toplantının bilimsel tartışma ve değerlendirmelere olanak sağlayacak bir zemin oluşturması öncelikli beklentidir.

48.Çalışma Döneminde Ulusal Mimari Koruma Proje ve Uygulamaları Sempozyumu'nun yedincisi gerçekleştirilecektir. Toplantıda, özgün işlevi devam eden ya da yeni işlevlendirme önerilmiş koruma projeleri ile arkeolojik alanlar için üretilmiş proje ve uygulamaların yanı sıra mevzuat değişiklikleri, ilke kararları, koruma kurulu kararları ve KUDEB uygulamaları tartışılacaktır.

MESLEKİ DEĞİŞİM SÜRECİ VE MİMARLIĞIN GELECEĞİ

Kapitalizmin dünya ölçüsünde kendisini yeniden yapılandığı küreselleşme döneminde kentler, küresel ekonominin en kârlı alanlarından birisi olan servis sektörünün mekânları haline getirilmiş ve bu hizmetlerin sunumuna insan ve sermaye çekmek üzere kentlerin bütün olanaklarının seferber edilmesi öngörülmüştür.

Ülkemizde ve dünyada kentler, üretimin örgütlendiği mekânlardan tüketimin örgütlendiği mekânlara dönüştürülmüş ve küresel sermayenin kentsel alanlara girmesinin yarattığı dinamiklere uygun olarak finansa, iletişime ve ulaşımına ilişkin altyapının geliştirilmesine, lüks barınma, konaklama ve eğlence tesislerinin kurulmasına öncelik verilmiştir.

Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu'nun 2009 yılındaki Dünya Ekonomik Görünümü raporu, ardından Dünya Bankası ile Türkiye arasında kabul edilen, temelini Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın oluşturduğu Ülke Ortaklık Stratejisi çerçevesinde; Türkiye'nin sermaye ve finans odaklı yapılanması için makroekonomik istikrar programının devamı, büyüme odaklı projelerin finanse edilmesi için öngörülen değişiklikler yürütmeyi üstlenen siyasi iktidar tarafından hayata geçirilmeye başlanmış; ekonomik dışa bağımlılık artmaya başlamıştır.

Uluslararası finans kuruluşları; sermaye akışı önündeki tüm engellerin kaldırılarak ülkeler ve bölgeler arasında ticaret serbestliği sağlanmasını hedeflemektedirler. Çok Taraflı Yatırım Anlaşması ve Uluslararası Tahkim ve Dünya Bankası raporları; finans ve sermaye odaklı yapılaşmanın sağlanabilmesi için öneriler getiren raporlar yayınlamaktadırlar. Bu raporlar, finans ve sermaye odaklı yapılaşmanın sağlanabilmesi için plan ve planlama politikalarının terk edilmesini önermektedir.

Kentsel mekânların tamamen serbest piyasa koşullarında yeniden üretilmeye başlandığı bu süreç, hem planlamayı kamusal işlevinden, hem de mimarlığı, insanın iyi yaşama hakkının bir ifadesi olan felsefi kökeninden kopararak piyasaya tabi iş alanına dönüştürmektedir. Planlama ve mimarlık kamusal niteliğinden uzaklaşarak; yapı ve yapılı çevrenin üretim sürecindeki etkinliğini yitirmektedir.

Bu değişim sürecinde; meslek mevzuatı da dâhil olmak üzere yapılı çevreyi, toplumsal yaşamı ve çalışma hayatını sermaye faydasına düzenleyen pek çok düzenleme gerçekleştirilmektedir. Mesleki hak ve yetkilerin kısıtlanması yoluyla; uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin topluma ulaşması da engellenmekte, yapı üretim sürecinden ve toplumla ilişkisinden soyutlanan mesleki hizmetlerin uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla sermaye ve finans odaklı merkezi politikaların bileşeni haline getirilmektedir.

Yabancı sermayenin teşvik edilmesi ve yabancı çalışanların işgücü piyasasına girişinin önündeki engellerin kaldırılması hedefiyle; mesleklerin karşılıklı tanınmasında, uluslararası antlaşmalarda yer alan karşılıklılık ilkesi gözetilmeden yabancı işgücünün önü açılmaktadır. Yabancı işgücü, denetimsiz, kuralsız olarak çalışma izni almakta; mesleki yeterlilikler açısından ölçülmeyen, denetlenmeyen meslek mensuplarınca icra edilen mesleki faaliyetler yapılı çevreyi şekillendirmektedir.

Ülke mimarlığını ve meslektaşlarımızı olumsuz etkileyen bu sürece karşı mesleğimizin ve mesleki haklarımızın korunması yönünde çalışmalar yapılmaya devam edilecektir. Küresel gelişmelere karşı güvence sağlamak üzere mesleki uygulamalara ilişkin yasal düzenlemeler takip edilecektir.

48. Dönemde Oda'nın süreçte etkinliğinin güçlendirilmesine yönelik olarak çalışmaların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

MESLEKİ UYGULAMA POLİTİKALARI VE STANDARTLARI

Mimarlık meslek uygulamalarının dönüşüm sürecine ilişkin olarak, mesleki uygulama standartları ve denetim sistemimize ilişkin politikamızın ve yönetmeliklerin, üye hizmetlerinin bütününe kapsayan biçimde geliştirilmesini geleceğimiz için önemsiyor, çeşitlenen mimarlık hizmet biçimlerini içeren üye mesleki sicil sistemi konusundaki çalışmaları 48. Dönemde de sürdürmeyi hedefliyoruz.

Mesleki uygulama standartları ve denetimin üye referanslarına bağlı olarak geliştirilmesi sürecinde, mimarlık hizmetlerinin kamu-toplum yararını ve kullanıcı haklarını gözeterek biçimde yeniden tanımlanması ve bu açılımı geliştirecek değerlendirme ortamlarının oluşturulması gerekmektedir.

Yapı Üretim Süreci Bütünselliği

Meslek mensuplarının ve nitelikli mesleki hizmetlerin; yapı ve yapı çevre üretimi sürecindeki etkinlikleri azaltılarak uzaklaştırılmaları sonucunda; meslek ve mesleki uygulama alanı arasında ayrışma yaşanmaktadır.

Planlama, tasarım ve uygulama sürecinin meslek mensuplarından, kullanıcılarından ve toplumdaki uzaklaşması yapı üretim sürecinin bütünselliğini bozmuş; kamusal ve hukuksal denetimin yok sayılarak kentsel ve kırsal alanların sermaye yararına emlak rantına dönüştürülmesi, mimarlık hizmetlerinin niteliksiz yapı çevre üretiminin bir parçası olmasına neden olmuştur.

48. Dönemde; yapı çevre üretim sürecinin bütünsel açıdan incelenerek sorunların tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Fikri ve Mesleki Hakların Korunması ve Geliştirilmesi

Mimarlık eserleri her ne kadar 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda hukuki koruma altına alınmış ve Oda mevzuatında mimarların eserleri üzerindeki haklarını korumaya yönelik çeşitli kurallara yer verilmiş ise de telif hakkı ihlalleri yaşanmaktadır.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre; mimarlık ürünleri "Mimari Projeler" ve "Yapı" olarak iki ayrı grupta tanımlanmaktadır. Yargısal içtihatlar baktığımızda ise mimari projelerde ve yapıda; "hususiyet", "özgünlük", "estetik düzey" gibi kavramlar tartışma ve anlaşmazlık konuları olarak gündeme gelmekte, uyumsuzluklar çoğunlukla mimarlardan oluşan bilirkişilerin raporlarını esas alan kararlar ile sonuca bağlanmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nda 2012 yılında yapılan değişiklikle ilgili idarelere verilen "Estetik" Komisyon" kurma yetkisi, mimarlık eserlerinin müelliflik-telif haklarına dair yeni bir hukuksal tartışma daha ortaya çıkarmıştır. Kanundaki değişikliğe bağlı olarak Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde de Mimari Estetik Komisyonların oluşumu, yetki ve görevleri belirlenirken, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile tanınan hakları kısıtlayıcı kurallar konulmuştur.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Mimarlar Odası yönetmelikleri ve İmar Kanunu ve Yönetmeliğinin birbiriyle çelişen düzenlemeleri üzerinde tartışmaya ve fikir geliştirmeye duyulan ihtiyaca bağlı olarak çalıştaylar düzenlenmiştir.

Mimarlık eserlerinin uluslararası ve iç hukuktaki korunması, yapı ve proje ayrımı, eser tanımındaki hususiyet ve estetik değer kavramlarının yargı kararlarındaki karşılığı, manevi ve mali hakların kullanılması ve başvuru yolları, mülkiyet hakkı ile mimarların fikrî haklarının dengelenmesi, hakların kullanılma süresi, ücretli çalışanların telif hakkı, devir sözleşmeleri ve diğer tasarruflar hakkında mevcut yasal durumun çelişkileri ortaya konularak sorunlar tespit edilmiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Bu bağlamda yeni çalışma döneminde "Fikri ve Mesleki Haklar Komitesi" kurularak; bu alandaki farklı sorunların belirlenmesi, çözüm yollarının aranması ve önerilerin değerlendirilmesi, fikri hakların korunmasına yönelik güvence oluşturacak mekanizmaların oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması, konuyla ilgili mevzuatın incelenmesi ve getirilecek değişikliklerin raporlanması şeklinde çalışmaların yürütülmesi programlanmıştır.

Geçmiş dönemlerde mimarın "müelliflik hakları" olarak ifade edilen "mimari proje ve mimarlık eserlerinde eser sahipliği hakları"nın her yönüyle ele alınıp tartışılması ve çözüm önerilerinin sunulması için yürütülen çalışmalar kapsamında aşağıdaki başlıklar oluşturulmuştur. Yeni dönemdeki çalışmalar, bu başlıklar çerçevesinde yürütülerek geliştirilecektir.

- Fikri Hakların Gelişimi
- Mimarlık Eserleri Türleri
- Estetik Unsur
- Eser Sahipliği Hakları

- Hakların İhlalinde Başvuru Yolları
- Mimarlık Eserlerinin Niteliği Gereği Karşılıklı Hakların Dengelenmesi
- Çalışan Mimarların Hakları
- Koruma Süreleri
- Sözleşme ve Tasarruflar
- Yarışmayla elde edilen projeler
- Konsept ve Tip Projeler
- İmar Planları
- Tescilli kültür varlıkları
- Meslek Birlikleri
- Mimarlar Odası Yönetmelikleri
- Estetik Komisyonlar
- Hakların Kullanımını Kısıtlayan İdari Uygulamalar
- Yabancı Mimarların Türkiye'de Çalışma Kuralları

Mesleki Denetim Sürecinin Değerlendirilmesi

Mesleki denetim uygulaması, mesleki uygulamalarda kamu yararını, meslek haklarını ve etiğini korumak, müelliflik haklarını gözetmek, haksız rekabeti önlemek, mesleki sorumlulukları tanımlamak ve mesleki değerlendirmeye esas sicilleri tutmayı amaçlamaktadır.

Mimarlar Odası tarafından kurulan ve projelerin kaydedildiği mesleki denetim sistemi; mesleki hakların garanti altına alınmasında en güvenilir ve kapsamlı kayıt sistemidir. 1960'lardan bu yana sistematik biçimde tutulan kayıtlara dair ilgili idarelere bilgi ve belge sağlayan tek kurum Mimarlar Odası'dır.

Üyelerin mesleki faaliyetlerinin kayıt altına alınarak sicillerinin tutulması esasına dayanan mesleki denetim işlemi; bir onay ya da vize işlemi olmayıp herhangi bir estetik veya içerik denetimini de içermemektedir. Bu yolla üyelerimizin telif haklarının korunmasına yardımcı olunmakta, kamu nezdinde eserlerini alenileştirmeleri ve olası yargı süreçlerinde eser sahipliklerinin ispatında tek güvenilir kaynak olmaktadır. Ayrıca mimarların birbirleri ile olan ilişkilerinde de dürüstlük ve iyi niyet kurallarına uygun davranmaları sağlanarak haksız rekabetin önüne geçilmektedir.

Yetkisiz kişilerin unvan kullanması, imzacılık, haksız rekabetin önlenmesi, sahte imzacılık gibi hususlarda mesleki denetim kaynakları yegâne güvenilir kaynaktır. Bu hususta tüm kamu kurumları ile yargı mercileri de meslek odası kayıtlarına güvenmekte, ihtiyaç duyduklarında bu kayıtlara başvurmaktadır.

Kamu yararı ilkesini gözeterek hareket eden Mimarlar Odası; mesleki denetim yoluyla herkes için anayasal bir hak olan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını yok edecek uygulamalar karşısında yasal girişimlerde bulunmanın yanı sıra, bu kapsamda yürüttüğü çalışmaları; üyeleri, idareler ve kamuoyu ile paylaşarak sağlıklı yaşam çevrelerinin oluşturulmasına katkı vermekte, bu yönde mücadele etmektedir.

Son on yıllık dönemde; mimarlık meslek alanını ilgilendiren KHK'ler ve ardından İmar Kanunu, yapı Denetimi Hakkında Kanun, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle mesleki haklar ve telif haklarına müdahaleler yapılmaktadır.

Bu bağlamda; üyelerimizin mesleki hak ve sorumlulukları çerçevesinde, mesleki denetimin kapsamı, içeriği ve uygulamalar hakkında çalışmaların yürütülerek sistemin geliştirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.

Üye Sicil Denetimi temelinde; proje denetim işlemlerinin,

- mimarlık hizmetlerinin yetkili kişilerce verilmesinin belgelenmesi
- mesleki hakların güvence altına alınması
- mesleki faaliyetlerin kayıt altına alınarak, telif haklarının ve asgari hizmet bedelinin güvence altına alınması

- kent suçlarının ve çevreye etkilerinin belgelenmesi

çerçevesinde geliştirilerek, mesleki unvanın ve nitelikli hizmetlerin garantisi ve güvencesi olma niteliğini güçlendirecek şekilde ele alınması gerekmektedir. Bu kapsamda yürütülecek çalışmaları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- Mevcut Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin örgüt bütününde uygulanması konusunda yaşanan sorunların analizi, gereken değişikliklere ilişkin hazırlıkların tamamlanması,
- Mesleki standartların geliştirilmesi kapsamında, mesleki denetim vb. uygulamaların kurallarının geliştirilmesi ve ortaklaştırılması, farklı uygulamaların ortadan kaldırılması, gerekli değişikliklerin yapılarak standartlaştırılması,
- Farklı alanlardaki mimarlık hizmetlerine dair Oda içi eğitiminin nitelikli olarak gerçekleştirilmesi ve bu eğitimlerin giderek üyelerimize yönelik sürekli mesleki gelişim programı olarak değerlendirilmesi
- "Üye Sicil Bilgi Sistemi" konusunda mesleki faaliyete dair sicillerin güncellenmesi

Şube temsilcilerinin ve konuyla ilgili uzmanların ve Birimlerimizin de katılımıyla belirlenmesi, hukuki ve mesleki katkı alınmasını kapsayan biçimde MUDK yapılanmasının bütününe yeniden ele alınması planlanmaktadır.

Bu kapsamda; farklı meslek pratiği içindeki uzmanlıkları esas alan bir yapı öngörülmektedir. Çeşitlenen mimarlık hizmetlerine yönelik çalışmalar dönemin özgün ve önemli çalışmalarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda 48. Olağan Genel Kurul tarafından, 48. Dönem içerisinde Olağanüstü Genel Kurulun toplanarak görüşülmesine karar verilen "TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Taslağı" ile ilgili çalışmaların Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi tarafından yürütülmesi programlanmıştır.

Mesleki Yeterliliklerin Belirlenmesi ve Karşılıklı Tanınması

Mesleki yeterlilikler ve mesleki eğitimde kalite ilgili tasarılar yasama gündeminde yer almasına karşın; mimarlık meslek yasası henüz hayata geçirilememiştir. Ülkemizdeki mimarlık hizmetinin güvencesini sağlayacak bir tavrı ortaya koyabilecek tek yapı olan Mimarlar Odası olarak etkin bir rol üstlenmek, bu sürecin en önemli olgularından biridir.

Yabancı mimarlık şirketlerinin ülkemizde yaygınlaşması, yerli/yabancı ortaklığı görünümü vermekle birlikte mevzuatı aşmayı amaçlayan ve yabancı tasarımcı lehine dengeleri bozan birlikteliklerin artması meslek hukukumuz açısından birçok sorunu da beraberinde getirmektedir.

Yabancı sermayenin teşvik edilmesi ve yabancı çalışanların işgücü piyasasına girişinin önündeki engelleri kaldırılması hedefiyle; mesleklerin karşılıklı tanınmasında, uluslararası antlaşmalarda yer alan karşılıklılık ilkesi gözetilmeden yabancı işgücünün önü açılmaktadır.

Uluslararası ilişkilerde esas olan "karşılıklılık" ilkesinin aranması mutlaka sağlanmalıdır. İlke olarak yabancı mimarların ülkemizde çalışmasına karşı çıkmamamıza karşın yabancıların çalışma izinlerine ilişkin süreçte yaşanan sorunlar, bu hizmetlerin nitelik ve niceliği açısından izlenmesini gerektirmektedir.

MESLEKİ ÇALIŞMA ALANLARI

Çeşitlenen mimarlık hizmetlerine ilişkin tanımların geliştirilmesi ve bu hizmetlerin yasal bir çerçeveye kavuşması için çabalarımızı sürdürmekteyiz. Belirlenen her yeni alanda standartların oluşturulması ve o alanla ilgili özel hukukun belirlenmesi, düzenlemelerin sağlıklı olarak yapılabilmesi, çalışma ortamının sorunsuz olarak işlenmesini getirecektir.

Farklı meslek pratiği içindeki uzmanlıkları esas alan bir yapı kapsamında;

- Mimarlık Hizmetleri,
- Yapı Denetim Hizmetleri

alanlarında Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi tarafından çalışma yürütülecektir. Bu çalışmaların yanı sıra mimarın farklı çalışma alanlarından olan;

- Şantiye Şefliği Hizmetleri, İşçi Sağlığı ve Güvenliği
- Bilirkişilik, Hakemlik, Ekspertizlik Hizmetleri

alanlarında da çalışmalar yürütülecektir.

Mimarlık Hizmetleri

Piyasa koşullarının, serbest mimarlık hizmeti üreten mimarları emeklerinin çok altında hizmet vermeye ittiği, imzacılık yapan üyelerin gittikçe büyüyen bir sorun olduğu, mesleki denetim süreçlerinin, mevzuat değişiklikleriyle sekteye uğratılarak, mimarlık hizmetlerinin bedellerinin kontrol edilmesinin gittikçe zorlaştığı, Bakanlık tarafından, yapı denetim firmalarının faaliyetlerinin yeterince denetlenemediği; Serbest Mimarlık Hizmeti veren meslektaşlarımız ve Birimlerimizce geçtiğimiz dönemlerde yürütülen çalışmalar sonucunda tespit edilen sorunların başında gelmektedir.

Mimarlık mesleğini serbest mimarlık hizmetleri kapsamında sürdüren üyelerin, mesleklerini icra ederken karşılaştıkları sorunlar ışığında; mimarlar arasında haksız rekabete neden olan mevcut piyasa koşulları karşısında mimarlar odasının meslek ortamını düzenleyici rolünün önemi ortaya çıkmaktadır.

45. Dönem içerisinde, mimarlık meslek alanında süregelen ve yeni koşullarla ortaya çıkan sorunlara ilişkin üç çalıştay yapılmış (Serbest Çalışan Mimarlar Çalıştayı 10-11 Mart 2017 Antalya, Fikri Haklar Çalıştayı 13 Ekim 2017 İstanbul, Yapı Denetim Çalıştayı 11 Kasım 2017 İstanbul); alanda faaliyet gösteren üyelerimizin ve uzmanların görüşleriyle çalıştaylar raporlanmış, yayımlanmış ve öneriler değerlendirilmiştir.

46. Dönem Olağan Genel Kurul'unda, serbest mimarlık hizmetlerine dair, çalıştay sonuçları ve çözüm önerileri incelenmiş ve konu hakkında Karar Tasarıları Komisyonu tarafından Genel Kurul'a sunulmak üzere:

"Serbest mimarlık hizmeti veren üyelerin, özgürce tasarım yapabilme ve hakkını alabilmesinin önündeki engelleri kaldırmak, serbest mimarlık hizmetlerinin düzenlenmesi noktasında oda birimleri arasındaki uygulama farklılıklarını teklaştırmak için, öncelikli bir çalışma başlatılması,

Yapılacak çalışmalar neticesinde gerektiğinde "Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil Ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" ve " Hizmetleri Şartnamesi Ve En Az Bedel Tarifesi"inde ihtiyaç duyulacak yönetmelik değişikliklerinin hazırlanması,"

yönünde notlar düşülmüştür. Bu notlar, 46. Dönem Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi çalışmalarına dayanak oluşturmuştur.

Mesleki hizmetler konusunda getirilecek öneriler, çalıştay raporları dikkate alınarak "Serbest Mimarlık Hizmetleri", "Fikri Haklar", "Yapı Denetim Hizmetleri" ve "Yarışmalar" olarak gruplanmış, Karar Tasarıları Komisyonu

"Serbest Mimarlık Hizmetleri- Fikri Haklar-Yapı Denetim Hizmetleri ile ilgili hazırlanan "önerileri" komisyonumuz olumlu bulmakla birlikte, "Bu bağlamda" ile başlayan paragrafların sonuna sürece ve yönetime ilişkin bir ek yaparak genel kurula uygun görüşle sunmaya karar vermiştir: "Yapılan çalıştay sonuçlarının MYK yetkisinde olanlarının hemen MYK tarafından uygulamaya konulmasına ve MYK yetkisinde olmayan konularda yapılacak çalışmalara ilişkin somut program ve düzenleme karar önerilerinin 6 ay içerisinde Merkez Danışma Kuruluna getirilmesine"

şeklindeki öneriyi tutanaklara geçirmiş ve bu doğrultuda Merkez Yönetim Kurulu'na görev verilmiştir.

46. Dönem Olağan Genel Kurulu'nda alınan ve MYK'ya verilen görevin yanı sıra, son yıllarda inşaat sektörü ile ilgili pek çok alanda mevzuata dönük yapılan sayısız değişiklikler mimarlık ve mühendislik mesleklerini de yakından ilgilendirmektedir.

Yapılan ve yapılmakta olan bu yeni düzenlemelerle bir yandan proje üretim sürecindeki meslektaşlarımızın yetkileri kısıtlanıp inşaat sektörünün denetimi zayıflatılırken, diğer yandan tüm bu düzenlemeler sektörün hızlı işleyişi için yapılmış gibi bir algı oluşturulmaktadır.

Yaşanan ekonomik, siyasi ve toplumsal krize ilave olarak, proje üretim süreçlerinin tıpkı inşaat yapım aşamalarındaki gibi tekelleşmesi, tüm meslektaşlarımızı derinden etkilemektedir.

Öte yandan kriz ortamına rağmen hala inşaat sektörü krizin çözümümüğü gibi gösterilmektedir. Kentlerde yapılan ve yapılmaya devam eden kent suçu niteliğindeki mega projelerle mücadele eden meslek odaları, bu alanlarda yetkililerin yanı sıra meslektaşlarıyla da karşı karşıya gelmektedir.

Meslek etiği, kamu yararı, kentleşme ve planlama ilkeleri, kentli hakkı vb. kavramların değersizleştirilmeye çalışıldığı bu ortamda; meslektaşlarımızla ve kamuoyuyla birlikte bir dayanışma sürecini örgütlememizin önemi ve gerekliliği de ortadadır.

Tüm bu süreçler yaşanırken Mimarlar Odası'nın, tüm birimleriyle yaşanan bu olumsuzluklara karşı ortak tavır geliştirmesi ve üyelerimiz arasında "haksız rekabete" yol açacak uygulamalara izin vermemesi gerekmektedir. Mimarlar Odası, mesleki hakların korunması ve geliştirilmesi için çalışmalar yapmak, kendi örgütlenme yapısını değerlendirmek, yapısal ve hukuksal önermeler geliştirmek zorundadır.

Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi, 46. dönemin başında; "mesleki hizmetler", "telif hakları" ve "yapı denetim" olmak üzere üç ayrı başlıkta çalışmaya başlamıştır. Komite, yaptığı çalışmalar sonucunda tüm mimarlık hizmetlerini kapsayan "Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği"nin hazırlanmasının önemine vurgu yapmış ve çalışmalarını bu yönde sürdürmüştür.

46. Dönem boyunca, "TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" konusundaki çalışmalar ve değişiklik önerileri, Komite çalışmalarının en önemli unsuru olarak öne çıkmış ve bütüncül bir çalışma sürdürülmüştür. Bu kapsamda hazırlanan "Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Taslağı" 47. Olağan Genel Kurulu'na sunulmuş; ancak gündemin önemi ve ağırlığı nedeniyle değerlendirilememiş ve pandemi nedeniyle görüşmelerin sağlıklı yapılamayacağı gerekçesiyle görüşmeler ertelenmiştir. 47. Dönem Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi de, önceki dönem çalışmaları ve 47. Olağan Genel Kurul kararı çerçevesinde, ilgili Yönetmeliğin geliştirilmesine ve güncellenmesine yönelik çalışmalarını sürdürmüştür.

Yapılan çalışmalar sonucunda geliştirilen taslak yönetmelik 48. Olağan Genel Kurul gündemine tekrar sunulmuştur. 48. Olağan Genel Kurul kararı doğrultusunda ise, 48. Dönem içerisinde Olağanüstü Genel Kurulun toplanarak yönetmeliğin görüşülmesine karar verilmiştir.

Bu bağlamda 48. Genel Kurul tarafından verilen görev çerçevesinde; "TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Taslağı"nın mesleki hizmetlerle ilgili ihtiyaç duyulan değişiklikler çerçevesinde ele alınarak geliştirilmesi öngörülmektedir.

Yapı Denetimi

Ülkemizde son on beş yıllık süreçte; yapı piyasasının ve inşaat sektörünün baskısıyla hızlı ve çok sayıda yapı üretimini kolaylaştırmaya odaklı, planlama ve mimarlık kültürünü yok sayan, nitelikli ve özgün mesleki hizmetlerin kullanıcıya erişimini kısıtlayan; mesleki hak ve yetkileri sınırlandıran bir yapılaşma süreci yaşanmaktadır.

Kamusal ve hukuki denetimi devre dışı bırakan bir anlayış ile yürürlüğe sokulan düzenlemeler yoluyla; tutarsız ve hukuksuz politikaların önünde engel olarak görülen; toplumun nitelikli mimarlık ve planlama hizmetlerine erişiminin sağlanması, bu hizmetlerin kamu yararına yürütülmesi için çalışmalarını sürdüren meslek örgütleri ise sürecin dışında bırakılmaktadır.

Yaşanabilir ve sağlıklı bir yapı çevre için gerekli nitelikli mimarlık hizmetlerinin çok sayıda yapı üretimi baskısıyla değersizleştirildiği bu ortamda; yapı üretim sürecinin denetimi de, yürürlükte bulunan mevcut 4708 Sayılı Yapı Denetim Kanunu ile işlevsiz hale getirilmiştir.

Yapı Denetim sisteminde mimarlık yok sayılmış; sistem içerisinde en az faaliyette bulunan meslek olmasına karşın mimarlar sistemden kaynaklanan sorunlar neticesinde en çok cezai müeyyidelerle karşı karşıya kalan meslek mensupları olmuştur.

Yapı Denetimi sisteminde meslek mensuplarının hak ve yetkileri kısıtlanırken; uygulama aşamasında yapının kamu adına mesleki denetiminde de sorunlar yaşanmaktadır. Yürürlükte olan sistem; mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerini tasarım, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirmek üzere altlık oluşturmuştur. Kamu adına denetim ortadan kaldırılmış; denetimin özelleşerek tekelleşmesinin önü açılmıştır.

Bu bağlamda 45., 46. ve 47. Dönemlerde yürütülen çalışmalarla elde edilen sonuçlar ışığında, yapı denetimi alanında yaşanan sorunların giderilerek ve mesleki hak ve yetkilerin korunmasının sağlanması için çalışmaların sürdürülerek geliştirilmesi planlanmaktadır.

Meslek odalarının, mesleki faaliyetlerin imar mevzuatına ve ilgili düzenlemelere uygun olarak, gerekli bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip uzman meslek mensuplarınınca yerine getirilmesinin güvencesi olan kamu adına denetim yetkilerini kısıtlayıcı ve engelleyici; meslek mensuplarının hak ve yetkilerini sınırlayıcı düzenlemeler uygulanmaya devam etmektedir.

Yerel ve merkezi yönetimlerce yerine getirilmeyen denetim süreçlerine dair sorumlulukları yine meslek odalarına ve meslek mensuplarına yüklenmekte, Meslek Odaları denetim süreçlerinde cezalandırma aracı olarak tariflenmektedir. 6235 Sayılı TMMOB Kanunu ile yetkileri düzenlenen meslek odalarına eşitlikçi, adaletli ve yetkiye dayalı sorumluluk tarifi yapılmamaktadır.

Şantiye Şefliği Hizmetleri, İşçi Sağlığı ve Güvenliği

Şantiye şefi mimarların; yapıların onaylı proje ve ekleri ile Yapı Ruhsatı koşullarına; yürürlükteki Kanun, İmar planı, ilgili yönetmelik hükümlerine; standartlara; bilimsel kurallar, teknik şartnameler, fen, sanat ve sağlık kurallarına ve tüm mevzuat hükümlerine uygun olarak inşa edilmesi; nitelikli, sağlam, sağlıklı olarak tamamlanarak tam, mükemmel ve güvenli şekilde sahiplerine ve kullanıcılarına teslim edilmesine yönelik görev, sorumluluk ve yetkileri Mimarlar Odası mevzuatı ile tariflenmiştir.

Şantiye şefliği hizmetlerine dair mevzuatla getirilen kısıtlamalar çerçevesinde sorumluluk üstlenen meslek mensuplarının; Mimarlar Odası Şantiye Şefliği Sicil Durum Belgesi alarak mesleki faaliyetlerini kayıt altına almaları gerekmektedir. Bu sayede; inşaat başlamadan önce, inşaat süresince ve inşaat tamamlandıktan sonra şantiye şefi mimarın görev, yetki ve sorumlulukları takip edilebilecektir.

Değişen uygulama ve piyasa koşullarına bağlı olarak; denetim ve yönetim sisteminin tamamlayıcısı olan inşaat uygulamaları kapsamındaki şantiye şefliği hizmetlerine dair, yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Yapı üretim sürecinde; tasarım ve projelendirmenin uygulama ile bütünlüğünün sağlanmasında önemli rolü olan şantiye şefliği hizmetleri aynı zamanda inşaat sahalarındaki çalışma koşullarının güvenliğinin sağlanmasında da sorumluluk sahibidir.

Resmi verilere göre en çok ölümlü iş kazası inşaat sektöründe yer almaktadır. Uluslararası alanda geçerli olan güvenli çalışma koşullarının, henüz bu konuda yeterli düzenleme yapmamış ülkelerde de geçerli olabilmesinin sağlanması, öncelikle kamu inşaatlarında bu konuda örnek uygulamalar yapılması öncelikli hedeflerimiz olarak belirginleşmektedir.

İktidarın kamu denetimini, işçi sağlığı ve iş güvenliğini yok sayan anlayışı; sermayenin azami kâr hırsı, özelleştirme, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma ve çalışanlar aleyhine oluşturulan politikalar; güvenlikle ilgili yapılması gereken harcamaların gereksiz masraf olarak görülmesi ülkemizde çalışma hayatını ve çalışanları olumsuz etkilemeye devam etmektedir. Oysa emeğe dayalı çalışmanın ve iş gücünün yoğun olduğu ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği üzerinde durulması gereken öncelikli konulardandır.

Çalışma yaşamı, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin bu alanla ilgili meslek örgütlerinin önerilerinin dikkate alınarak yapılmasını sağlamak ve işçi sağlığı ve iş güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması Mimarlar Odası 48. Dönem çalışma hedeflerindedir.

Bilirkişilik Alanında Çalışmalar

TMMOB Mimarlar Odası 48. Dönemde de meslek örgütülüğümüzde ve yargı alanında çalışmalarına devam edecektir. Bu bağlamda; yeni dönemde de Bilirkişilik ve Gayrimenkul Değerleme Komitesinin oluşturulması hedeflenmektedir.

Mimarlar Odası, bilirkişilik alanında 48. çalışma döneminde; başta Bilirkişilik Temel ve Yenileme Eğitimleri, Uzmanlık alanlarına ilişkin eğitimler ve belgelenmesi, Bilirkişilik Kanunu ve yönetmeliği kapsamında bilhassa; Bilirkişi müracaatlarında, uzmanlık

alanlarının tanımlanmasında, UYAP portalının kullanımında, vb. birçok konuda uygulanmada ortaya çıkan sorunların çözümü için bir arada fikir üretmek için çalışmalarını artırmayı hedeflemektedir.

Bilirkişilik Kanunu ve ikinci mevzuatına göre; Bilirkişiliğe Kabul şartlarında yer alan "Meslek mensubu olarak görev yapabilmek için mevzuat tarafından aranan şartları haiz olmak ve mesleğini yapabilmek için gerekli olan uzmanlık alanını gösteren diploma, mesleki yeterlilik belgesi, uzmanlık belgesi veya benzeri belgeye sahip olmak" maddesinden hareketle, meslek odalarının kendi iç mevzuatına göre bilirkişilik hizmetini konusunda uzman olan meslektaşlarımızın yapması ve Odamız üyelerinin bilirkişilik alanında etkin olması için çalışmalara devam edilecektir.

Bilirkişilik Temel Eğitimi ve Güncelleme Eğitimleri

6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu ve Bilirkişilik Yönetmeliği kapsamında Mimarlar Odası, Bilirkişilik Temel Eğitimi veren kuruluşlar arasında yer almıştır. Ancak 2019 yılının ilk çeyreğinden sonra Adalet Bakanlığı HİGM Bilirkişilik Daire Başkanlığına hiçbir eğitim kuruluşuna bilirkişilik temel ve güncelleme izni vermemiş, bu bağlamda 47. dönemde sertifikaya dayalı bilirkişilik eğitimleri verilememiştir. Söz konusu eğitimlerin verilebilmesi yönündeki çalışmalar sürdürülecektir.

Uzmanlık Alanlarına İlişkin Eğitim Çalışmaları

47. dönemde, uzmanlık alanlarına ilişkin sertifikalı eğitimlerin yapılması ve belgelendirilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında; öncelikle "Kamulaştırma, İmar mevzuatı ve Bina kirliliği, Kentsel Dönüşüm ve Gayrimenkul Değerleme" konularında sertifikalı eğitimlerin açılması için ders programları ve ders içerikleri hazırlanmış ve yüz yüze veya çevrimiçi olarak eğitim açılması talebi ile Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi (SMGM)'ne iletilmiştir. Bu bağlamda, 48. Dönemde eğitimlerin gerçekleştirilmesi yönünde çalışmaların sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Bilirkişilik Alanında Mevzuat Çalışmaları

Bu dönemde;

- Bilirkişilik alanında yapılan köklü değişikliğin uygulama oraya çıkan sorunların raporlanmasına ve ortamla paylaşılmasına devam edilecektir.
- "Bilirkişilik uzman gerçek kişi eliyle yapılması gereken bir kamu görevidir. Bir kamu hizmeti olarak belirlenen bilirkişiliğin yasayla tüzel kişiliğe de açılması doğru değildir. Özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik yapmasına imkân tanınması; bilirkişilerin özgür, bağımsız ve tarafsız rapor yazma olanağını ortadan kaldıracaktır." Görüşü Odamız görüşü olarak ifade edilecek ve her ortamda paylaşacaktır.
- Ayrıca Odamız bilirkişiliğin ayrı bir meslek olmadığını, kişinin icra ettiği mesleğin bilirkişi görevlendirmesinde temel unsur olduğunu her zaman savunmaya devam edecektir.
- Odamızın hizmet alanları tartışmaya açılmış olup, Bilirkişilik alanında temel ve alt uzmanlık alanları tanımlanmıştır. Bu çalışmaya bu dönem de devam edilecek ve Bilirkişilik uzmanlık alanlarının meslek odalarıyla belirlenmesi görüşü her ortamda savunulacaktır.
- TMMOB Bilirkişilik yönetmeliğinin güncellenme çalışmalarına katkı ve görüş sunulacaktır.

Bilirkişilik Alanında TMMOB ile Çalışmalar

Mimarlar Odası 47. Dönemde de, 24 Odanın temsilcilerinden oluşan TMMOB Bilirkişilik Çalışma Grubu'nun "Grup Başkanlığı" görevini yürütmüştür. 48. dönemde de çalışma grubunda aktif rol alması hedeflenmektedir.

MESLEKİ YARIŞMALAR

Ülkemizde idarelerce; yakın döneme kadar, kamu yararını esas alarak kültür, sanat, bilim ve çevre değerlerinin rekabet yoluyla geliştirilmesi, çok sayıda seçenekten en ekonomik, en işlevsel ve yenilikçi çözümlerin seçilmesi, müelliflerinin saptanması ve güzel sanatların teşvik edilmesi, mesleklerin gelişmesine uygun ortamı sağlamak amacıyla yarışmalar düzenlenmiştir.

Ancak, sermaye odaklı yapılanma ve finans odaklı kentleşmenin baskısıyla önemsizleştirilen mesleki hizmetlerin, elde edilmesinde en önemli yöntem olan yarışmalar da rant odaklı politika ve uygulamaların meşrulaştırılma aracı haline dönüştürülmüştür.

Mimarlar Odası; mevzuata uygun biçimde ilan edilmeyen, hizmet üretecek olan meslek mensuplarının müelliflik hak ve yetkilerinin korunmasına dair gerekli düzenlemeleri içermeyen ve mesleki hizmetlerin üretim sürecini önemsizleştiren bu süreçte gerekli düzeltmelerin yapılması için sınırlı sayıda açılan yarışmaları kamu yararına bir denetim aracı olarak kullanmayı ve bu amaçla yarışmalar düzeninde gerekli düzenlemeleri yapmayı hedeflemektedir. Bu hedefi gerçekleştirmek için, seçici kurul seçimi dahil yarışma sürecinin izlenmesi ve katkı verilmesi, meslektaş haklarının korunması, yarışma alanının seçimi dahil yarışmalar düzeni bir bütün olarak ele alınmaktadır.

Yarışmalar Komitesi, 48. Çalışma Döneminde; süreçte yapılan değerlendirme, tartışma ve bu tartışmalardan ortaya çıkan sonuçlar ışığında yarışmalar sürecinin yeniden tanımlandığı yeni bir yarışmalar düzenine ilişkin;

- Yarışma mevzuatının güncellenmesi,
- Yarışma kültürünün geliştirilmesi ve kamu kurumları nezdinde yaygınlaştırılması,
- Yarışmalar ortamını zedeleyen türde yarışma örneklerinin incelenerek önerilerin geliştirilmesi,
- Jüri belirlenmesinde yaşanan sorunların tespit edilerek, aksaklıkların giderilmesi için öneriler üretilmesi,
- Yarışma sonrası süreçlerin değerlendirilmesi,
- Yarışmalar ortamına dair bilgi üretilmesi ve belgeleme yapılması, bunların değerlendirmelerinin yapıp yarışma süreçlerinin iyileştirilmesine katkı konulması,
- Mimarlar Odası'nın süreçlere etkin katkısı için öneriler üretme ve gerekli işbirliklerinin yapılması,
- Yarışmalar yöntemine ilişkin sorunların, yarışmacılar, jüri üyeleri, raporör, düzenleyici idareler ve meslek örgütleri tarafından değerlendirme yapılarak çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi için çalışmaların yürütülmesi

hedefiyle çalışmalar yürütecektir.

MİMARLIK ARAŞTIRMALARI

48. Çalışma Döneminde mesleki ve örgütsel raporlama ve araştırmalara önem verilmesi benimsenmektedir. Bu amaçla olanaklar ölçüsünde kimi çalışmaların yapılması planlanmaktadır.

Yapılması söz konusu olan raporlama ve araştırmaları için;

- meslek mensuplarının üye sicillerinin düzenlenmesi ve mimarlık mesleğine dair verilerin düzenli olarak derlenmesi
  - kişisel bilgiler
  - mesleki faaliyetler
  - istihdam ve işsizlik
  - mesleki hizmet bedelleri
  - asgari ücret ve çalışma koşulları

başlıkları öncelikli olarak belirlenmiştir.

Mimarlık Eğitiminin farklı kurumlarda ve farklı müfredatlar yoluyla uygulama çeşitliliğinin belirlenmesi, süren ve değişikliğe uğrayan eğitim programlarının etkisinin ölçülebilmesi ve programların şeffaflaştırılıp karşılaştırılmasının sağlanması için mimarlık eğitimi alanında da çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. Öğrenci üye profilinin anlaşılması, mesleğin değişen koşullarının eğitim alanına taşınması yolunda kapsamlı araştırmalar gerçekleştirilmesi önemsenmektedir.

MİMARLIK VE EĞİTİM

Mimarlar Odası'nın kuruluşundan bugüne mimarlık eğitiminin süresi, niteliği, eğitim sonrası belgeleme sisteminin kurulmasını içeren pek çok düzenleme gündeme gelmiş, çözüm önerileri tartışılmış, yer yer karar alınarak uygulamaya başlanmıştır.

Bu süreç içerisinde mimarlık okullarıyla ve mimarlık öğretmenleriyle birlikte verimli çalışmalar yürütülmüş, birlikte çalışma kültürünün geliştirilmesiyle pek çok sorunda ortak çalışma platformlarının oluşturulması sağlanmıştır.

48.Çalışma Döneminde eğitim alanındaki çalışmaların sürekliliğinin sağlanarak, ulusal ve uluslararası kurumsal yapılarla iletişimin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2001 yılından bugüne devam eden Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarının bu dönemde, geçmiş etkinliklerin deneyim ve kazanımlarının yanı sıra eksikliklerinin de değerlendirilebileceği bir formatta gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

MİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ VE AKREDİTASYON

2006 yılında Mimarlar Odası 40. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen. Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MiAK) Yönetmeliği çerçevesinde kurulan MiAK, 48. Çalışma Döneminde çalışmalarını sürdürecektir.

Temel amacı mimarlık eğitimi değerlendirmek ve yetkinlik çalışmaları aracılığı ile geliştirmek olan Kurul; toplum yararı açısından- mezunların edindiği standartların yetkin bir mesleki pratik için gerekli tasarım, teknik ve mesleki becerilerinin ve kazanılan etik formasyonun yeterli olmasını garanti altına almayı hedefler.

Bunun için Kurulun özerk yapısının korunması ve geliştirilmesi, mimarlık eğitim programlarını ulusal düzeyde akredite etmeye yetkili ve sorumlu akreditasyon kuruluşu statüsüne taşınması ve bu statüsünün uluslararası platformda tanınır hale getirilmesi öngörülmektedir.

Kuruluşundan bu yana 10 yılı geride bırakan MiAK, tüm bu süreçte edindiği deneyimler ile birlikte yeni dönemde şu çalışma akslarında ilerleme kaydetmeyi planlamaktadır:

- MiAK'ın kurumsal yapısının; maddi ve yetkisel sürekliliğinin garantiye alınacağı şekilde geliştirilmesi,
- Kalite Tescil Belgesi'nin süresinin uzatılmasına yönelik Yükseköğretim Kalite Kurulu'nca belirlenen koşulları yerine getirmek üzere gerekli çalışmaların yapılması,
- Mimarlar Odası, MiMeKK, SMGM, MOBBİG, YÖK, YKK vb. kuruluşlar ile karşılıklı iletişim ve bilgi alış veriş ortamlarına katılım göstererek MiAK'ın amaçlarının ve çalışmalarının tanıtılmasının sağlanması,
- Uluslararası yükseköğretim akreditasyon kuruluşları ile iletişim ve işbirliği fırsatlarının yaratılarak MiAK'ın özdeğerlendirme ve uluslararası akreditasyonunun sağlanması,
- Akran ulusal akreditasyon kuruluşları ile iletişim ve işbirliğinin sürdürülmesi,
- Mimarlık Programlarının doğru ve yeterli bilgilendirilmelerine yönelik araç ve ortamların güncellenmesi ve geliştirilmesi (sunum, çalıştay, yayın, broşür, web sayfası vb.).
- Program değerlendiricilerinin sayılarının ve deneyimlerinin artırılmasının sağlanması.

MESLEĞE KABUL VE KAYIT

Bir bireyin bağımsız mimar olarak mesleğini uygulamaya yeterli kişisel birikime sahip olduğunun resmi olarak ve yasal açıdan tanınması olan "mesleğe kayıt" işlemi; uluslararası ortamda meslek kuruluşlarınınca yürütülerek denetlenmekte ise de; ülkemizde henüz bu uygulama hayata geçmemiştir.

Mesleğe Kayıt işleminin uygulanması, belirlenen nitelikleri karşılamayanların mimarlık mesleğini yapma işlevlerinin sınırlandırılmasının sağlanması için yasal düzenlemelerin tamamlanması gerekmektedir. Mimarlık mesleğini yapma yetkinliğinin kazanılabilmesi için yeterlilikler çerçevesi kapsamında belirlenmiş olan kazanılması gerekli bilgi, beceri ve yeterliliklerin; üniversite düzeyinde, minimum dört yıllık eğitim ve pratik deneyime bağlı süreçler ile elde edilebileceği mevzuat ile düzenlenmiştir. Ancak yeterlilikler düzeyinin; Avrupa Mimarlar Konseyi, Uluslararası Mimarlar Birliği'nin de tavsiye edilen standartlara uyum için öngördüğü eğitim seviyesine yükseltilmesi amaçlanmalıdır.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı IV ve V kapsamında kurulan Meslek Pratiği ve Mesleğe Kabul Kurulu çalışmalarının ardından, "Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu (MiMeKK)" mimarlık alanında mesleğe kabul koşullarının düşünsel ve eylemsel zeminini ve temel ilkelerini belirlemek, üst kurul ve çeşitli alt ve destek kurulların yapılanması ve çalışması esaslarının oluşturulması ve geliştirilmesi üzerine çalışmalar yapmak üzere 42. Çalışma Döneminde kurulmuştur.

46.Çalışma Döneminde Kurulun, kurumsal bir yapılanmaya sahip olması; mimar unvanı ve mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasının biçimi, koşulları ve kurullarının tanımlanabilmesinde yetkili olması için gerekli yasal zeminin oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda;

- geçmiş çalışma dönemlerinde oluşturulan "Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu Çalışma Esasları"nın yürürlüğe girmesi için Genel Kurul gündemine alınması ve değerlendirilmesi yönünde çalışmalar yapılması,
- mesleğe kayıt ve kabul çalışmaları ve belgelerinin ilgili tüm kesimlerle paylaşılması,
- mimarlık eğitimi alanındaki kurumsal yapılanmalarla; mesleğe kabul süreçleri, tanıma ve yeterlilik düzeylerine dair sorunlar ve çözüm önerileri hakkında ortak çalışma yürütmek üzere işbirliği kurulması

öngörülmektedir.

Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu 46. Dönemde içerisinde Türkiye'de uygulanması öngörülen Mimarlık Mesleğine Kabul Koşulları; MİAK, MOBBİG, Mimarlık ve Eğitim Kurultayı, Avrupa Birliği, Avrupa Mimarlar Birliği (ACE) ve Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) mimarlık eğitim koşulları çalışmaları ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik işlemleri alanlarında ve yurtdışındaki mimarlık eğitimi veren kurumlardan mezun olarak Türkiye'de mesleklerini icra etmek isteyen adayların kayıt başvurularını değerlendirme çalışmalarını yürütmüştür. Kurul Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK), Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi Yürütme Kurulu (SMGM) ve Mimarlık Araştırmaları Çalışma Grubu (MİM.AR) ve Öğrenci Temsilciler Kurulu (ÖTK) katılımıyla "Mimarlık Mesleğe Kabul Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

Mimarlar Odası tarafından mesleğe kabul sürecinde karşılaşılan;

- Ülkemizde Mesleğe Kabul Kurulu yasal statüsü ve mevzuatının henüz tanımlanmamış olması,
- Mimarlık programlarından mezun olanların Mimarlar Odası'na kayıt koşulu ile mesleği yapma ve unvan kullanma yetkisi alması,
- Mimarlar Odası Mesleğe Kabul Kurulu'nun ulusal ve uluslararası tanınırlığının olmaması,
- Yurt dışı eğitim kurumundan alınan eğitim içeriği eğitim süresi ve kredisinin ülkemizde geçerli mevzuatta belirtilen ölçütlere uygun olmaması, sonucu oluşan sorunların yanı sıra Kurul tarafından incelemesi yapılan yabancı ülke mezunları ile ilgili yaşanan süreç hakkında değerlendirmeler yapılmış; Mimarlık mesleğine kabul, kayıt ve yetkilendirme koşul ve ölçütlerinin belirlenmesi dair görüş ve öneriler sunulmuştur.

Bu çalışmalar ışığında 48. Çalışma Dönemi'nde; Mimarlar Odası tarafından mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasına yönelik koşulların belirlenmesi amacıyla yürütülen çalışmaların hukuki, bilimsel dayanaklarını; açılan davaların ve hukuki sürecin gerekçelerini mimarlık kamuoyuna aktaracak "Mimarlık Mesleğe Kabul Raporu"nun Mesleğe Kabul Kurulu'nca hazırlanarak Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler ve ilgili tüm kurumlar ve kamuoyu ile paylaşılması hedeflenmektedir.

48. Dönemde Kurulun, kurumsal bir yapılanmaya sahip olması; mimar unvanı ve mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasının biçimi, koşulları ve kurullarının tanımlanabilmesinde yetkili olması için gerekli yasal zeminin oluşturulması planlanmaktadır. Bu kapsamda;

- Geçmiş çalışma dönemlerinde oluşturulan "Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu Çalışma Esasları"nın yürürlüğe girmesi için çalışma yapılması,
- Mesleğe kayıt ve kabul çalışmaları ve belgelerinin ilgili tüm kesimlerle paylaşılması,
- Mimarlık eğitimi alanındaki kurumsal yapılanmalarla; mesleğe kabul süreçleri, tanıma ve yeterlilik düzeylerine dair sorunlar ve çözüm önerileri hakkında ortak çalışma yürütmek üzere işbirliği kurulması öngörülmektedir.

MİMARLIK VE EĞİTİM KURULTAYI

Mimarlık ve Eğitim Kurultayları, 2001 yılından başlayarak iki yıl arayla gerçekleştirilmiş ve kazanımlarını mimarlık gündemine taşımıştır. Kurultaylarda mimarlık eğitiminin ve mimarlığın sorunları biçimlenim, yeniden yapılanma, süreklilik, değişim, yetki ve sorumluluk, gelişim, çeşitlenme, bütünlük ve dayanışma temelinde ele alınmış; meslek ortamı ve üniversiteler arasında işbirliği sağlanarak çözüm aranmıştır.

Kurultaylar kapsamında meslek; mimarlık okulları, eğitim süreci, mezuniyet, meslek pratiği ve sürekli mesleki gelişim yönleriyle ele alınmış ve eğitimden uygulamaya etkin olan tüm aktörler (öğrenci, öğretim görevlisi, meslek kurulu, işveren, yapı üretim süreci ortakları vb.) kurultay süreçlerine dâhil edilmiştir. Meslek seçimiyle başlayan süreçte öğrenci profilinin değerlendirilmesi ve geleceğin mimarlarının meslek odasının yürüttüğü çalışmalar, ulusal ve uluslararası meslek ortamı ve gelişmeleri hakkında

bilgilendirilmesi önemsenmiştir. Çalışmaları yoluyla Türkiye'deki meslek eğitiminin altyapı ve kredilendirme sistemi farklılıklarına bağlı olarak değişen yeterliliklerde verilmesinin önüne geçilmesini hedefleyen ulusal bir akreditasyon sistemi olan MIAK (Mimarlık Akreditasyon Kurulu) kurulmuştur. Mesleki yeterliliklerin belirlenmesi ve karşılıklı tanınması, mimar unvanı ve mimarlık mesleğini yapma yetkisi kazanılmasının biçimi, koşulları ve yetkili kurullarının tanımlanabilmesi için gerekli olan yasal zeminin oluşturulması sürecinde görev alacak olan MIMEKK (Mimarlık Mesleğe Kabul Kurulu) çalışmalarına başlamıştır. Uygulama alanında yapı üretim sürecinin tüm bileşenlerini kapsayan bir anlayışla yapı çevre kalitesinin yükseltilmesi ve ilgili düzenlemelerin tamamlanması; meslek mensuplarının yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi kurultayların ana gündem maddelerinden olmuştur. Meslek mensuplarının meslek yaşamları boyunca yürütülen eğitim ve etkinlikler yoluyla gelişimleri hedeflenmiş ve SMGM (Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi) hayata geçirilmiştir. Türkiye'nin tarihsel birikimlerine yakışır ve çağın gereklerini yerine getiren bir yapı çevre ile kentsel ortamlara kavuşabilmesi için benimsenmesi öngörülen temel ilkeleri içeren Türkiye Mimarlık Politikası metni kurultaylar sürecinin bir kazanımı olarak kamuoyuna sunulmuştur.

Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarının 20. yıldönümünde on birinci Kurultay 2021 yılında gerçekleştirilmiştir.

Etkinlik öncesi Düzenleme ve Danışma Kurullarınca; geçmiş kurultayların değerlendirilerek yeni dönem buluşma gündemi, edinilmesi beklenen kazanımlar ve program formatı ile ilgili çalışmalar yapması amaçlanmaktadır. Etkinlik Program formatının dönem ihtiyaçlarına ve koşullarına bağlı olarak; tüm ilgili ve duyarlı kesimlerin bir araya gelerek gerçekleştireceği inceleme ve değerlendirme toplantılarının ardından kesinleştirilmesi planlanmaktadır.

Bu çerçevede 48. Dönem buluşmasında;

- Geçmiş dönem deneyim, birikim ve kazanımlarının derlenmesi,
- Yasal düzenlemeler yoluyla meslek ve eğitim alanında yaşanan değişimler,
- Mesleğe kabul uygulamasının yasal zemin ve altyapısının tamamlanması, meslek kuruluşuna kayıt kabul koşulları
- Mimarlık eğitiminde artan bölüm sayısı, kontenjan ve kalite sorunu ve asgari koşulların belirlenmesi
- Lisans, yüksek lisans ve doktora programlarının içeriklerinin değerlendirilmesi,
- Mimarlık Akreditasyon Kurulu'nun (MIAK) sürekliliğinin ve tanınırlığının sağlanması
- Ulusal ölçekte, hem meslek hem eğitim alanında, kalite güvence sisteminin oluşturulması
- Bilimsel-demokratik ve özerk eğitim ortamının sağlanması
- Yapılı çevre eğitiminin ve kültürünün toplumsallaştırılması
- Mimarlık eğitimi alanında dayanışma ve örgütlenmenin genişletilmesi,
- Meslek ortamı-akreditasyon-mesleğe kabul-eğitim ilişkileri çerçevesinde işbirliklerinin yapılması ve birlikte yasal yönetsel çözümler aranması,

öncelikli olarak ele alınacaktır.

Öğrenci Forumu

Meslek örgütümüz, meslektaşlarımız ve eğitim kurumlarımızın ortak çalışma ortamında buluşmasını sağlama misyonu ile yükümlenen Mimarlık ve Eğitim Kurultayları çerçevesinde Öğrenci Forumları gerçekleştirilmekte, Forum sonrasında elde edilen sonuç ve üretilen raporlar Kurultay programı içerisinde bir oturumda mimarlık kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

48. Dönemde Mimarlar Odası Öğrenci Temsilciler Kurulu tarafından mimarlık bölümlerinde eğitimlerini sürdüren öğrenciler ve öğrenci temsilcileri arasında koordinasyon ve işbirliği sağlanarak yürütülen çalışmalar ile Kurultay teması kapsamında gerçekleştirilecek olan Öğrenci Forumu sonuçlarının Kurultay kapsamında paylaşılması öngörülmektedir.

Diploma Projeleri Sergisi

Mimarlık ve Eğitim Kurultayları çerçevesinde; etkinliğin düzenlendiği öğretim yılında mezun veren mimarlık bölümleri tarafından iletilen diploma projeleri ile "Diploma Projeleri Sergisi" düzenlenmektedir. Son olarak Mimarlık ve Eğitim Kurultayı-IX kapsamında beşincisi gerçekleştirilen sergi, meslek örgütümüz, meslektaşlarımız, meslektaş adaylarımız ve eğitim kurumlarımızın ortak çalışma ortamında buluşmasını hedefleyen kurultaya ve meslek ortamına katkı sağlaması amacıyla düzenlenmektedir. Ülkemizde; mimarlık okulları sayısının yanı sıra eğitimde artan erişilebilirlik ve akademik hareketlilik, eğitim program ve koşullarındaki farklılıklar da hızla artmaktadır.

Bu çerçevede 48. Çalışma Dönemi'nde Diploma Projeleri Sergisinin içerik ve formatının güncellenerek Kurultay tartışma ortamına katkı sunacak biçimde düzenlenmesi planlanmaktadır. Farklı kurum ve ortamlardaki mezuniyet çalışmalarının bir dökümünün yapılmasıyla eğitim ortamlarının sorunlarının ve zenginliklerinin mezuniyet çıktıları üzerinden görünür olması ve değerlendirmesinin sağlanması hedeflenmektedir.

MİMARLIK EĞİTİMİ ALANINDAKİ YAPILANMALARLA İLİŞKİLER

48.Çalışma Döneminde eğitim alanındaki çalışmaların sürekliliğinin sağlanarak, Mimarlık Fakültesi dekanlarının oluşturduğu MİDEKON ve Mimarlık Okulları Bölüm Başkanları İletişim Grubu MOBBİG gibi kurumsal yapılarla iletişimin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bunun yanı sıra;

- Avrupa Mimarlık Eğitimi Birliği (European Association for Architectural Education - EAAE)
- Avrupa Mimarlık Okul Başkanları İletişim Ağı (European Network of Heads of Schools of Architecture - EHNSA)
- Mimarlık Kayıt Kurulları Ulusal Konseyi (National Council Of Architectural Registration Boards - NCARB)
- Ulusal Akreditasyon Kurulu (National Architectural Accrediting Board - NAAB)

gibi uluslararası alanda meslek eğitimine dair çalışmalar yürüten ve yetkili olan kurum ve kuruluşlarla iletişim ve işbirliği sağlanması amaçlanmaktadır.

MESLEKİ GELİŞİM / YAŞAM BOYU ÖĞRENME

SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİM (SMG)

2004 yılında Mimarlar Odası 39. Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi Yönetmeliği ile kurulan SMGM'nin amacı; mimarlık mesleği ve mesleki hizmetin etkinliğini, verimliliğini ve gelişimini sürekli kılmak üzere, mimarlara mesleki formasyonlarını sürekli geliştirme ortamlarını, olanaklarını ve fırsatlarını sunmak, edindiği yeni bilgi ve becerilerini değerlendirmek ve referansları haline getirmektir.

Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi'nin 48. Çalışma Dönemdeki çalışmalarında gözetileceği genel yaklaşım ve hedefler aşağıdaki gibidir:

- Çeşitlenmekte olan mesleki alt alanların takip edilerek bu alanlarda Oda ve SMGM'nin etkinliğinin ve eğitim yetkilerinin artırılmasının sağlanması,
- Mimarlık ve yapı sektörüne ilişkin bilgi üretim ve paylaşım ortamlarının SMG sistemine daha fazla dahil edilebilmesine yönelik olarak, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliklerini artırıcı çözümlerin üretilmesi,
- Oda birimleri tarafından gerçekleştirilen mesleki uygulama ve etkinliklerin SMGM kapsamına alınabilmesi için olanakların geliştirilmesi,
- Oda birimlerimizin SMG kapsamındaki eğitim ve etkinliklere Üyelerini daha fazla yönlendirebileceği alanlarla ilgili bilgilendirme ve tanıtımların yoğunlaştırılması,
- Üyelerin SMG kapsamında değerlendirilebilecek faaliyetlerini Oda sicil sistemine kaydetmesini teşvik edici ve kolaylaştırıcı yöntemlerin geliştirilmesi,
- SMG kapsamındaki eğitim ve etkinliklere katılım olanaklarını artırmak amacıyla çevirim içi ortamlardan daha verimli şekilde yararlanılması,
- Yeni mezun mimarlara yönelik eğitimlerin ve mimar adaylarına yönelik tanıtımların kurgulanması ve yaygın olarak yürütülmesinin sağlanması,
- Uluslararası Üyesi olduğumuz mesleki kuruluşların SMG sistemleri ile karşılıklı tanınırlık ve işbirliklerinin kurulmasına yönelik sistemsel uyarlamaların yapılması,
- SMGM'nin daha iyi tanıtılmasını sağlayacak web ve sosyal medya ortamlarının iyileştirilmesi ve zenginleştirilmesi.

SMGM ÇALIŞMA ALANLARI

Eğitim ve Etkinlikler

Sürekli Mesleki Gelişim'e yönelik eğitim ve etkinlikler bir yandan nicelik ve nitelik açısından zenginleştirilecek, öte yandan bunların hizmet edeceği profil çeşitlendirilmeye çalışılacaktır.

Serbest/ücretli çalışan, kamuda/belediyede/üniversitelerde çalışan, tasarım/uygulama/şantiye vb. alanlarda faaliyet gösteren mimarların yanı sıra işsiz meslektaşlarımız, yeni mezun meslektaşlarımız veya mimar adayları olan öğrenciler de SMG etkinliklerinin hedef kitleleri arasında yer alacaktır.

Üyenin gelişimine yönelik ihtiyaç ve taleplerin oluşmasını ve iletilmesini beklemezsiniz, Şubelerimizin SMG komisyonları ve SMG sorumluları tarafından yapılacak değerlendirmeler aracılığı ile planlanacak SMG eğitim ve etkinlik takvimi oluşturmaya teşvik edilmeye çalışılacaktır.

Eğitimlerin etkinliğinin sorgulanma ve denetlenme süreci paylaşılacaktır.

Yetkilendirme Eğitimleri (Sertifikalı Eğitimler):

Mevcut Yetkilendirme Eğitimleri kazanılan deneyimler ve güncel gereksinimler doğrultusunda içerik ve yöntem bakımından irdelenecek ve geliştirilecektir. (Bilirkişilik, EKB Uzmanlığı, Gayrimenkul Değerleme)

Çalıştıkları alanlarda kendilerini geliştirmek veya farklı/yeni alanlara yönelmek isteyen mimarlara yönelik olarak Yetkilendirme Eğitim alanları meslek alanlarımızla ilgili Kamu Kurumları ile Kamu Kurumu niteliğindeki kurumlarla birlikte işbirliği yapılarak çeşitlendirilecektir. ("İş Sağlığı ve Güvenliği", "Çevresel Gürültü Yönetimi", "Şantiye Yönetimi", "Yapıda Erişilebilirlik", "Depreme Karşı Güvenli Yapılar", "Hasar Tespit" vb.)

Yeni mezun mimarların ve mimar adaylarının olası Mesleğe Kabul sürecine yönelik olarak eğitim programları güncellenecek ve kurgulanacaktır. ("Mimarlık Hizmetlerinde Temel Kavramlar" vb.)

Bilgilendirme Eğitimleri:

Meslektaşlarımızın ücretsiz olarak katılabildikleri yüz yüze eğitimler olan bilgilendirme eğitimleri, çok farklı alanlarda kurgulanmış 3-8 saatlik kısa süreli eğitimlerdir; ancak SMGM kapsamındaki eğitimlerin sayıca çoğunluğunu oluşturmasına rağmen gönüllü katılım taleplerinin derlenmesi aşamasında sıkıntılar olduğu için sıklıkla açılmamaktadır. Bu gruptaki eğitimlerin yeniden gözden geçirilmesi ve güncellenip gündeme getirilerek Oda birimlerine anımsatılması amaçlanmaktadır.

Kişisel Gelişim Eğitimleri:

SMGM ve birimlerce kurgulanması mümkün olmayan veya gerekmeyen, çoğu zaman mimarlık alanıyla doğrudan değil dolaylı ilişkisi bulunan bilgisayar programı, fotoğraf vb. içeriklerdeki ücretli eğitimlerdir. Şubeler tarafından seçilen kurum veya uzmanlarca açılan bu eğitimler SMGM tarafından SMG kapsamında kredilendirilmektedir. Üye gereksinimleri doğrultusunda bu tür eğitimlerin Şubelerce çeşitlendirilmesi önerilebilir.

Çevrimiçi E-Eğitimler

Özellikle pandemi sürecinde yürütülmeye başlanan E-Seminerler, katılımcının kaydının ve devamlılığının arandığı ücretli bilgilendirme eğitimlerinin de E-Eğitime dönüştürülebileceği umidini artırmıştır. Tamamlandığında Üyelere katılım sertifikası verilmekte olan eğitimlerin ZOOM, YouTube vb. programlardan daha tanımlı ve katılım/ölçüm amaçlarına hizmet edebilecek eğitim portalları aracılığıyla yürütülmesi için altyapı sağlanmaya çalışılacaktır.

Çevrimiçi E-Seminer Programları

COVID-19 pandemisinin tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hayatın normal akışını etkileyecek boyutlara ulaşmasıyla SMGM çatısı altında düzenlenen yüz yüze eğitimler, salgına karşı alınan önlemler kapsamında durdurulmuştur. Bu süreçte, Üyelerin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak, Üyelerle eğitimler aracılığı ile kurulan bağın devam etmesi ve mimarlık meslek pratiklerine dair tartışmaları sürdürebilmek adına çevrimiçi programlar aracılığı ile bir dizi seminer programı kurgulanarak hayata geçirilmiştir. SMGM çatısı altında düzenlenen sertifikasız bilgilendirme eğitimi kapsamına girebilecek içeriklerin çevrimiçi olarak ücretsiz ve açık davetli seminer formatında sürdürülmesi, eğitimler yolu ile daha geniş kesimlere ulaşılması, eğitim çeşitliliğinin artırılması ve sürekliliğin sağlanması açısından olumlu etkiler yaratmıştır. Bu bağlamda, e-seminer programlarının geliştirilerek yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

SMGM Yayınları

SMGM Yayınları, üç farklı türde ele alınmaktadır:

- Her yıl yapılan SMG Çalıştayı deşifrelerinin SMGM faaliyet tablo ve listeleri eşliğinde yayımlanması:
- SMGM Yayınları'nın çoğunluğunu özellikle Yetkilendirme eğitimlerine yönelik eğitim notları oluşturmaktadır. İlk kez geçtiğimiz dönemde basılmaya başlanan küçük boyutlu rehber kitaplar, bu dönemde daha ağırlıklı olarak yayımlanmaya devam edecektir. Taşıma ve okuma kolaylığının yanı sıra içeriklerinin daha sık güncellenmesi açısından da hem yeni oluşturulacak, hem de tükendiği için baskısı yenilenecek kitaplar bu formatta gerçekleştirilecektir.
- SMGM'nin ve SMG programlarının tanıtımına yönelik broşür ve afişler çeşitlendirilecek ve dağıtımları yaygınlaştırılacaktır.

SMG Kredilendirme ve Sicil Kayıt Sistemi

Her yılbaşında yayımlanan SMGM Yönergesi'nin Şubelere ve Üyelere yönelik olarak iki ayrı metin halinde güncellenmesi çalışması yapılacaktır. Daha yalın ve açıklayıcı bir dilde kaleme alınacak Yönerge'nin dijital bir broşüre dönüştürülerek SMGM web sitesinde yayımlanması sağlanacaktır.

Üyelerin SMG sicillerini güncelleme işlemlerini daha kolay yapabilmeleri amacıyla MOP-Üye Giriş Modülü-SMGM internet sayfası bağlantısının ve altyapısının düzenlenmesi ve geliştirilmesi önerilecektir.

ÇALIŞMA ARAÇ ve YÖNTEMLERİ

Periyodik Toplantılar:

SMGM organlarından Yürütme Kurulu ve Bilim-Danışma Kurulu olağan periyodik toplantılarla çalışmalarını yürütmektedir. Bunların etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasına yönelik olarak ön hazırlık çalışmalarının yoğunlaştırılması, gündem ve tarihlerinin olabildiğince önceden planlanarak ilan edilmesi hedeflenmektedir.

Çalıştaylar:

2008 yılından bu yana düzenli olarak Ocak aylarında gerçekleştirilen Çalıştaylar; Oda birimlerinden yönetici, SMG sorumluları ve eğitimcilerin SMGM ile bir araya gelerek çalışmalarının paylaşılması ve değerlendirilmesi fırsatını yaratmaktadır. SMGM'nin gereksinim duyduğu geri beslemenin en etkin şekilde sağlanabilmesine yönelik olarak SMGM Yürütme ve Bilim-Danışma Kurullarında tartışılacak Çalıştay tema ve programları en az üç ay önceden ilgili dokümanlar eşliğinde Oda birimlerine duyurulacak ve Şubelerin Çalıştaylara ön hazırlık ve çalışmalarıyla gelmesi sağlanacaktır.

Eğitmenlerin İletişimi:

Özellikle Yetkilendirme eğitimlerinin aktif olarak bir araya geldiği Komite ve Çalışma Grubu toplantıları SMGM kadrosunun raportörlüğünde düzenlenmektedir. Eğitimcilerin ve eğitim notlarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarında bu organik bağın en verimli şekilde yürütülmesi karşılıklı olarak hem gündemlerin hem de toplantı notlarının paylaşılması önerilecektir.

Ayrıca her eğitimci grubunun iletişimini kolaylaştırmaya yönelik ortak e-posta adresleri oluşturulacak, Üyelerden gelen bilgilendirme talepleri de bu ortamdan yürütülecektir.

Özdeğerlendirme ve Raporlama Çalışmaları:

SMGM, geride bıraktığı dönemlerdeki çalışmalarına ilişkin sayısal verileri ve değerlendirmeleri periyodik olarak raporlamakta ve belgelendirmektedir. Her yılın sonunda, sonraki yılın başındaki Çalıştaylarda değerlendirilmek üzere yıllık raporlar hazırlanacaktır.

Ayrıca edinilen deneyimler ışığında yenilenecek her yılın başında ilan edilen 2023 ve 2024 SMGM Yönergeleri hazırlanacaktır.

Genel Merkez Faaliyetlerine Katılım ve Destek:

SMGM Çalışma Programının, Oda Çalışma Programı ile ilişkilendirilerek; bu doğrultuda yapılacak MYK ve Oda Danışma Kurulu, Genel Kurul, MBÇK, Kurultaylar vb. çalışmalarına gündem maddeleri önererek katkı sağlanacak ve ilgili toplantılarına katılmaya özen gösterilecektir.

SMGM Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri:

Sürekli Mesleki Gelişim'in tanıtımına yönelik etkinlikler ve iletişim çalışmalarına bu dönemde üç farklı boyutta ele alınacaktır:

1. Üyeye Yönelik Tanıtım Faaliyetleri

Sürekli Mesleki Gelişim bilincinin yaygınlaştırılması ve SMG alanlarına talebinin artırılması amacıyla; broşür, afiş, e-bülten, internet sayfası duyuruları vb. bilgilendirme araçlarının zenginleştirilmesi; çeşitli süreli-süresiz yayınlarda SMG'nin önem ve gerekliliğine ilişkin yazıların hazırlanması (Oda dergi ve e-bültenleri, "Türkiye'de Mimarlık" kitap serisi vb.); SMG Ajandası ve SMGM'ye ilişkin her türlü bilginin üyelerce hızlı ve kolay bir şekilde izlenebilir hale getirmek için SMGM web sayfasının yeniden kurgulanması ve tasarlanması hedeflenmektedir.

2. Örgüt İçi Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri

SMGM'nin yukarıda sıralanan çalışma alanlarına olan talebin artırılmasına yönelik Şubelerin katkısının sağlanması için Üyelerin Oda birimlerince doğru ve etkin bilgilendirilebilmeleri amacıyla; Şube Yönetim Kurulları ve SMG Sorumluları ile iletişim ortamlarının artırılması ve fırsatlarının yaratılması; MOP düzenlemeleri, internet sayfası tasarım ve uygulamaları için Genel Merkez Grafik ve Bilişim Bölümlerinden destek sağlanması; SMGM'nin web sitesini daha aktif kullanabilmesi amacıyla web kontrol panelini kullanma yetkisinin SMGM kadrosu ile paylaşılmasının sağlanması hedeflenmektedir.

3. Kurumlararası Tanıtım ve İletişim Faaliyetleri

SMG sisteminde önemli rol üstlenebilecek paydaş kurum ve kuruluşlarla kurumsal iletişimin kurularak/geliştirilerek; Kendi bünyelerindeki faaliyetlerinin SMG kapsamına alınması için başvuru yapmalarına teşvik edilmesi; SMG kapsamındaki çalışmaların kurgu ve hazırlıklarına katkılarının sağlanması; Bünyelerindeki mimarların SMG etkinliklerine katılımı için davet edilmesi; SMGM sertifikalarının aranır kılınması ve/veya sertifikalı eğitimleri düzenleme yetkisinin SMGM'ye verilmesi için Yerel Yönetimler ve/veya ilgili Bakanlıklarla görüşme girişimlerin yoğunlaştırılması hedeflenmektedir.

Mimarlık Öğrencileriyle İlişkiler

Üniversitelerin Mimarlık bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin oda ile ilişkilerinin öğrencilikleri sırasında kurulmasını sağlamak ve mesleki, bilimsel çalışmalarına destek vererek, eğitim sorunlarına yönelik çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla oluşturulan Öğrenci Üyelik Yönetmeliğinin geliştirilmesi ve öğrencilerin Mimarlar Odası ile ilişkilerinin yeniden örgütlenmesi hedeflenmektedir. Yeni mezun meslektaşlarımıza ve öğrencilere meslek alanına dair mevzuatla ilgili desteğin sağlanması, mesleki hak ve yetkileri konusunda bilgilendirmelerin yapılması amaçlanmaktadır. Bu dönem içerisinde gerek ayrı bir öğrenci forumunun yapılması ve öğrencilerin mimarlık eğitimi ve meslek uygulamalarının geleceği konusundaki görüşlerinin derlenmesi, hem de diğer konular üzerinde yapılan tartışma ortamlarına katılmaları verimli bir ortam getireceğine inanıyor ve önemsiyoruz.

Farklı konular çerçevesinde yaz okullarının ve teknik gezilerin düzenlenmesi, düzenlenen etkinliklere ve teknik gezilere öğrencilerin de çağırılması birimlerimizin bu alandaki deneyimlerinin paylaşılması önemli bir işbirliği ortamı yaratacaktır. Bu kapsamda Öğrenci üyeler için; şubelerimizle birlikte atölye ve stüdyo çalışmaları ile zenginleştirilmiş yaz okulları düzenlenmesi planlanmaktadır. Staj olanaklarının sağlanması, mesleğe kabul aşamasında aranacak meslek pratiğinin nasıl sağlanacağı gibi konuları öğrencilerle birlikte değerlendirmek ve süreci örgütlemek hedeflenmelidir. Öğrencilerin değişik dönemlerde yaptıkları çalışmaların sürekliliğinin sağlanması, değişik platformlarda öğrenci temsiliyetinin sağlanması için bir örgütlenme ihtiyacı vardır.

Mimarlık Öğrencileri arasında dayanışma sağlanması amacıyla Mimarlık Öğrencileri İletişim Grubu oluşturularak mimarlık eğitimi, meslek odası, mesleki uygulamalar ve gelişmeler hakkındaki görüşlerinin meslek ortamına aktarılması önemsenmektedir. Mimarlık öğrencilerinin mimarlık eğitimi asgari koşulları, staj, mesleki yeterlilik ve mesleğe kabul süreci, mesleki uygulamalar ve sürekli mesleki gelişim konularında bilgilendirilmeleri 47. Dönem Öğrenci çalışmaları kapsamında yürütülecektir.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

48.Çalışma Döneminde, çalışma ilkeleri/amaçları doğrultusunda;

- meslek ve meslek örgütü hakkında oluşturulan politikalar ve siyasi gündem,
- mimari ve kentsel alanlarda kamu eliyle planlanan/gerçekleştirilen uygulamalar,
- karşılıklı mesleki tanınma süreçleri,
- meslek örgütleriyle ilişkiler,
- çeşitlenen ve gelişen mimarlık hizmetleri,
- mimarlık ve eğitim,
- sürekli mesleki gelişim ve yaşam boyu öğrenme,
- mesleki standartların geliştirilmesi,
- mesleki uygulamanın denetlenmesi,
- mesleki haklar,
- yarışmalar

alanlarında ulusal düzlemde olduğu kadar uluslararası platformlarda da değerlendirme ve araştırmaların yapılması mesleğin gelişimi açısından önemsenmektedir.

Meslek örgütleri ile ulusal ve uluslararası ölçekte kurulan işbirliğinin süreklilik ve sürdürülebilirliği; meslek alanındaki gelişmelerin takibi ve meslek mensuplarının haklarının korunmasında bütünsellik sağlayacaktır. Ülkemizde yakın dönemde meslek alanında yaşanan tüm gelişmelerin Mimarlar Odası'nın yürüttüğü çalışmalarla değerlendirilerek uluslararası kamuoyu ve meslek ortamı ile paylaşılmaya devam edilmesi ve dünya mimarlarının bilgi birikimi ve deneyimleriyle ortak politikalar üretilmesi hedeflenmektedir.

Yeni dönemde; ulusal ve uluslararası düzlemde öne çıkan sorunlara uluslararası mimarlık kuruluşları ile birlikte oluşturulan inceleme ve değerlendirme mekanizmaları aracılığıyla çözüm yollarının aranması, Odamızın üyesi olduğu uluslararası meslek kuruluşlarının çalışmalarında katılımcı ve yönlendirici bir politika izlemesi, meslek alanımıza ilişkin düzenlemelerde etkin rol üstlenmesi için çalışmalar yürütülmesini amaçlanmaktadır.

Uluslararası mesleki örgütlenmelerin içinde bulunduğumuz küreselleşme sürecinde yaşadığı etkileşim ve çelişkiler bağlamında; "mimarların uluslararası dayanışmasını" güçlendiren ortak platformların oluşturulması, ülkemiz mimarlığının taleplerinin ve özgün niteliğinin uluslararası alana taşınması ve kurumsallaşması için çalışmalar yürütülecektir.

Bu çerçevede; 48.Dönemde uluslararası ve bölgesel örgütlerle ilişkiler alanında çalışma yapılmasının yanı sıra ikili ilişkilerin geliştirilmesi ve uluslararası kamuoyunun ülkemizdeki mesleki ve toplumsal gelişmeler bilgilendirilmesi öngörülmektedir.

- Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA)
- Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE)
- Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR)
- Akdeniz Mimarlar Birliği (UMAR)

48.Çalışma Döneminde ayrıca; Asya Mimarlar Bölgesel Konseyi'ne (ARCASIA) ile Uluslararası Mimar Odaları Birliği'ne (MACA) üyelik ve mesleki işbirliği ile ilgili görüşmelerin ilerletilmesi planlanmaktadır.

ULUSLARARASI MİMARLAR BİRLİĞİ / INTERNATIONAL UNION OF ARCHITECTS (UIA)

Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (Union Internationale des Architectes-UIA) kurucu üyesi olarak; UIA II. Bölge'deki aktif rolümüzün sürdürülmesi planlanmaktadır.

Bölgemizin kendine özgü özelliklerinin uluslararası mimarlık ortamına aktarılması, pek çok gerilim ve çatışmaya sahne olan bölge coğrafyasında öncü rol oynayan bir mimarlık meslek örgütü olarak, mimarların bölgesel dayanışmasının ön plana çıkarılması, bölgedeki kültürel çeşitliliğin ve ortak mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılmasının sağlanması önemsenmektedir.

Tüm dünyada etkileyen COVID-19 salgını nedeniyle 2020 yılında gerçekleştirilmesi planlanan UIA 27.Dünya Mimarlık Kongresi ve 28.Genel Kurulu 18-25 Temmuz 2021 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

UIA 28. Genel Kurulu; ülkemizi ve tüm dünyayı etkileyen salgın nedeniyle çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Mimarlar Odası Kongreye ve Genel Kurul toplantılarına, Kuzey Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası ve Mimarlar Odası delegeleri ile katılım sağladı.

Genel Kurul, 2022 yılını "Sağlık için Tasarım" yılı olarak kabul ederken; Başkanlık oylaması ve seçimlerinin sonucunda 2021-2023 Dönemi UIA Başkanlığı'na José-Luis Cortés Delgado (Meksika) seçilmiştir. 2026 yılında gerçekleştirilecek olan 29. Dünya Mimarlık Kongresi ve 30.UIA Genel Kurulu için İspanya/Barselona ev sahibi olarak seçildi.

2005 yılında İstanbul'da, en yüksek katılımlı beş kongreden birisi olan 22. Dünya Mimarlık Kongresini düzenleyen Mimarlar Odası, UIA 2021-2023 döneminde görev yapmak üzere Prof. Dr. Ayşen Ciravoğlu'nu UIA Konseyi II. Bölge asıl üyeliğine, Doç. Dr. Tonguç Akış'ı ise UIA Konseyi II. Bölge yedek üyeliğine aday göstermişti.

28 Temmuz 2021'de tamamlanan seçimlerin sonucunda; UIA 2021-2023 döneminde görev yapmak üzere Prof. Dr. Ayşen Ciravoğlu II. Bölge UIA Konseyi asıl üyeliğine, Doç. Dr. Tonguç Akış ise, II. Bölge UIA Konseyi yedek üyeliğine seçilmişlerdir.

UIA 2021-2023 dönemi içinde; idari çalışmaların UIA Konsey Toplantıları ve bölgesel toplantılara, teknik çalışmalarını ise çeşitli çalışma grupları ve komisyonlarına katılım yoluyla geliştirilmesi öngörülmektedir.

2023 tarihinde gerçekleştirilecek UIA Genel Kurulu'na katılım sağlanarak sergi ve toplantılar düzenlenmesi; geçmiş dönemlerde Kongre, Genel Kurul ve yönetimlerde üstlenilen tüm görevler süresince ülkemiz mimarlığının ve Türkiye'nin çağdaş, uygar yüzünün tüm dünya mimarlarına tanıtılmasında elde edilen kazanımların iletilmesi amaçlanmaktadır.

114 üye ülkenin temsil edildiği Uluslararası Mimarlar Birliği Genel Kurulu'nda Birlik Yönetim Kurulu ve Birlik Konsey üyelikleri için yapılacak seçimlerde ülkemizin Birlik yönetimindeki temsiliyetinin sürdürülmesi için çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

AVRUPA MİMARLAR KONSEYİ / ARCHITECTS COUNCIL OF EUROPE (ACE)

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) AB düzenlemelerine mesleki perspektiften bakmakta ve bu düzenlemeleri mimarlık mesleğinin kendine özgü özellikleri ve toplumsal yönüyle değerlendirerek sorgulamaktadır.

Dönem boyunca AB'de meslek ortamımızı ilgilendiren düzenlemelerin sorgulanmasında ve yönlendirilmesinde etkin bir rol almayı ve ACE kapsamında bölgemizdeki ülkelerle dayanışma içinde olmayı hedefliyoruz.

Ülkemizde mimarlık eğitiminin süresi, biçimi ve mesleki yeterliliklerin tanınması konusundaki yasal düzenleme çalışmaları AB uyum süreçlerine paralel olarak yürümektedir. Bu anlamda, bu konuların ele alındığı ACE Eğitim Çalışma Grubu çalışmaları takip edilerek ülke mimarlık eğitim ortamına aktarılacaktır.

Mimarlar Odası, 2001 yılından beri gözlemci olarak sürdürdüğü Avrupa Mimarlar Konseyi (Architects' Council of Europe-ACE) katılımını, 2008'den 2017 yılına dek özel statüde üye olarak sürdürmüştür. Bu statüyle Odamız, hem Yönetim Kurulu üyeliklerine aday gösterme ve kararlarda oy hakkı kazanmış, hem de ACE üyeleri arasında en çok oy sahibi olan üyelerden biri konumuna gelmiştir.

ACE tüzüğü'nün öngördüğü rotasyon uygulaması kapsamında, 2013-2014 yıllarında, Mimarlar Odası ilk kez ACE Yönetim Kurulu'nda temsil edilmiş, yılda iki kez düzenlenen Genel Kurullara katılım sağlanmıştır.

2014 yılından sonra yaşanan mali sıkıntılara bağlı olarak Odamızın uluslararası platformlara katılımı etkilenmeye başlamıştır. Bu durum, üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar arasında yıllık üyelik aidatları en yüksek olan Avrupa Mimarlar Konseyi çalışmalarına katılımı olumsuz yönde etkilemiştir.

Avrupa Mimarlar Konseyi ve Mimarlar Odası arasında yapılan görüşme ve yazışmaların ardından; 2016 yılında üyelik gerekliliklerini yerine getirebilecek duruma gelene kadar Mimarlar Odası'nın üyelik statüsü askıya alınmıştır.

Odamız ve ACE arasında sürdürülen yazışmaların ardından; ACE 29 Ekim 2021 tarihli Genel Kurulunda Odamızın üyeliğinin Gözlemci Üye statüsünde sürdürülmesi talebi kabul edilmiş; Gözlemci Üyelik 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla başlamıştır.

48.Çalışma Döneminde, ACE çalışmalarına katılımın artırılması ve Mimarlar Odası'nın Konsey ile mesleki dayanışmasının ve ilişkilerinin sürdürülmesi için çalışmalara devam edilecektir.

AVRUPA MİMARLIK POLİTİKALARI FORUMU / EUROPEAN FORUM FOR ARCHITECTURAL POLICIES (EFAP)

Üyesi bulunduğumuz Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (EFAP) toplantılarına katılım, Avrupa ülkelerinde hükümetlerin, meslek örgütlerinin ve mimarlık konusundaki diğer kuruluşların ulusal mimarlık politikaları oluşturulması konusunda yaptıkları çalışmalar konusunda kapsamlı bir bilgi ve deneyim paylaşımı ortamı yaratmaktadır. EFAP süreçlerine katılımın ülkemizde daha nitelikli bir mimarlık ve toplumda mimarlık bilincinin artırılması konularında yaptığımız ve yapacağımız çalışmalara önemli girdiler sağladığı ve kendi deneyimlerimizi paylaşmamız için de bir platform oluşturduğu düşüncesindeyiz.

Bu kapsamda 2017 yılında AB Dönem Başkanı Malta'nın ev sahipliği yaptığı konferans ve çalışma toplantılarının ardından yürütülecek etkinliklere katılımın artırılması hedeflenmektedir.

KARADENİZ BÖLGESİ MİMARLAR FORUMU / FORUM OF ARCHITECTS OF THE BLACK SEA REGION (FABSR)

Ekim 1995'te Türkiye'nin öncülüğünde kurulmuş olan Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu'nun (Forum of Architects of the Black Sea Region-FABSR) çalışmalarının yeniden başlatılması amacıyla Odamızın ve Gürcistan Mimarlar Birliği'nin girişimleriyle Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (Forum of Architects of the Black Sea Region-FABSR) üye ülkeleri 14-15 Ekim 2017 tarihlerinde Batum / Gürcistan'da bir araya gelmiştir.

Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Rusya, Türkiye ve Ukrayna'dan meslek örgütü temsilcilerinin katıldığı toplantıda; üye ülkeler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve önümüzdeki dönemde çalışmaların aktif bir biçimde sürdürülebilmesi için girişimlerde bulunulması benimsenmiştir. Toplantının ardından yapılan seçimlerde Türkiye Mimarlar Odası FABSR Dönem Başkanlığı'na; Gürcistan Mimarlar Birliği ise Dönem Sekreterliği'ne seçilmişlerdir.

Mimarlar Odası'nın Dönem Başkanlığı görevini yürüttüğü 2017-2019 Çalışma Dönemi'nde FABSR üye meslek kuruluşları; kültürel ve mesleki işbirliğinin, iletişimin güçlendirilmesi ve bilgi paylaşımının geliştirilmesi, mimarlık örgütleri ilişkilerin sürekli kılınması, ortak çalışmaların desteklenerek mesleki, bilimsel, sanatsal ve düşünsel alanda yapılacak etkinliklerin artırılması, mesleki eğitim koşullarının ve uygulama standartlarının iyileştirilmesi ve nitelikli mesleki hizmetlere erişimin sağlanması, küreselleşme ve iklim değişikliği tehdidi altındaki doğal, kültürel ve tarihi mirasın korunarak sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çalışmalar yürütmek üzere sorumluluk üstlenmiştir.

47.Çalışma Döneminde; FABSR çalışmalarının ve Karadeniz Bölgesinde mesleğin gelişimi için yürütülecek etkinliklerin planlanması ve gelecek dönemler için hazırlıklar yapmak üzere toplantı ve etkinlikler düzenlenmiştir.

22 Kasım 2019 tarihinde İstanbul'da bir araya gelen olan Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR); yeni dönem çalışmalarına yön vermek üzere Genel Kurul Toplantısını gerçekleştirmiştir.

Toplantıda; meslek alanında yaşanan gelişmelerin yanı sıra büyük altyapı projeleri ve yatırım kararları, doğal ve kültürel miras tahribatı, çatışma ve savaşlar nedeniyle yaşanan yıkımlar, çevre sorunları, afetler ve küresel iklim değişikliğinin bölge coğrafyasına etkileri değerlendirildi. Mesleki ve kültürel işbirliğinin güçlendirilmesi, meslek örgütleri arasındaki ilişkilerin sürekliliğinin sağlanması için ortak etkinliklerin artırılarak çalışmaların desteklenmesi benimsendi.

Toplantı sonunda gerçekleştirilen seçimlerde; FABSR 2019-2021 Çalışma Döneminde bir kez daha görev almak üzere Mimarlar Odası Dönem Başkanlığı'na, Gürcistan Mimarlar Birliği ise Dönem Sekreterliği'ne oy birliği ile seçilmiştir.

Tüm dünya ülkelerini etkileyen COVID-19 salgını nedeniyle; 2020 yılında kutlanması planlanan 25. Kuruluş Yıldönümü ile 2021 yılında gerçekleştirilmesi planlanan FABSR Genel Kurulu ileri bir tarihe ertelenmiştir. 48.Çalışma Döneminde bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

FABSR Dönem Başkanı olarak Mimarlar Odası tarafından üstlenilen sorumluluklar çerçevesinde;

- mesleki ve kültürel işbirliğinin güçlendirilmesi,
- meslek örgütleri arasındaki ilişkilerin sürekliliğinin sağlanması için ortak etkinliklerin artırılarak çalışmaların desteklenmesi
- Forum yapısının kurumsallık, yürütme ve idari işlerliğe yönelik düzenleme önerilerinin değerlendirilmesi
- Forum örgütsel yapısının Birlik yapısına doğru geliştirilmesi

için gerekli çalışmaların yapılması amaçlanmaktadır.

AKDENİZ MİMARLAR BİRLİĞİ / UNION OF MEDITERRANEAN ARCHITECTS (UMAR)

Mimarlar Odası, geçmiş dönemlerde Akdeniz Mimarlar Birliği - UMAR çalışmalarına Genel Sekreterlik düzeyinde aktif olarak katılmış, UMAR'ın geleceğine yönelik yapılan tartışmalara katkı vermiştir.

UMAR yönetmelik ve düzenlemeleri gereği; yöneticilik görevlerinin devredildiği 48.Dönemde, Akdeniz Bölgesi Mimarlar Birliği (UMAR) çalışmalarına katkılarımız toplantılara ve çalışmalara katılım ve katkı sağlanması yoluyla sürdürülecektir.

BALKAN KONFERANSI

1960'lı yıllarda başlayan Balkan Mimarlık Konferansları, bu tarihten itibaren iki yılda bir çeşitli Balkan ülkelerinde düzenlenmiştir. Bölgede yaşanan politik değişimler ve çatışmaların etkisiyle, bu gelenek 1990'lı yıllardan sonra uzunca bir süre kesintiye uğramıştır. 14 yıl aradan sonra, 2004 yılında Bulgaristan Mimarlar Birliği ve Türkiye Mimarlar Odası'nın işbirliğinde Sofya'da düzenlenen bir Balkan Konferansı ile bu gelenek yeniden canlandırılmaya çalışılmıştır.

Bu konferanstan 7 yıl sonra bu kez İstanbul'da gerçekleştirilen Balkan Konferansı'nda Balkan ülkelerinden mimarlık örgütleri tekrar bir araya gelmiştir. Bu konferansla, Balkan ülkeleri arasındaki iletişimin geliştirilmesi ve konferans programının gelecekte daha düzenli hale gelmesi amaçlanmıştır.

25 Nisan 2013 tarihinde, UIA 2.Bölge Toplantısına paralel olarak Balkan Mimarlık Konferansı düzenlendi. Teması "Architecture Relevance(Balkan Çağdaş Mimarlığında Kavram/Bağlam) olarak belirlenen Sırbistan Mimarlar Odası'nın ev sahipliğinde düzenlenen 2013 Balkan Mimarlık Konferansı ile Balkan ülkeleri arasındaki sosyal-ekonomik ve politik süreçlerdeki ortak noktaların açığa çıkarılması ve iletişimin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

14-15 Ekim 2017 tarihlerinde Batum / Gürcistan'da bir araya gelen Karadeniz Bölgesi meslek örgütleri, işbirliğinin güçlendirilmesi ve önümüzdeki dönemde çalışmaların aktif bir biçimde sürdürülebilmesi için girişimlerde bulunulmasını benimsemiştir. Bu çerçevede Bulgaristan Mimarlar Birliği (SAB) tarafından Balkan ülkeleri arasındaki iletişimin geliştirilmesi, geçmiş konferanslara ilişkin arşivin mimarlar ve meslek örgütlerinden toplanması ve Balkan Konferansı'nın yeniden düzenlenmesi için çalışmalar yürütülmektedir.

ASYA MİMARLAR BÖLGESEL KONSEYİ / ARCHITECTS REGIONAL COUNCIL ASIA (ARCASIA)

Asya'daki ulusal meslek birliklerinin bir araya gelerek mesleki ve kültürel alanlarda ilişkiler kurmalarını sağlamak amacıyla faaliyet gösteren Asya Mimarlar Bölgesel Konseyi'ne(ARCASIA) üyelik ve mesleki işbirliği ile ilgili görüşmeler 45.Dönemde başlatılmıştır.

48.Çalışma Döneminde bu ilişkilerin geliştirilmesi ve üyeliğin sağlanarak işbirliklerinin kurulması hedeflenmektedir.

ULUSLARARASI MİMAR ODALARI BİRLİĞİ / МЕЖДУНАРОДНАЯ АССОЦИАЦИЯ СОЮЗОВ АРХИТЕКТОРОВ (MACA)

Mimarlığın gelişimi ve mesleki hak ve yetkilerin korunması; yaratıcı işbirliklerinin geliştirilmesi için çalışmalar yürüten Azerbaycan, Ermenistan, Belarus, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan, Ukrayna, Sırbistan, Rusya gibi ülkelerin üye olduğu Uluslararası Mimar Odaları Birliği'ne (MACA) üyelik ve mesleki işbirliği ile ilgili görüşmeler 45.Dönemde başlatılmıştır.

48.Çalışma Döneminde bu ilişkilerin geliştirilmesi ve üyeliğin sağlanarak işbirliklerinin kurulması hedeflenmektedir.

İKİLİ İLİŞKİLER

Üye olarak katkı verdiğimiz Europa Nostra çalışmalarına, kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda ülkemizde yaşanan süreçlerin Europa Nostra'ya yansıtılması ve ortak girişimlerde bulunulması yoluyla katkı verilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, tarihsel çevrenin korunması ve geliştirilmesi alanında çalışan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS), Avrupa Tarihî Kentler Birliği, Avrupa Yapı Teknolojileri Platformu vb. hükümet dışı örgütler ve onların ülkemizdeki temsilci kuruluşlarıyla gerekli ilişkiler kurulacak, var olan ilişkilerimiz güçlendirilecektir.

Küresel sermayenin sektörün her türlü bileşeni üzerinde yarattığı baskı günümüzde en çok mimarlık mesleğini etkilemektedir. Mimarlık eğitiminin niteliği, mesleki hizmetlerin yeterliliği, telif hakları, haksız rekabet, işsizlik uluslararası meslek örgütlerinin öncelikli gündemindedir. Öte yandan, tüm dünyada kentlerin ve kamusal alanların savunulmasında uluslararası dayanışmanın önemi daha da artmaktadır.

Mimarlar Odası'nın mücadelesine dair uluslararası meslek örgütlerinden gelen dayanışma mesajları ve destek bu dönemde daha da önemli hale gelmiştir.

Bu etkileşim içinde "mimarların uluslararası dayanışmasını" güçlendiren ortak platformların oluşturulmasını, ülkemiz mimarlığının taleplerinin ve özgün niteliğinin uluslararası alana taşınması ve kurumsallaşmasını hedeflemekteyiz.

MİMARLIK VE HUKUK

Anayasa'dan başlayarak tüm hukuk sistemimizin dönüştürüldüğü bugünlerde, yalnızca meslek hukukumuzu değil sistem değişikliğinin de değerlendirilmesi ve izlenmesi gerekmektedir. Sermaye ve finans odaklı yapılanma ile birlikte işleyen neo-liberal hukuk sistemi, "kamu yararı" kavramını sermaye sahipleri lehine dönüştürmekte, yapıcı çevre üretimini ve mesleki faaliyetleri niteliksizleştirerek önemsizleştirmektedir. Bu dönüşüm eğitimden denetime kadar tüm meslek ve imar mevzuatını etkilemektedir.

İzlenen tutarsız ve hukuksuz politikaların önünde engel olarak görülen; meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve yükseköğretim kurumlarının kamusal ve özerk yapıları yok sayılarak, bu hizmetler ve üretim süreçlerinin değersizleştirilmesi ve önemsizleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

2002'den itibaren mesleki hizmetlerimize ve kentsel, kırsal alanlarımızın sermayeye açılmasına yönelik pek çok düzenlemenin temelleri atılmış, öncelikli alanlar ilerleyen yıllarda yeniden düzenlenmiş veya değiştirilmiştir;

- Mesleki Yeterliliklerin ve Yetkinliklerin Düzenlenmesi
- Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması
- Eski Kent Dokularının Yenilenmesi Korunması ve Kullanılması (Dönüşüm Alanları / Kentsel Dönüşüm)
- Yabancıların Çalışma İzinleri
- İş Sağlığı Ve Güvenliği
- Yapı Denetim Sistemi
- Kamulaştırma Davalarında Bilirkişi Olarak Görev Yapacak Mühendis, Mimar Ve Şehir Plancılarının Eğitim Ve Belgelendirmesi
- Kıyı ve İmar

- Turizm Teşviki

Bütün bu düzenlemeler; mesleki hakların kısıtlanması yoluyla, uzmanların sunduğu nitelikli mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerinin de topluma ulaşmasını ve meslek mensuplarının yetkinliklerinin güvencesi olan meslek kuruluşlarının ve kamu kurumlarının topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini engelleyecek koşulları oluşturmayı hedeflemiş; mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetlerini tasarım, uygulama, yönetim ve denetim boyutuyla merkezi politikaların bileşeni haline getirmek üzere altlık oluşturmuştur.

Tüm bu düzenleme ve değişiklikler Mimarlar Odası Hukuk Birimi tarafından izlenmekte, toplumsal ve mesleki yaşama etkileri irdelenerek kamu yararına aykırı uygulamaların iptali için gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Odamız hukuk birimince, bu çalışma döneminde de; meslek alanını ilgilendiren yasal düzenlemelerin takibi, bunlar hakkında görüş ve raporların sunulması, kamu yararına ve hukuka aykırı düzenleme, idari işlem ve uygulamaların iptali için yeni açılan davalarla birlikte önceki dönemde açılmış olan davaların takibi yapılacaktır.

MİMARLAR ODASI HUKUK BÜROSU VE KURUMSALLAŞMA

Bu bağlamda Oda gündemindeki konularla ilgili uzman hukukçuların danışmanlığında, uzmanlaşmış avukatlardan oluşan Hukuk Bürosunun çalışmalarını geliştirmesi öngörülmüştür.

Bu kapsamda;

- Merkezî düzeyde ve şubelerimizce yürütülen davalarımızın (kentsel, mesleki, örgütsel...) koordineli bir biçimde izlenmesinin sağlanması,
- Tüm Mimarlar Odası Birimlerinin, Dava Takip Programını aktif kullanmasının sağlanması,
- Uluslararası hukuki düzenlemelerin gerektirmesinin yanı sıra, ülkemiz gereksinmelerinin çağdaş düzenlemelerle karşılanması için, giderek artan yoğunlukta gündemimize gelen, değiştirilen ve yenilenen mevzuatın, hazırlık aşamasında, yasama sürecinde ve sonrasında, önem derecesi belirlenerek izlenmesi, değerlendirilmesi, gerekiyorsa müdahale edilmesinin sağlanması,
- Mevcut gündemi izlemenin yanı sıra yeni gündemlerin oluşturulması için, başta Kamu İhale Kanunu olmak üzere mesleki mevzuatımızla ilgili gerekli hukuksal düzenleme önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, hukuksal araştırmaları da içeren ayrı bir çalışma ortamının oluşturulması hedeflenmektedir.
- Oda hukukçuları ve mevzuat konusunda uzmanlaşmış mimarların destekleriyle mevzuat takibi yapılması, kamuoyunun ve meslektaşların bilgilendirilmesi öngörülmektedir.

TMMOB VE BAĞLI ODALARLA ORTAK HUKUKSAL İLETİŞİM ÇALIŞMALARI

Özellikle ulusal, bölgesel, kentsel sorunlar ve imar uygulamaları bağlamında gerek TMMOB ve İKK'lar düzeyinde gerçekleşen ortak hukuk süreçlerinin, gerekse değişik STK ve kentlilerle ortak olarak yapılan hukuk davalarının merkezî bir koordinasyona ihtiyacı bulunmaktadır. Hem dava süreçlerinde örgütsel potansiyellerin paylaşımını, hem de biriken konuların sistemleştirilmesini sağlayacak bu koordinasyon için öncelikle bu gibi konularda iletişimin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

ODA İÇ MEVZUATINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

Genel Kurulda ele alınması kararlaştırılan konularla ilgili çalışma yapılması; "Ana Yönetmelik", "Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği"ne ilişkin çalışmalar yapılması ve Oda yönetmeliklerinin 48.Dönemde gerçekleştirilmesi görevi verilen Olağanüstü Genel Kurul'da görüşülmesi için hazırlıkların yapılması planlanmaktadır.

48. Olağan Genel Kurulda "Mesleki Örgütlenme" ve "Mesleki Hizmetler" alanlarında çalışma yapılmak üzere görev verilen ve Olağanüstü Genel Kurul'da değerlendirilmesi benimsenen önergelere ilişkin çalışma yapılacaktır:

- Mesleki Hizmetler "TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Taslağı"
- Mesleki denetim uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve geliştirilmesi
- Mesleki Örgütlenme çalışmaları

GENEL KURUL VE DANIŞMA KURULLARI

48. DÖNEM 1. MERKEZ DANIŞMA KURULU

48. DÖNEM OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL

48. DÖNEM 2. MERKEZ DANIŞMA KURULU

49. DÖNEM OLAĞAN GENEL KURUL

Genel olarak dünyadaki ekonomi, üretim, teknoloji ve hizmet alanlarındaki değişim, ülkemiz için de bir dönüşüm öngörmektedir. Bu değişim süreci mimarlık alanını kapsamlı bir şekilde etkilemektedir. Bu sürece bağlı olarak mimarlık eylemi, uygulamaların niteliği, hizmet sunum biçimleri ve mimarın rolünü değiştirmektedir. Buna paralel olarak, Odanın üye profili hızla değişmektedir. Bu anlamda Mimarlar Odası'nın geleceği, bir kriz halini alan meslekleşme sürecinin geleceğine yönelik politikaların ve stratejilerin geliştirilmesine, mesleki gelişim ve örgütlenme araçlarına ilişkin yaklaşımların, arayışların, yöntemlerin yeniden ele alması ve yenilenmesi gereği önemli bir gündem oluşturmaktadır.

Genel Kurul'da Oda ve meslek alanına ilişkin konularla ilgili olarak; yapılacak hazırlıklar sonrası düzenlenecek Danışma Kurulu toplantılarında gerekli tartışma, değerlendirme yapılması; karar süreçlerine tüm birimlerin katılımı ve katkılarının sağlanması gerekmektedir. Tartışma ve değerlendirmeler sonucunda olgunlaşmış ve mutabakata varılan konularla ilgili olarak kararların alınması öngörülmektedir.

Bu bağlamda; Genel Kurulda kabul edilen karar tasarıları ile ilgili hazırlıkların yapılarak ihtiyaç duyulan yönetmelik değişikliği veya düzenlemelerin öncelikli olarak Danışma Kurullarında ardından ise Olağanüstü Genel Kurul gündeminde görüşülmesi öngörülmektedir.

- Mesleki Hizmetler
  - Serbest Mimarlık Hizmetleri
  - Fikri Haklar
  - Yapı Denetim Hizmetleri
  - Yarışmalar
- Mesleki Örgütlenmesi

ÖRGÜTLENME VE KURUMSAL YAPININ GELİŞTİRİLMESİ

48. Dönemde Mimarlar Odası eylemlerinin örgütsel katılım ve koordinasyon ortamında gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Mimarlar Odası'nın birimlerinin, ülke genelindeki tüm eylem ve çalışmalarının mesleğimizin birer kazanımı olduğu kabulünden hareketle; merkezî koordinasyon sağlanarak bu çalışmalara yeterli destek ve katkı verilmesi için gerekli koşullar oluşturulacaktır.

Dönem süresince Merkez Yönetim Kurulu; birimler arası koordinasyon sağlanarak örgüt çalışmalarının tüm ülke genelinde yaygınlaştırılması için, Şube ve Temsilcilik Yönetim Kurulları ile diyalog halinde çalışmalarını gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Çalışma dönemi boyunca farklı bölgelerimizde MYK toplantıları yapılacak, toplantıların yanı sıra bölge sorunlarına dikkat çekmek üzere etkinlikler gerçekleştirilecektir.

Her bir üyeden TMMOB'ye kadar tüm süreçlerde birlikte üretme, paylaşma ve güçlü bir dayanışma anlayışıyla hareket edilmesinin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu anlamda seçilmiş organlar olarak Denetim Kurulu ve Onur Kurulu'nun etkin kılınabilmesi, verimliliğinin ve çalışma hızının artırılması için ihtiyaç duydukları desteğin sunulması konusunda çabalarımız artırılabilecektir.

Mimarlar Odası'nın kamu yararına yürüttüğü çalışmaların sürekliliği, mesleki gelişmeler ve meslek mensuplarının haklarının savunulması ve iyileştirilmesi hakkında yapılacak girişimler ancak Oda üyeleri ve ilgili tüm kesimlerin katılımı ve desteğiyle mümkündür.

Mimarlık eğitim sürecinden mesleki deneyimlerin elde edildiği uygulama süreçlerine kadar; mimar adayları, mimarlık öğrencileri, mimarlar, mimarlık eğitimi veren kurumlar, akademisyenler ile tüm düzenleyici kurum ve kuruluşların sorunları, çözüm yollarını ve yenilikçi fikirleri paylaşabileceği ve geliştirebileceği ortak bir platform olarak meslek örgütü Mimarlar Odası'nın tanınması

hedeflenmektedir. Tüm bileşenler ve katılımcıların birlikteliğinde tartışma ortamları, etkinlikler, çalıştaylar, danışma kurulları sürdürülecek ve çalışma gruplarının ürünleri sergilenecektir.

48. Çalışma Dönemi'nde tüm bu çalışma biçimlerine ek olarak gelişen teknoloji ve iletişim ağlarının kullanılması; üyelerin yararlanabileceği web ağları, sosyal medya hesapları, e-sistemler ve Mimarlar Odası uygulamaları ile bilgi alışverişinin sürekliliğinin sağlanarak, iletişim yapısının iyileştirilmesi planlanmaktadır.

48. Çalışma Dönemi'nin en önemli konularından birisi de Mimarlar Odası'nın tüm birimleriyle birlikte güçlü bir biçimde mesleki etkinlik ve mali yapılanma alanlarında sürekliliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması olacaktır.

MİMARLAR ODASI ÖRGÜTLENMESİ

2002 yılından bugüne kentsel ve kırsal alanlarda inşaat sektörü üzerinden emlak rantı ile sermaye birikimine ve finans odaklı yapılanmaya; mesleki hizmetlere ve kentsel, kırsal alanların sermayeye açılmasına yönelik düzenlemeler ülke gündemini ve meslek ortamını etkilemiştir. Anayasa değişiklikleri ve seçimler yoluyla siyasi rejim değiştirilmiş; merkezileşme ve otoriterleşme politikaları yürürlüğe konmuştur. Ekonomik krizle birlikte toplumsal ve sosyal kriz koşullarının ortaya çıktığı bu dönemde; toplumsal ve sosyo-kültürel yapıya, kamu kurumlarına ve kamuya ait varlıklara, meslek kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının özerk yapılarına, çalışanlarına, temel insan hak ve özgürlüklerine dair pek çok düzenleme gerçekleştirilmiş ve kamu yeniden yapılandırılmıştır. Bu dönemde; mimarlık okulları ve öğrenci kontenjanları asgari eğitim koşulları sağlanmaksızın artırılmış, yükseköğretim kurumlarının yapıları değiştirilmiş; kısa zamanda ve çok sayıda yapı üretilmesi baskısıyla mesleki hak ve yetkiler kısıtlanmış, mesleki hizmetler ve yapı üretim süreci önemsizleştirilmiş, meslek kuruluşlarının kamusal ve özerk yapıları yok sayılarak örgütlenme hakkı engellenmiş, mesleki yeterlilik ölçütleri aranmaksızın denetimsiz ve yetersiz hizmet sunumu yaygınlaşmış; özelleştirme, sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma ve köleleştirme baskısıyla iş güvencesi yok edilmiş ve işsizlik artmıştır.

Mimarlar Odası birimlerine ve illere göre üye dağılımı, mimarlık bölüm sayıları ve kontenjanları, üye kayıtları ve üyelikten ayrılma işlemleri, üyelik ödentileri ödeme oranları, serbest mimarlık hizmeti sunan büro sayıları, mesleki denetim işlemleri ile Oda Birimleri mali durumlarına dair veriler; ülke gündeminin mesleki eğitim, uygulama ve örgütlenme alanına olan yansımalarını göstermektedir. Bu kapsamda 46. Dönem Komite çalışmaları doğrultusunda, Mimarlar Odası Ana Yönetmeliği ile Mali İşler Yönetmeliği başta olmak üzere; gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışmalar yürütülmesi, ayrıca mevcut düzenlemelerin uygulanmasına yönelik programların geliştirilmesi planlanmıştır. Bu çerçevede hazırlanan "Mimarlar Odası Örgütlenmesi" önerileri 47. Olağan Genel Kurulu'na sunulmuş; ancak gündemin önemi ve ağırlığı nedeniyle değerlendirilememiş ve pandemi nedeniyle görüşmelerin sağlıklı yapılamayacağı gerekçesiyle görüşmeler ertelenmiştir. 47. Olağan Genel Kurulda verilen görev çerçevesinde, "Mimarlar Odası Örgütlenmesi" konusunda yürütülecek çalışmalar sonucunda geliştirilecek önerilerin bir sonraki Genel Kurulda görüşülmesi planlanmıştır.

47. Dönem Örgütlenme Komitesi tarafından önceki dönem çalışmaları ve 47. Olağan Genel Kurul kararı çerçevesinde, "Mimarlar Odası Örgütlenmesi" önerilerinin geliştirilmesine ve güncellenmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüş ve bu öneriler 48. Dönem Olağan Genel Kurulu gündemine sunulmuştur. 48. Genel Kurul kararı çerçevesinde, söz konusu çalışmaların ve Mesleki Örgütlenme Kalıcı Komitesi'nin 48. Dönem Olağanüstü Genel Kurulda görüşülmesi önerisi kabul edilmiştir.

Bu bağlamda, 48. Dönemde de Örgütlenme Komitesi'nin kurulması ve önceki dönemden aktarılan çalışmaların geliştirilerek Olağanüstü Genel Kurul'a sunulması hedeflenmektedir.

ÜYE SİCİL BİLGİ SİSTEMİ ÇALIŞMALARI

Tüm üyelerin örgütlenmede etkin rol almaları için, yeni araçların üretilmesi, kurumsal bağlarının güçlendirilmesi için, üye sicil bilgi sisteminin özel bir öneminin olduğunu düşünülmektedir. Sağlıklı bir iş düzeni için gerekli olan üye referans sisteminin oluşturulması bağlamında bir örgütlenme çalışması yapılması gerekmektedir.

Mimarlar Odası Üye Sicil Bilgi Sisteminin araştırmalar yoluyla güncellenmesi ve elde edilen veriler yoluyla üyelerin Oda ile ilişkilerinde görülen eksikliklerin giderilmesi önemsenmektedir. Mimarlar Odası üye sicil sistemi ile uyumlu bir biçimde mobil uygulamaların geliştirilerek kullanıma açılması hedeflenmektedir.

Ayrıca Üye Sicil Sistemi içerisinde mesleki uygulama alanları, mesleğe kabul ve sürekli mesleki gelişim konularında yaşanan gelişmelere bağlı olarak gerekli görülen değişikliklerin işlenmesi çalışma programı kapsamındadır.

ÖĞRENCİ ÜYELİK VE TEMSİLCİLER KURULU ÇALIŞMALARI

Meslektaş adayları ile iletişimi güçlendirmek, demokrasi kültürünü öğrenciler arasında pekiştirmek, mimarlık eğitimi alanında yaşanan sorunlar hakkında bilgi sahibi olmak ve birlikte çözüm üretmek üzere, öğrenci üyelik ve temsilcilik alanlarında çalışmalar sürdürülmektedir.

Geçtiğimiz dönem içerisinde okulların kapatılması, yeni okulların fiziki ve öğretim kadrosu yetersizliği öne çıkmış, asgari eğitim koşulları sorgulanır hale gelmiş, dolayısıyla eğitim kalitesi Öğrenci Temsilciler Kurulu'nun ana gündemini oluşturmuştur. Yaşadığımız dönemde ayrıca salgın sürecinin etkileri ve ortaya getirdiği tartışma başlıkları da bunlara eklenmiştir.

48. Çalışma Dönemi'nde; geçtiğimiz dönem "Mimarlık ve Eğitim Kurultayı" sürecinde meslektaş adaylarının taleplerinin mimarlık meslek ortamına aktarılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi için çaba gösterilecektir.

İŞYERİ TEMSİLCİLİKLERİ EŞGÜDÜM ÇALIŞMALARI

Son yıllarda yapılan yasal düzenlemelerle, mimar, mühendis ve plançılarının mesleki alanlarına müdahale edildiğini, müelliflik, telif hakları ve mesleğini yapma koşullarının olumsuz şekilde etkilendiğini görmekteyiz. Çalışan mimarların yetersiz olan özlük hakları ve yaşam standartlarının daha da geriye gittiğine; işsizleşme ve işlevsizleşmenin artan mezun sayılarıyla birlikte hızla yaygınlaştığına şahit olmaktadır.

Kamuda ve özel sektörde ücretli çalışan mimarlar, Mimarlar Odası üye profilinin büyük bölümünü oluşturmasına rağmen; emekli, öğrenci, işsiz veya mimarlık disiplininden farklı alanlarda çalışan üyelerin tümüne ulaşarak sorunları ve deneyimleri hakkında veri toplamak ve sicil bilgilerini güncellemek dönem çalışmaları içerisinde planlanmaktadır.

Mimarların meslek alanındaki değişiklikler ve etkileri hakkında tüm üyelerin bilgilendirilmelerinin temsilciler yoluyla yapılması hedeflenmektedir. Çalışma aksınının meslekle ilgili mevzuat ve pratik alanda yapılan değişiklikler temel alınarak şekillendirilmesi benimsenmektedir.

Ayrıca; 21 Temmuz 2016 tarihinden bugüne devam eden OHAL koşullarında yayımlanan kararnameler yoluyla binlerce kamu görevlisi milli güvenliğe karşı faaliyette bulunmak ve teröre destek vermekle suçlanarak görevlerinden ihraç edilmiştir. Kamu görevlerinden ihraç edilenler arasında; Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinde ve Anayasada güvence altına alınmış olan düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında, görüş ve değerlendirmelerini kamuoyu ile paylaşan, mesleki bilimsel çalışmalar yürüten meslektaşlarımız da bulunmaktadır. Bu alanda çalışma özgürlükleri kısıtlanan meslektaşlarımızın sorunlarının tespit edilerek, koşullarının iyileştirilmesine dair çalışmalar yürütülmesi önemsenmektedir.

Gerek özel kesimde gerekse kamuda ücretli çalışan üyelerimiz Oda üye dağılımında önemli bir yer tutmaktadır. Ücretli çalışan üyelerimizin yetki, sorumluluk, mesleki kimlik ve aidiyet, özlük hakları, çalışma koşulları vb. konularda haklarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda; 48.Çalışma Döneminde Genel Kurul tarafından verilen görev çerçevesinde; mimarlık mesleğini farklı alanlarda ücretli çalışarak icra eden meslek mensuplarına yönelik mesleki hak ve yetkilerin korunması, çalışma koşullarının ve özlük haklarının iyileştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARI

Bölgemizde ve dünyada hâkim olan, giderek yükselen çatışma ortamı, krizler, güvencesizlik, yoksulluk, işsizlik, sömürü ve ayrımcılık; şiddet ve baskının her geçen gün artmasına neden olmaktadır. Ülkemizde; dil, din, ırk ve cinsiyet rolleriyle farklılaşan toplumsal yapı, siyasal iktidar tarafından temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalelere sahne olmaktadır. Temel hak ve özgürlüklere yapılan toplumsal ve bireysel müdahalelerin, uygulanan baskı ve şiddetin görünürlüğü; sermaye odaklı politikalarla şekillenen kamusal ve özel mekânlar, ulaşım, kentleşme ve yapılaşma politikaları aracılığıyla engellenmektedir. İnsanlık onuru ile

bağdaşmayan ve insan hakkı ihlali sayılabilecek fiziksel, psikolojik ve cinsel istismar suçları yasal düzenlemelerle meşrulaştırılmaya çalışılmakta, toplumsal yaşam dini inançlara ait referanslarla şekillendirilmektedir.

Oysa Devlet; Anayasa ve İnsan Hakları Evrensel Beyannameesi gereği; hiç kimsenin dil, din, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, mezhep ve benzeri hiçbir sebeple ayrımcılığa uğramamasını, herkesin temel hak ve özgürlüklerden eşit derecede yararlanmasını, hiçbir ayırım ve kısıtlamanın yaşanmamasını sağlamakla yükümlüdür.

Mimarlar Odası olarak; toplumsal yaşamda ve çalışma ortamlarımızda eşitlikçi, demokratik, adaletli ve katılımcı, birleştirici süreçlerin desteklenmesi gereğine inanmaktayız. Bu çerçevede 48. Çalışma Dönemi'nde;

- Mimarlar Odası organlarında görev alan tüm yöneticilere "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" eğitimi verilmesi,
- Mimarlık öğrencilerine "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" eğitimi verilmesi,
- Mimarlık meslek mensuplarına "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" eğitimi verilmesi, çalışmalarının yapılması planlanmakta; "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu" kurularak eğitim ve araştırma çalışmaların kurgulanması planlanmaktadır.

ENGELLİ MİMARLAR VE MESLEK HASTALIKLARI

48.Olağan Genel Kurulda engelli mimar meslektaşlarımızın yaşadığı sorunların ve önerilerin tartışılacağı ve mimarlık mesleği hastalıklarının araştırılması, farkındalık oluşturulması ve önlenmesi amacıyla kurulması görevi verilen komisyonun kurularak çalışmaları yürütülmesi planlanmaktadır.

GENÇ VE EMEKLİ MİMARLARLA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

48.Olağan Genel Kurulda meslek ortamımızda sayısı ivmelenecek artan genç ve emekli mimar meslektaşlarımızın sorun ve önerilerinin tartışılacağı ilgili komitelerin kurulması için verilen görev kapsamında çalışmalar yürütülecektir.

ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI MESLEK GRUBU

Ülkemizde 50 yıldır üniversite düzeyinde eğitimi verilen Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümlerinden mezun yaklaşık 8000 endüstriyel tasarımcı bulunmaktadır; Endüstriyel tasarımcılar TMMOB'nin aldığı kararla 1983 yılından bu yana Mimarlar Odasına üye olmaktadır.

Öte yandan tasarımcılar mesleki eğitim ve uygulama alanlarında; mesleki hak ve yetkiler, asgari ücretler, mesleki yeterlilikler ve mesleki hizmetlerin nitelikleri konularında sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Mesleğe yönelik düzenlemelerdeki eksiklikler, insana ve topluma faydayı önde tutan endüstriyel tasarım mesleğinin kamu yararına ve ekonomik kalkınmaya yönelik amaçlarının gerçekleşmesine engel teşkil etmektedir. Bugün gelinen noktada, endüstriyel tasarımcılar, mesleğin kamu adına düzenlenmesinde etkin olabilmek için mesleki örgütlenmenin geliştirilmesine ihtiyaç duymaktadırlar.

46. Dönem Olağan Genel Kurul kararı çerçevesinde Merkez Yönetim Kurulu tarafından Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonu kurulmuştur. Dönem boyunca komisyon; endüstriyel tasarım mesleğinin kamu adına düzenlenmesi için meslek tanımı, mesleki hizmet, asgari ücretlendirme, meslek etiği, yarışmalar, akreditasyon ve benzeri konularda mevzuat eksikliklerinin tamamlanması yönünde çalışmalar yürütmüştür.

Endüstriyel tasarım mesleği mensuplarının mesleği icra ederken benimsemeleri önerilen ortak değerlerin ve ilkelerin geliştirilmesi, bu değerlerin meslektaşlar arasında yaygınlaşarak benimsenmesi amacıyla, mesleki davranış kuralları yönetmeliği hazırlanması, Komisyonun öncelikli çalışmaları arasında yer almıştır. Endüstriyel tasarım mesleki davranış kuralları yönetmeliği için, 2018 yılı bahar döneminde ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümünde lisansüstü öğrencilerle kapsamlı bir çalışma yapılmış, dünyadaki ve Türkiye'deki örnekler analiz edilmiş, sekiz ana başlık oluşturulmuş ve bu başlıkların her biri için taslak içerikler geliştirilmiştir. İlgili paydaşların ve meslektaşların katılımına açık toplantılar düzenlenerek taslaklara ilişkin yapılan çalışmalar doğrultusunda "Endüstriyel Tasarımcılar için Etik Kılavuz" oluşturulmuştur.

Genel Kurul Kararı ile belirlenen çalışma konuları arasında bulunan yarışmalar ile ilgili olarak ise; nitelikli proje elde etmenin ve toplumun bu hizmetlere erişiminin sağlanmasının en doğru yöntemi olan yarışmalar alanındaki mevzuat eksikliklerinin tamamlanması yönünde çalışmalar yapılması benimsenmiştir. Bu çerçevede; Mimarlar Odası bünyesinde mesleki örgütlenmesi

sürdürülen Endüstriyel Tasarım meslek alanında yapılacak yarışmalara dair kuralların Yönerge ile düzenlenmesine yönelik çalışmalar yürütülmüş ve "Ulusal Endüstriyel Tasarım Yarışmaları Yönergesi" hazırlanmıştır.

Hazırlanan yönergeler, 47. Olağan Genel Kurulu'na sunulmuş; ancak gündemin önemi ve ağırlığı nedeniyle değerlendirilememiş ve pandemi nedeniyle görüşmelerin sağlıklı yapılamayacağı gerekçesiyle görüşmeler ertelenmiştir. 47. Dönem içerisinde de kurulan Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonu; önceki dönem çalışmalarından yola çıkarak, mesleğin kamu adına düzenlenmesine yönelik değerlendirme ve çalışmalarını sürdürmüştür. Bu çerçevede, 46. Dönem içerisinde hazırlanan Endüstriyel Tasarımcılar için Etik Kılavuz ve Ulusal Endüstriyel Tasarım Yarışmaları Yönergesi belgeleri meslek alanından gelecek katkılar için görüşe açılmıştır. Ayrıca Yönergeler, 47. Dönem 2. Merkez Danışma Kuruluna sunulmuş ve içeriklerine ilişkin Danışma Kurulu üyelerinden görüş alınmıştır. Danışma Kurulunun görüş ve değerlendirmeleri doğrultusunda Yönergeler Komisyon tarafından revize edilerek geliştirilmiştir.

Bu bağlamda;

- Endüstriyel Tasarımcılar için Etik Kılavuz
- Ulusal Endüstriyel Tasarım Yarışmaları Yönergesi

belgeleri 48. Olağan Genel Kurul'a sunulmuştur. Yönergeler, 48. Olağan Genel Kurulu tarafından oybirliğiyle kabul edilmiştir.

48. Dönemde de, endüstriyel tasarım mesleğinin kamu adına düzenlenmesi için meslek tanımı, mesleki hizmetler, asgari ücretlendirme ve benzeri konularda mevzuat eksikliklerinin tamamlanması yönünde çalışmaları yürütmek üzere Endüstriyel Tasarımcılar Komisyonu'nun kurulması planlanmaktadır.

TMMOB VE PLANLAMA - TASARIM - YAPI ODALARIYLA İLİŞKİLER

Ülkemizde tasarım, yapı ve planlama grubu mesleklerin karşı karşıya bulunduğu pek çok ortak sorun bulunmaktadır. Ortak sorunların çözümlerinin birlikte üretilmesi ve yaşama geçirilmesi için, TMMOB ve bağlı Odalarla ilişkilerin geliştirilmesi ve dayanışma içerisinde olunması gerekmektedir. Meslek alanımızın daraltılmasına yönelik her türlü girişime karşı başta hukuk yolu olmak üzere ciddi mücadele sürdürürken, görüş ayrılıklarına neden olan konularda, ilgili tasarım - planlama ve yapı odaları ile doğrudan ilişkiye geçilerek sorunlarımızın karşılıklı görüşmelerle çözümlenmesi için gerekli ortamlar oluşturulacaktır.

Temelde eğitim sistemindeki yanlış uygulamalardan ve okullaşma pratiğimizden kaynaklanan, ancak ortamda farklı değerlendirmelere ve çoğunlukla da yanlış anlamalara neden olan uzmanlık, disiplin, meslek tanımlarını bilimsel nesnel temelde değerlendirmek ve yanlış anlamaları gidermek hedeflenecektir. Asıl olanın kullanıcı hakları ve kamu-toplum yararı temelinde insan yaşamı olduğu, üretilen hizmetin niteliğinin bu bağlamda anlamlı olduğunu unutmadan yetki paylaşımını esas alan bir modeli benimseyerek, gelecekteki ortak üretim koşullarının oluşturulmasını önemsemektediriz.

Bu kapsamda, meslekler arası örtüşen alanların bir koordinasyon ve dayanışma alanı olarak değerlendirilmesini öngörmekteyiz.

DİĞER KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

Mimarlık alanında var olan ya da yeni oluşacak ulusal ve uluslararası birimlerin içinde yer almayı ve çalışmalara etkin olarak katılmayı planlıyoruz. Mimarlar Odası bu süreçte örgütleyici, koordinatör, kolaylaştırıcı, katkı sağlayan vb. roller almayı mesleki ve toplumsal sorumluluğun gereği olarak görmektedir.

Mimarlık Vakfı, Tarihî Kentler Birliği, Özerk Sanat Konseyi, Türkiye Beton Birliği ve şubelerimizin içinde aktif olarak yer aldıkları, Ankara, Haydarpaşa, Tekel, Okuluma Dokunma ve Nükleer Karşıtı Platform gibi kent / çevre / meslek odaklı platformlar, örgütsel yapılar, içinde yer aldığımız veya ilişki içinde olduğumuz kuruluşlarla, programlarımız kapsamında işbirliği ve ortaklıklar oluşturmayı hedefliyoruz.

Söz konusu inisiyatif ve kuruluşların güçlenmesi; Odamızın yapılı çevre kültürü oluşumuna yönelik çabalarının paylaşılmasını ve nitelikli hale gelmesini sağlayacaktır. Bu çabaların bir meslek kuruluşu olma niteliğimizi daha da güçlendireceğini düşünüyoruz.

ODA MEKÂNLARI

Mimarlar Odası geçen dönemlerde önemli miktarda mekânı kendi mülkü haline getirmiştir. Kimi mekânlar ise kiralama ve tahsis yoluyla kullanılmaktadır. Bu dönemde alınan kimi mekânların onarım ve tadilatlarının tamamlanması söz konusudur.

Gelinen aşamada, sekreterliğe bağlı olarak mekân edinme, var olan mekânların değerlendirilmesi, gereksinimlerin yeniden gözden geçirilmesi ve programlanması, mevcut mekânların kullanımı ve bakımı konularında Oda içi mevzuatın oluşturulması ve sürecin örgütlenmesi için çalışma yapılması gerekmektedir.

MALİ YAPILANMA

Küresel ölçekte, son yıllarda yaşanmakta olan ve giderek daha da artan ölçüde etkisi hissedilen sürekli bir ekonomik kriz yaşanmaktadır.

Üretimin durma noktasına gelmesi, yapı sektöründeki yaşanan daralma, işsizlik, gelirlerin azalması vb. sorunlar tüm kesimleri derinden etkilemektedir. Bunun sonucunda; kimi işyerleri kapanmakta, milyonlarca işsiz ordusuna yeni işsizler katılmakta, kurum ve kuruluşlar bu şartlarda varlıklarını sürdürmekte zorlanmakta veya sürdürememektedirler.

Ülkemizde yaşanan ekonomik krizden Mimarlar Odası ve üyelerimiz de doğrudan etkilenmektedirler. Oda'nın gelirlerinde ciddi bir azalma gözlenirken, giderlerinde sürekli bir artış bulunmaktadır. Oda'nın etkinliği ve eylemliliğinden ödün vermeden sürdürülebilmesi ve kaynakların doğru kullanımı için kimi mali yapısal düzenlemelerin yapılması zorunluluğu vardır.

MESLEKİ PROGRAMLAR

XIX. ULUSAL MİMARLIK SERGİSİ VE ÖDÜLLERİ PROGRAMI

Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programı, Mimarlar Odası tarafından ilk kez 1988 yılında, Mimar Sinan'ın 400. ölüm yıldönümü anısına düzenlendi. 1988'den başlayarak iki yılda bir gerçekleştirilen bu program, Türkiye'deki mimarlık üretiminin ardındaki 30 yılı aşan varlığıyla köklü bir kurumsal destek olmuştur. TMMOB Mimarlar Odası'nın verdiği ödüller ile mimarlığın aslında kültürel bir etkinlik olduğu ve değerlendirme ölçütlerine dayanarak, seçkin olanın sıradan olandan ayrılabilceği kamuoyuna iletilmek istenmektedir. Geçtiğimiz 17 dönemde programa 2507 mimarlık ürünü katılmış, seçkin nitelikleri nedeniyle 147 ürüne ve 54 kişi veya kuruluşa çeşitli dallarda ödül sunulmuştur. Sergiye katılan ürünlerin tümü Ulusal Mimarlık Ödülleri Kataloğu ile ulusal ve uluslararası kamuoyuna ulaştırılarak, çağdaş Türkiye mimarlığının tanıtımına katkı sağlanmaktadır.

Türkiye mimarlığını uluslararası ortamlarda temsil etmek üzere önemli mimarlık ödül seçkilerine aday gösterilecek mimarlar ve ürünler; programımızda ödül alan mimarlar ve ödül adayları arasından seçilmektedir. Program kapsamında ödül alan eserler, Ağa Han Mimarlık Ödülü ve Mies van der Rohe Çağdaş Mimarlık Ödülleri gibi uluslararası programlarda doğal ödül adayları olarak da belirlenebilmektedir.

48.Çalışma Dönemi içerisinde XIX. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Programı hazırlıkları tamamlanarak, 49.Olağan Genel Kurul ile birlikte gerçekleştirilecektir.

Duyurular

Türkiye Mimarlık ortamının en önemli buluşma noktası olan Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri her geçen dönem nitelik olarak geliştirilerek sürdürülmektedir. Programın daha aşına hale gelmesi için duyuru metinlerimizin tasarım, mimarlık ve şehirçilik platformlarından öte platformlarında, ulusal basında daha fazla yer alması gerekmektedir. Konuyla ilgili çalışmalar yapılmakta olup, programa ilişkin haberler arşive alınacaktır.

Sergi Takvimi

Ulusal Mimarlık Sergisi'nin sadece Mimarlar Odası birimlerinde değil üniversitelerde de sergilenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple bu dönem sergi mekânlarının çeşitlenmesi, mimar adaylarının sergiye erişebilmesi ve sergiyi sahiplenmesi için farklı şehirlerdeki mimarlık bölümleri ile ev sahipliği yapmaları konusunda iletişime geçilecektir.

Dijital Katalog

Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri programının Türkçe ve İngilizce veri tabanının yapılması planlanmaktadır. Bugüne kadar ödül alan-almayan; tüm katılımcıların proje bilgilerinin, fotoğraf ve çizimlerinin, künyelerinin bir veri tabanı ile ulusal ve uluslararası ortamda ulaşılabilir kılındığı bir medyayı kurmanın ödül programının yeni dönemi için anlamlı bir çalışma olacağı düşünülmektedir. Bu proje için destekçi arayışları sürdürülecektir.

Yayınlar

Dönem yayınları, içeriksel ve görsel olarak zenginleştirilerek sürdürülecektir. Yayınların sıralı ve programlı bir şekilde hazırlanması için bir çalışma takvimi oluşturulacaktır. XVIII. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Kataloğu ile ilgili çalışmalara başlanacaktır.

Programa "Katılım Koşulları" Hakkında Öneriler

Geçtiğimiz dönemde, Şubelerimizce Programa katılım sürecinde "Katılım Koşulları"nın yeniden ele alınmasıyla ilgili iletilen öneriler ışığında çalışmalar yapılarak, program katılım koşullarının güncellenmesi değerlendirilecektir.

SİNAN ÖDÜLLÜ MİMARLAR PROGRAMI (2022-2024)

Mimarlar Odası, 1988 yılından beri her iki yılda bir Mimar Sinan anısına Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri'ni düzenlemektedir. Sergi ve Ödül Programı kapsamında verilen en büyük ödül, tüm meslek hayatı boyunca verdiği eserleri ve mimarlığa geçen hizmetleri nedeniyle bir mimara veya ortak çalışan mimarlara verilen "Sinan Ödülü"dür. Mimarlar Odası 2008 yılında düzenlenen programın 11. döneminden itibaren büyük ödülü alan mimar(lar)ın üretimlerini derlemek ve mimarlık kamuoyuna sunmak amacıyla Sinan Ödüllü Mimarlar Programı'nı düzenlemektedir. Program, bu kapsamda mimarın etkinliğinin ve üretimlerinin değerlendirildiği bir panel, üretimlerinden oluşan bir sergi ve tümünü kapsayan bir kitabın yayımlanmasını kapsamaktadır.

Bu dönem Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri kapsamında, Mimar Sinan Büyük Ödülü Sevinç Hadi'ye verilmiştir. Sinan Ödüllü Mimarlar Programı'nın 2022-2024 dönemi içinde, Sevinç Hadi'nin Türkiye mimarlığına katkılarının gündeme getirildiği etkinlik ve yayın programı hayata geçirilecektir.

ANMA PROGRAMI (2022-2024)

Mimarlar Odası, 2006 yılından başlayarak, Türkiye'nin mimarlık kültürüne katkıda bulunmuş ve bugün hayatta olmayan mimar(lar)ın anısını yaşatmak üzere bir Anma Programını kurumsallaştırmıştır. Program ile mimarlığımızın çeşitli alanlarına nitelikli çalışmaları ile katkıda bulunmuş isimleri anımsamak, onlara sahip çıkmak, onları ve görüşlerini yeniden gündeme getirmek amaçlanmaktadır. Her dönem, Ulusal Mimarlık Ödülleri Seçici Kurulu tarafından belirlenen bir mimar(lar)ın kendisi ve çalışmaları hakkında, ödül döneminden başlayarak gelecek döneme kadar, Mimarlar Odası kapsamlı bir sempozyum, retrospektif bir sergi, kitap ve film çalışması yapmakta, Türkiye çapında çeşitli etkinlikler (konferans, seminer, sergi, yayın gibi) yürütülmesi için kamuoyunu bu yönde teşvik etmektedir.

Programın bu döneminde Anma Programı'na değer görülen isim Leman Tomsu olmuştur. Anma Programı çerçevesinde önümüzdeki iki yıl boyunca, Leman Tomsu'nun Türkiye mimarlığına olan büyük katkısının çeşitli yayın ve etkinliklerle gündeme getirilmesi, belgelenmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

OKTAY EKİNCİ BASIN ÖDÜLLERİ ve ÇEVREYE KATKI ÖZEL ÖDÜLÜ

Mimarlar Odası, Türkiye'de sağlıklı ve nitelikli kent ve yaşam ortamlarının savunulmasına önem vermekte; basın alanından toplum, kent ve çevre sorunlarına duyarlılık gösteren gazetecilere iki yılda bir "Mimarlar Odası Oktay Ekinci Basın Ödülü"; ayrıca, yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran merkezi-yerel yönetim politikalarına karşı; kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribatı engellemek amacıyla kent ve çevre mücadelelerine katkı verenleri onurlandırmak amacıyla iki yılda bir "Mimarlar Odası Çevreye Katkı Özel Ödülü" vermektedir.

Basın Ödülleri ilk kez 42. Dönemde (2010-2012); Merkez Yönetim Kurulu ödüllerin gelenekselleştirilerek sürekliliğinin sağlanması için çalışma yapılmasını benimsemiştir.

43. Dönem içerisinde (2012-2014) yaşamını ülkemizin doğal ve kültür değerlerinin korunmasına adanmış, Mimarlar Odası'nda uzun yıllar mesleğin farklı alanlarına önemli katkılarda bulunan, özellikle tarihî yapı ve çevrelerin korunması konusundaki kapsamlı çalışmaların öncüsü olan gazeteci, yazar ve mimar Oktay Ekinci aramızdan ayrılmıştır. Bunun üzerine, Merkez Yönetim Kurulu; Basın Ödülünün; mimarlık ve kent yayıncılığı anlamında çalışmalarıyla dikkat çeken ve basında farkındalığın artmasına önemli katkılarda bulunan Oktay Ekinci'nin anısını yaşatmak ve bu alanda katkı sunanları onurlandırmak adına "Mimarlar Odası Oktay Ekinci Basın Ödülü" adıyla verilmesine karar vermiştir.

Öte yandan Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu; yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihi ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran merkezi-yerel yönetim politikalarına karşı; kentlerimizde ve kırsal alanda yapı ve doğal çevrede yaşanan tahribatı engellemek amacıyla kent ve çevre mücadelelerine katkı verenleri onurlandırmak amacıyla, 44. Dönemden (2014-2016) itibaren "Mimarlar Odası Çevreye Katkı Özel Ödülü" vermektedir.

Son on beş yıllık süreçte ülkemizin tamamında, kentsel ve kırsal alanlar, tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyılar, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar, kışlaklar tüm yapı ve doğal çevre rant alanları olarak belirlenmiş ve bu alanlarda kamusal yararı gözetilen hukuksal denetimler devre dışı bırakılarak, yapılaşmanın önü açılmıştır.

Sağlıklı ve nitelikli kentlerin, doğanın, çevrenin ve var olan tarihsel değerlerin korunmasının büyük önem taşıdığı bu dönemde; kimlikli, uygar ve esenlikli bir gelecek için mücadele edenlerin ödüllendirildiği programların bu dönemde de sürdürülmesi planlanmaktadır.

BASIN, YAYIN, İLETİŞİM VE BİLİŞİM YAYIN

Yayın Komitemiz bu dönemde de Oda'nın ve mesleğimizin gündemindeki konuları ele almayı ve değerlendirmeyi sürdürecektir. Odamızın değişik alanlarda sürdürdüğü etkinliklerin yayına dönüştürülerek kalıcılaştırılmasını kurumsal çalışmanın hafızasına katkı anlamında önemli bir çalışma olarak görüyoruz. *Mimarlık* dergisi pek çok üyemizin en önemli bilgi ve iletişim kaynağıdır.

Bu dönem içerisinde *Mimarlık* dergisinin sürekli yayınının, içeriğinin zenginleştirilmesiyle birlikte devam ettirilmesi hedeflenmektedir. Yayın Komitemiz gerek dosya kapsamında gerekse de derginin yeni bölümlerine pek çok meslektaşımızın katkısının derlenmesinde önemli bir birikim sağlamıştır. Bu dönem içerisinde Yayın Komitesi çalışmalarına katkı amacıyla tematik toplantılar düzenleyerek meslektaşlarımızın önerilerinin alınması platformlarının oluşturulması hedeflenmektedir.

Odamızın 48. Dönemde önemli bir çalışma aksı olarak belirlemiş olduğu Kent, Kültür ve Demokrasi alanında Yayın Komitesine önemli görevler düşeceği açıktır. Geçmiş dönemlerde yayınlanan günlük gazete eklerinin yayınlanması, değişik yaş gruplarına yönelik mimarlıkla ilgili yayınların hazırlanması ve dağıtılması, mimarlıkla ilgili olarak topluma yönelik farklı yayın önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Basınla ilişkiler ve elektronik yayıncılığın toplum ve mimar ilişkilerinin geliştirilmesi kapsamında da değerlendirilmesi, geliştirilmesini ve etkin kullanımının sağlanmasını önemsemekteyiz.

Yayın Komitemiz bu dönemde de Oda'nın ve mesleğimizin gündemindeki konuları ele almayı ve değerlendirmeyi sürdürecektir. Odamızın değişik alanlarda sürdürdüğü etkinliklerin yayına dönüştürülerek kalıcılaştırılmasını kurumsal çalışmanın hafızasına katkı anlamında önemli bir çalışma olarak görüyoruz.

Mimarlık alanının entelektüel gelişimine katkı sağlanması amacıyla; meslek ve eğitimle ilgili çağdaş yayınların takibi sürdürülerek meslektaşlarımızla ve kamuoyuyla paylaşılmaya devam edilecektir. Ayrıca geçmiş dönemlerde olduğu gibi, uluslararası kuruluşlarla yürütülen çalışmalarımız kapsamında; diğer dillerdeki metinlerin ülkemiz mimarlık ortamına aktarılmasının sürdürülmesi hedeflenmektedir.

Genel Merkezimiz dışında şubelerimiz de oldukça üretken yayın çalışmaları yapmaktadırlar. Oda yayınları konusunda şubelerimizle ortak toplantılar düzenlenmesi ve bu yolla görüş alışverişinde bulunulmasının yararlı olacağını düşünüyoruz.

Kütüphane, arşiv ve dokümantasyon merkezimizin, kurumlaşmamızın gelişmesine paralel olarak güncellenmesi ve sistemleştirilmesi düşünülmektedir.

Mimarlık Dergisi

Dergi, pek çok üyemizin en önemli bilgi ve iletişim kaynağıdır. Bu dönem içerisinde derginin sürekli yayınının, içeriğinin zenginleştirilmesiyle birlikte devam ettirilmesi hedeflenmektedir. Yayın Komitemiz gerek dosya kapsamında gerekse de derginin yeni bölümlerine pek çok meslektaşımızın katkısının derlenmesinde önemli bir birikim sağlamıştır. Derginin önemli beş uluslararası veritabanı tarafından taranması, gerek mimarlık akademisi gerekse derginin uluslararası katkılara açık olması ve bilinirliğinin artması açısından önemlidir. Bu dönem de, derginin bu veritabanları tarafından taranabilmesi için niteliğinin aynı tutulmasına çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Dergide makale ve inceleme-araştırma yazılarının yanı sıra, yapı ve proje değerlendirmeleri ile mimarlık eleştirisi yazıları ve Cumhuriyet dönemi mimarlığına, "toplum ve mimarlık" ilişkisini ortaya koyan konulara, "çevre duyarlılığı ve mimarlık ilişkisi ve tartışmalarına" yönelik yazılara süreklilikle ve ağırlıkla yer verilmesi düşünülmektedir. Derginin akademik ağırlığının azaltılarak, farklı alanlarda çalışan mimarların (mimarlık pratiği, kamuda çalışan mimarlar vb.) ilgi alanlarına daha fazla seslenir hale getirilmesi düşünülmektedir.

Geçtiğimiz dönem 50. yılını tamamlayan derginin veritabanı arama motoru ile aktif kullanılan bir arşiv niteliği kazanmıştır. Bu dönem, derginin dijital versiyonunun tüm metin ve görselleri ile basılı dergi ile eşzamanlı olarak web sitesine aktarımı ve web sitesine giriş tamamlandığında tüm makale ve görüş yazılarına linkleri ile birlikte tüm meslektaşlarımıza e-duyurusunun sağlanması sürdürülecektir.

e-Bülten

Oda politikalarını, yasal alandaki gelişmeleri tartıştığımız, meslek ortamındaki haberleri paylaştığımız aylık e-bültenin yayımlanmasına devam edilecektir. Aynı zamanda kolaylıkla basılıp okunabilecek bir formatta hazırlanan e-bültenlerin meslektaşlarımızla hızlı, güncel ve interaktif paylaşımlar için önemli bir iletişim organı olmasını önemsiyoruz.

Süresiz Yayınlar

Dönem içerisinde gerçekleştirilecek tüm etkinlikler, forum, çalıştay, sempozyum ve diğer programların da yayına dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

BASIN ÇALIŞMALARI

Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinde ve Anayasada belirtildiği üzere, herkes düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet; resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber almak ve vermek serbestliğini de kapsar. Ayrıca ülkemizde basın özgürlüğü yasalarla koruma altına alınmıştır. Buna göre; basın özgürdür ve bu özgürlük bilgi edinme, yayma, eleştirme ve yorumlama haklarını içerir. Düşünce ve görüşlerin özgürce açıklanması ve yayılması temel insan haklarından biridir.

Temel insan hak ve özgürlükleri alanında son yıllarda yaşanan kısıtlama ve gerileme sonucu; Türkiye hak ihlallerinin en çok yaşandığı ülkeler arasına girmiştir.

Son olarak ise; temel hak ve özgürlüklerin sınırlanabileceği veya durdurulabileceği bir durum olarak tariflenen Olağanüstü Hal ile Türkiye'de son iki yıldır, iletişim ve haberleşme özgürlükleri kısıtlanmış; toplantı ve gösteri yürüyüşü hakları engellenmiş; düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma, haber alma ve verme serbestliği sınırlandırılmıştır.

Olağanüstü Hal ile çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler yoluyla yaşamın her alanında baskıcı ve otoriter uygulamalar yürürlüğe konmuş; basın-yayın organları kapatılmış, çalışanları tasfiye edilmiştir. İnternet üzerinden yayın yapan televizyon ve radyolara yönelik sansür uygulamaları yasal düzenlemeyle meşrulaştırılmış, sosyal medya tabanlı yayınlar denetimsizlik gerekçe gösterilerek yayın öncesi denetime ve izne bağlanmıştır.

Siyasi baskı nedeniyle giderek itaatkarlaşan medyada; muhalif ve eleştirel basın-yayın kuruluşları ve hatta sosyal medya kullanıcıları tehdit, gözdağı ve taciz, cezai kovuşturmalar, gözcülük, işten çıkarılma veya sansüre maruz kalma tehlikesi altında bulunmaktadır.

Bu koşullar altında; yapıyı çevre üretiminin bilimsel ve şehircilik ilkelerine dayalı gerçekleştirilmesi; kentsel ve kırsal alanların, tabiat varlıklarının, doğal, kültürel ve tarihi çevrenin korunarak gelecek nesillere aktarılması; mesleğimizin ve mesleki uygulamaların kamu yararına gelişimi için Odamız ve tüm duyarlı kesimler tarafından yürütülen çalışmaların kamuoyuyla paylaşılması ve merkezî-yerel yönetimlerce gerçekleştirilen uygulamalar hakkında toplumun doğru bilgilendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda; iletişim ve haberleşme, düşünce ve görüşlerini özgürce açıklama ve yayma, haber alma ve verme özgürlüklerinin kullanılmasının yeniden sağlanması için medya takip ve basın çalışmalarının kurumsallaştırılarak geliştirilmesi 48. Dönemde öncelikli hedef olarak benimsenmektedir.

Basılı ve yazılı yayın araçlarının yanı sıra internet ortamında haberleşme, iletişim ve yayın araçlarının kullanılması amaçlanmaktadır.

Web Yayıncılığı

Geçtiğimiz dönemde de gündemimizde olan, web sitesinin ve elektronik haberleşme sistemimizin etkinleştirilmesi; Oda politikasının üyelerimize ve Türkiye'ye aktarılması konusunda etkin bir çalışma yürütülmesi bu dönemde de hedeflerimiz arasındadır.

Sosyal Medya

Sosyal medya üzerinden anında, interaktif paylaşımların sürdürülmesi, bu paylaşımların e-bültenler ile birbirini destekler biçimde yürütülmesine devam edilmesi hedeflenmektedir.

YouTube

Mimarlar Odası etkinlik ve çalışmalarının TMMOB Mimarlar Odası adlı YouTube kanalı ile anlık paylaşılması; oluşturulan arşiv ile herkesin erişimine açık tutularak yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

BİLİŞİM ÇALIŞMALARI

E-Oda projesinin altyapısına ilişkin çalışmalar geçtiğimiz dönemlerde başlamış Oda bütününe yaygınlaştırılmıştır. Bu kapsamda Oda web sayfasının günlük güncellenme çalışmalarının mimarlık ortamının haber ağı olacak şekilde geliştirilmesi gerekir. Şubelere web hizmeti verilmesine devam edilmesi; Oda programı (MOP) çerçevesinde tüm şubelerde ve kurulum yapılan temsilciliklerde merkezî güncelleme sisteminin düzenli olarak geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Dijital arşiv dokümantasyon merkezinin kurulması, üyelerimizin mesleki referans kayıtlarının sayısal ortamda tutulması ve geçen dönem kurulan kalıcı mesleki sicil veritabanının ihtiyaçlar doğrultusunda kullanıma açılması hedeflenmektedir. Oda programında alt bilgi sisteminin geliştirilmesi ve web sayfasının aktifleştirilmesi konuları 48. Dönemin gündemini oluşturmaktadır.

Mimarlar Odası'nın teknolojik ve bilişim altyapısı güncelliğini yitirmiş ve verimli çalışma süresinin sonuna yaklaşmış durumdadır. Atılması gereken adımlarının birçoğunun birbirine bağlı olması ve farklı nedenlerle öncelikli olması nedeniyle etaplama çalışması oldukça zaman almış ve tam olarak tamamlanamamıştır. Öncelik sıralaması olmaksızın yürütülmesi gereken çalışmaların ana başlıkları şu şekilde belirlenmiştir.

1. Sunucu, Donanım ve Yazılımların Yenilenmesi
2. MOP Sisteminin Yenilenmesi
3. Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS)
4. Muhasebe Programının Yenilenmesi
5. Oda Çalışanlarının Donanımların Yenilenmesi
6. Çevrimiçi Ortamda Belge Verilmesi

7. Web Sitesinin Yenilenmesi
8. Mimar Mobil Uygulamasının Tüm Üyelere Sunulması

Çevrimiçi ortamda belge verilmesi için çalışmalar başlatılmış, ilk aşaması uygulamaya geçmiştir. MOP sisteminin yenilenmesi ve Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS) için arayüz çalışması ve MOP sistemi ile uyum için araştırmalar başlatılmıştır.

48.Çalışma Döneminde çalışmaları başlatılan dijitalleşme kapsamında; üye hizmetlerinde sunulan belgelerin elektronik ortamda verilmesi; Oda evrak kayıtlarının elektronik ortama aktarılarak elektronik belge yönetim sistemine geçilmesi ve Genel Merkezde kullanılan bilgi işlem cihazlarının, donanım ve teknik altyapının yenilenmesi için çalışma yapılması öncelikle hedeflenmektedir.

Online Şube

www.mo.org.tr üzerinden üye girişi yapılabilmesi için verilmekte olan @mo.org.tr uzantılı e-posta servisinin durdurulması ile birlikte, online şubeye üye girişi farklı mail servislerinden e-mail adreslerine de mümkün kılınmıştır.

Böylece üyelerimizin temel bilgilerini görüntülemeleri ve güncelleme talep edebilmeleri, ayrıca yıllık üyelik ödentilerini ödeyebilmelerini mümkün kılan arayüz olan online şubeye giriş amacıyla kendi mail adreslerini yetkilendirmek üzere şifre almaları kolaylaştırılmıştır.

Web üzerinden yapılacak üye işlemlerine ilişkin çalışmaların 48.Çalışma Döneminde de sürdürülmesi planlanmaktadır.

E-İmza

Üyelerimizin e-imza hizmetinden faydalanabilmesi için Mimarlar Odası ile yetkili kurumlar arasında protokol belirlenmiş ve hizmete sunulmuştur.

48.Çalışma döneminde e-imza yanı sıra e-makbuz hizmetleri ile ilgili çalışma yapılarak meslektaşlarımızın yetkili kurumlardan hizmet almasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Kişisel Verilerin Korunması

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca gerek TMMOB ve gerekse Oda nezdinde veri güvenliğine ilişkin idari ve teknik tedbirler kapsamında yapılması gerekenler tespit edilerek çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

6235 Sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak kayıt altına alınan Mimarlar Odası üye bilgilerinin güvenliği ile ilgili; 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında Mimarlar Odası Üye bilgilerinin saklanması ve işlenmesi ile ilgili kurumsal sorumlulukların yerine getirilebilmesi amacıyla tüm Birimlerimizde uygulanacak idari ve teknik önlemler hazırlanmıştır.

Üye bilgilerinin elektronik ortamda saklandığı Mimarlar Odası Programı (MOP) kullanımı ile ilgili; veri güvenliğine ilişkin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuat gereği düzenleme yapılmış; Programda yer alan verilerin görüntülenmesine ve işlenmesine ilişkin Oda çalışanlarına verilecek erişim izni ve yetkilerle ilgili gerekli düzenleme, gizlilik sözleşmesi ve bilgilendirme metinleri hazırlanarak yürürlüğe sokulmuştur.

48.Çalışma Döneminde kişisel verilerin korunmasına ilişkin Oda yönetici ve çalışanlarına yönelik bilgilendirme çalışmalarının sürdürülmesi, Odada kullanılan donanım ve yazılımların bu kapsamda güncellenmesi öngörülmektedir.

Çevrimiçi Belge Verilmesi

Üyelerin birimlerimize gelmeden işlemlerini halledebilmesi amacıyla ilk aşama olarak üye tanıtma belgeleri karekodlu olarak vermeye başlanmıştır. Karekodun okutulmasıyla ulaşılan sorgu.mo.org.tr adresi aracılığıyla belgenin "hangi sicil numaralı mimar tarafından, hangi tarihte, hangi kuruma teslim edilmek için, hangi amaçla" alındığını belirten bilgiler görüntülenebilmektedir. Ayrıca belge sorgulama web sitesi olan sorgu.mo.org.tr adresine giriş yapıldığına, belgeyi alanın sicil numarası ve belge numarası (sayı) ile sorgulama yapılabilmektedir. Bu sorgulama işlemi tüm Üye Tanıtım ve Büro Tescil Belgeleri için de geçerli olmakta ve Üye Tanıtım Belgeleri için geçmişe yönelik olarak da işlemektedir.

Web Hosting

Web sunucularımız üzerinde 13 adet web sitesi subdomainlerle birlikte 38 adet uygulamaya hosting hizmeti verilmektedir. Web server üzerinde genel merkez çalışanları tarafından yapılan 17 adet web sitesi bulunmaktadır.

Mimarlar Odası Genel Merkezi, Mimarlık Dergisi, Arkitekt Veritabanı, Mimarlık Haberler, Bülteni, Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi, Kayaköy, Mimarlar Odası Kütüphanesi, Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK), Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri, UIA 2005 Extreme Öğrenci Yarışması, Türkiye Yapı Teknoloji Platformu (TYTP), Mimarlar Odası Programı (MOP), Online Üye Girişi - Online Şube, Karadeniz Mimarlar Forumu (FABRS), Mimarlık ve Eğitim Kurultayı (MEK), Genç Mimarlar Buluşması, Balkan Konferansı, Mimarlık Okulları Sayısal Veritabanı (MOSSAV), Urban Settlements and Natural or Other Disasters (USNOD)

Ayrıca Birimlerimize ait web sitelerine de barındırma hizmeti verilmekte, meslek kuruluşlarına ve ilgili platformlara destek sunulmaktadır. Mimarlık Fakültesi Dekanları Konseyi (MIDEKON), Mimarlık Okulları Bölüm Başkanları (MOBBİG), Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Yapı Katalogu, Bakırköy 2. Büyükkent Bölge Temsilciliği web sitesi, Mimarlar Odası Ankara Şubesi şube web sitesi - Gazete Sobe - Başkent Dayanışması – Dogrudan - Saltanata Son – Çocuk – Saraçoğlu - Bina Kimlikleri - Yarışmalar Dizini - AOC Mücadelesi 2018 - Kentin Sesi Tv - Teoman Öztürk Mekân Öyküleri Yarışması - Sistematik Yıkımlar - Ulusal Yapı Kongresi.

SONSÖZ

Mimarlar Odası kurulduğu 1954 tarihinden bu yana; mesleğin kamu yararına gelişimi, mimarlığın, yapılı çevrenin ve toplumsal kültürün üretiminde asli bir öge olduğunun toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi, kamusal politikaların her düzeyinde nitelikli mimarlığın hedeflenmesi, kentlerin ve çevrenin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi amacıyla; "toplum hizmetinde mimarlık" anlayışı ile çalışmalarını yürütmektedir.

48.Çalışma Döneminde; mesleğimiz, kentlerimiz ve ülkemiz için onurlu yürüyüşümüzü sürdürmekte kararlıyız.

48. Dönem Merkez Yönetim Kurulu olarak; ülkemizde her alanda yaşanmakta olan kaos karşısında; toplumumuzun esenlikli geleceği için yoğun çaba göstermek, meslektaşlarımıza mesleki uğraşlarında ve yaşamlarında destek olmak için çalışmayı ilke olarak benimsemekteyiz.

Bunu yaparken dayanışmamızın en önemli örgütsel dayanağının Mimarlar Odası olduğunun bilincindeyiz. Ülkemiz mimarlığının ve onun örgütü olan Mimarlar Odası'nın, toplum nezdinde kanıtlanmış saygınlığı, tüm yönetsel ve rant baskılarına rağmen temel dayanağımız ve çıkış noktamız olarak görmekteyiz. Geleceğin insan odaklı sağlıklı yerleşmelerinin mimarları ve onların örgütlü gücü olma hedefinden asla vazgeçmeyecek, mesleğimize karşı dayatma, etkisiz kılma, mesleki alanı daraltma, yok etme vb. çabalara karşı kamu ve toplum yararına mücadelemizi kararlı bir şekilde sürdüreceğiz.

Bu kapsamda meslek ve toplum yararına sorumluluk ve görevlerimizi, Oda birimlerimizle, tüm meslektaşlarımızla ve toplumumuzun ilgili kesimleri ile birlikte gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz.

48.Dönemin başarısı, çalışmalara katkı koyan, bu doğrultuda emek veren, zaman ayıran tüm meslektaşlarımızın ve mimarlık dostlarının ortak başarısı olacaktır.

Saygılarımızla.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**